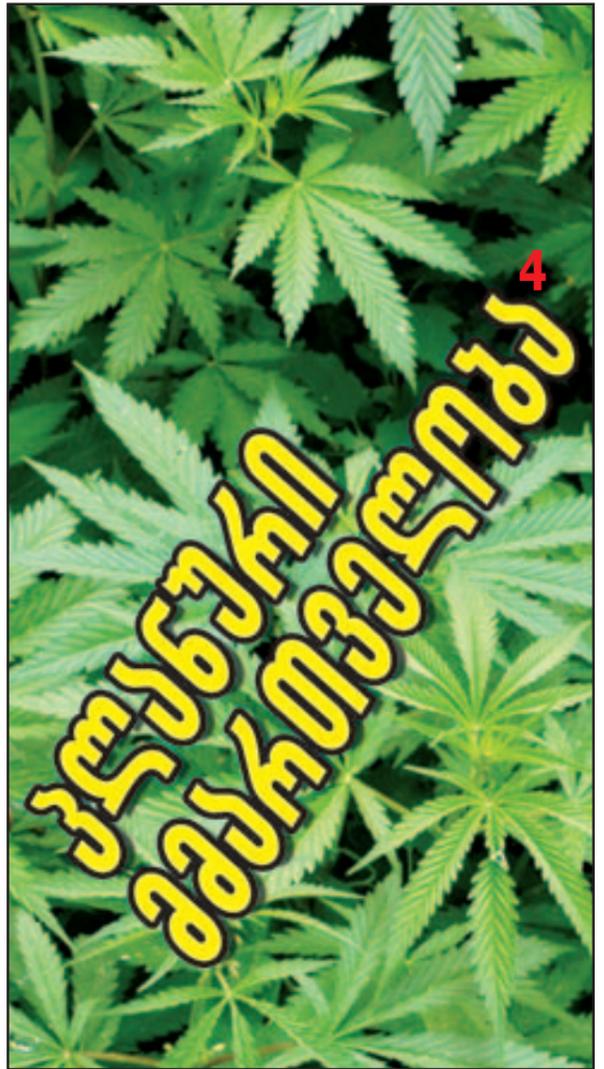

«ოლიგარქოვრი»

7
 «ან უნდა ავითანოთ ეს ოლიგარქი, თავისი «ოლიგარქოვრივით», როგორც პრობლემა და მოქიდავული ინიშ კი, ვის წინაშე სსსპარტლო დაგნაგვად და ვის – არა, ან ისე «ორი გვანი მოვითანეთ» ბინის ხელისუფლება უნდა დაგვავადეს თავზე და, ღვართა უნდის, რაგან «ორ გვანს» მოითხოვს გარე შარისქიებას მოწყობაგული ნაგბიგარალი ვანო ანდა ნაგბიგარატალი ვიგა»

კახი კალაძე – ზუდი თუ უარესი?

2
 «გორიგი არგვანი ზუდსა და უარეს შორის. ზუდს, სავარაუდოდ, კახი კალაძე და ალექსანდრა ელისაშვილი განასახიარებენ, სოლო უარესს – «ნაშიონალები» და მათი სულიერი ქვაბი «ავროპული საქართველოდან». იქნება კიდევ რაგდანიგა და მოუქიდაგული კანდიდატი, მათ შორის დაგენარატები»

«ჩიჩილაკი», როგორც «უნივერსალის საჭყო»

კერძა თუ არა ალექსანდრა ჯაჯელავას გავგვობაუი სთაგაგო?

8
 «რთულია თქვა, საქართველოში თითქმის ყველა ხელისუფლების დროს განათლების სფეროს რატომ კყავს ყველაზე მეტად არაადაკვატური და გემორჩეულად შტარი მინისტრები»

მამა გიორგი (რაზმაძე):

6
ხელის-უფლებისთვის ვენეციის კომისიის «რეკომენდაციები» სღვთო რჯულზე გელა დგას

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ის, რომ გიძინა ივანიშვილი იძულებულია, გაცილებით ძლიერი კანდიდატი დააყენოს, ვიდრე წინა არჩევნებში, ირიბად მიუთითებს ხელისუფლების მდგომარეობის გაუარესებაზე, თუმცა აქ მნიშვნელოვანია სხვა რამ — მას შემდეგ, რაც „ქართული ოცნება“ ხელისუფლებაში მოვიდა, კახი კალაძე მნიშვნელოვნად გააფართოვა გავლენის ზონა, მის გარშემო შემოკრებილ ადამიანებს კი ხშირად „კალაძის კლანს“ უწოდებენ. მისი პოზიციების შემდგომი გაძლიერება (რაც თბილისის მერიის პოსტის დაკავების შემთხვევაში გარდაუვალია) ხელისუფლების შიგნით სახიფათო დისბალანსს გააჩენს. ივანიშვილი იძულებული გახდება, კალაძეს გაათმავლებული ყურადღებით დააკვირდეს და ბალანსის აღსადგენად გარკვეულ ზომებს მიმართოს. ამ კონტექსტში, უაღრესად მნიშვნელოვანია, როგორ მოიქცევა „კალაძის კლანი“ (ფიგურანტს ეს ტერმინი ძალიან არ მოსწონს) მას შემდეგ, რაც თბილისის მერიას დაეპატრონება.

გასულ კვირას დადასტურდა, რომ „ქართული ოცნების“ კანდიდატი თბილისის მერის არჩევნებში კახი კალაძე გახდება. ხელისუფლების წარმომადგენლები ცდილობენ, საქმე ისე წარმოაჩინონ, თითქოს კალაძის გამარჯვებას წინ ვერაფერი დაუდგება. საინტერესოა, რამდენად საფუძვლიანია მათი ოპტიმიზმი. მაშ, ასე: საქართველო-2017, მორიგი არჩევანი ცუდსა და უარესს შორის. ცუდს, სავარაუდოდ, კახი კალაძე და ალექსანდრე ელისაშვილი განასახიერებენ, ხოლო უარესს — „ნაციონალები“ და მათი სულიერი ძმები „ევროპული საქართველოდან“. იქნება კიდევ რამდენიმე დამოუკიდებელი კანდიდატი, მათ შორის დეკლარაციებიც, თუმცა ამაზე ოდნავ ქვემოთ.

ვიცებრემიერი და ენერჯეტიკის მინისტრი **კახი კალაძე** „ქართული ოცნების“ რიგებში ერთ-ერთი ყველაზე გავლენიანი და რეიტინგული კანდიდატია. ადგილობრივი თვითმმართველობის წინა არჩევნების პერიოდში ბიძინა ივანიშვილის მდგომარეობა იმდენად დამაჯერებელი იყო, რომ თავისუფლად შეეძლო მერობის კანდიდატად ე.წ. პოლის ჯოხი დაესახელებინა (კაცმა რომ თქვას, დასახელება კიდევ) და ის თითქმის გარანტირებულად გაიმარჯვებდა. დღეს სიტუაცია შეცვლილია. სახელისუფლო პარტიამ უკანასკნელი პლაცდარმები დაიკავა აღმასრულებელ და სასაპარტოლო ხელისუფლებაში, რომელთაც სააკაშვილის რეჟიმის წარმომადგენლები ინარჩუნებდნენ, ხოლო პარლამენტში საკონსტიტუციო უმრავლესობა მოიპოვა, მაგრამ საზოგადოების უნდობლობა მის მიმართ მკვეთრად გაიზარდა. უფრო ზუსტად კი — **ოპოზიციური პარტიების კოლფაფის ფონზე, საზოგადოების არცთუ მცირე ნაწილმა თავი ოპოზიციად იგრძნო და ხელისუფლების მცირე გადაცდომასაც კი ნეგატიური ემოციების ამოფრქვევით უპასუხებს. ამ ფაქტორმა მნიშვნელოვანი როლი შეასრულა თბილისის მოქმედი მერის, დავით ნარმანიას, იმიჯისა და რეიტინგის საბოლოო დასაზარებლად, რომელსაც იმთავითვე განუხრელი ვარდნის ტენდენცია ახასიათებდა.**

ბიძინა ივანიშვილი და „ქართული ოცნების“ ხელმძღვანელები ნაშვლიად განიხილავდნენ დავით ნარმანიას მეორე ვადით არჩევნის შესაძლებლობას, თუმცა, როგორც ჩანს, საბოლოოდ მივიდნენ დასკვნამდე, რომ ეს ზედმეტად გამომწვევი იქნებოდა. „ქართული ოცნება“ სხვა პარტიებთან შედარებით გაცილებით დიდ რესურსს ფლობს, ხოლო ფული და ადმინისტრაციული რესურსი აღმართს ხნავე და ჯოჯოხეთს ანათავს. ასე რომ, **ოპოზიციის დასუსტების პირობებში ნარმანიას „გათრევა“ მეორე ვადით თეორიულად შეუძლებელი იყო, მაგრამ დედაქალაქის საზოგადოება ამას, სავარაუდოდ, ცინიკურ ძალადობად აღიქვამდა და მისი ურთიერთობა ხელისუფლებასთან მალევე კრიზისულ ხასიათს მიიღებდა. აქედან გამომდინარე, ნარმანიას კანდიდატურა დღის წესრიგიდან მოიხსნა.**

ის, რომ ბიძინა ივანიშვილი იძულებულია, გაცილებით ძლიერი კანდიდატი დააყენოს, ვიდრე წინა არჩევნებში, ირიბად მიუთითებს ხელისუფლების მდგომარეობის გაუარესებაზე, თუმცა აქ მნიშვნელოვანია სხვა რამ — მას შემდეგ, რაც „ქართული ოცნება“ ხელისუფლებაში მოვიდა, კახი კალაძე მნიშვნელოვნად გააფართოვა გავლენის ზონა, მის გარშემო შემოკრებილ ადამიანებს კი ხშირად „კალაძის კლანს“ უწოდებენ. მისი პოზიციების შემდგომი გაძლიერება (რაც თბილისის მერიის პოსტის დაკავების შემთხვევაში გარდაუვალია) ხელისუფლების შიგნით სახიფათო დისბალანსს გააჩენს. ივანიშვილი იძულებული გახდება, კალაძეს გაათმავლებული ყურადღებით დააკვირდეს და ბალანსის აღსადგენად გარკვეულ ზომებს მიმართოს. ამ კონტექსტში, უაღრესად მნიშვნელოვანია, როგორ მოიქცევა „კალაძის კლანი“ (ფიგურანტს ეს ტერმინი ძალიან არ მოსწონს) მას შემდეგ, რაც თბილისის მერიას დაეპატრონება.

კახი კალაძე — სული თუ უარესი?

კახი კალაძის შანი ან ეტაპი დაეჯერებულად გამოიყურება, ხოლო იმის ალბათობა, რომ «ქართული ოცნება» ან არჩევნებსში მოიგებს, საკმაოდ დაბალია. ეს, ალბათ, კალიან დიდი პრობლემაა, რადგან 2012 წლიდან ყოველი ახალი გამარჯვება მმართველ პარტიას ისედაც შეზღუდულ კოალიციურ ინტელექტს, კეთილგონიერებას და პატიოსნებას აქლავს. აქედან გამომდინარე, უკეთესი იქნება, თუ ეს მისი უკანასკნელი გამარჯვება ან სულაც პირველი მარცხი გახდება.

„ნაციონალებს, არამედ სძულს არსებული სისტემა მთლიანობაში — ცხადია, იმ შემთხვევაში, თუ მის კამპანიას სათანადო ტექნოლოგიური უზრუნველყოფა ექნება და ის შეძლებს, ამომრჩევლის წინაშე „ნაც-ქოცური“ სისტემის მესაფლავის როლში წარსდგეს.“

„მარადიული მეორე ადგილისთვის“, რომელიც ქართულ პოლიტიკაში განსაკუთრებული მნიშვნელობას ანიჭებთ. ძლიერი დამოუკიდებელი კანდიდატის წინააღმდეგ ბრძოლაში ორი „ნაციონალიზმი“ და „ქართული ოცნება“ შეიძლება ფარულ მოკავშირეებად მოგვევლინონ, რადგან არც ერთს ხელს არ აძლევს, რომ ასეთი კანდიდატი მეორე ადგილზე და მეორე ტურში გავიდეს. ეს სერიოზულ დარტყმას მიაყენებს „ოცნება“-„ნაციონალიზმს“ ბიპოლარულ სისტემას და გაამწვავებს დაპირისპირებას ხელისუფლებასა და საზოგადოების იმ ნაწილს შორის (ამაზე ზემოთ ვისაუბრეთ), რომელიც თავს ზეპარტიულ ოპოზიციად გრძნობს. ამ შემ-

თხვევაში, არჩევნების შედეგი მეორე პლანზე გადავა, გაცილებით მნიშვნელოვანია, რომ ის ადამიანები, რომელნიც ვერ იტანენ „ქართულ ოცნებას“, მაგრამ ამავე დროს ნახავენ გამაერთიანებელ ფიგურას და ერთად დგომის გამოცდილებას მიიღებენ. „ქართულ ოცნებას“ სჭირდება არა მხოლოდ დამაჯერებელი გამარჯვება (მისთვის სასურველია, პირველსავე ტურში), არამედ ის, რომ მისმა „არანაციონალმა“ ოპონენტებმა კვლავ უსუსურად იმეორონ: „რა ვქნათ, ვის გავყვეთ...“.

ძლიერი დამოუკიდებელი კანდიდატის წინააღმდეგ ბრძოლაში ორი «ნაციონალიზმი» და «ქართული ოცნება» შეიძლება ფარულ მოკავშირეებად მოგვევლინონ, რადგან არც ერთს ხელს არ აძლევს, რომ ასეთი კანდიდატი მეორე ადგილზე და მეორე ტურში გავიდეს. ეს სერიოზულ დარტყმას მიაყენებს „ოცნება“-„ნაციონალიზმს“ ბიპოლარულ სისტემას და გაამწვავებს დაპირისპირებას ხელისუფლებასა და საზოგადოების იმ ნაწილს შორის, რომელიც თავს ზეპარტიულ ოპოზიციად გრძნობს. ამ შემ-

ყვანს — **ზალ უდუმავილს** დააყენებს. ერთი შეხედვით, ეს ლოგიკური გადაწყვეტილებაა, რადგან „ნაციონალიზმის“ „ტრადიციული კანდიდატი“ ნიკა მელია საბოლოოდ გადაიქცა კომიკურ ფიგურად, ხოლო უდუმავილი ცნობილი სახეა და სააკაშვილის რეჟიმის დანაშაულთან პირდაპირ არ ასოცირდება. „ნაციონალიზმის“ კანდიდატი თბილისში აპრობირ ვერ მოიგებს, მაგრამ ტაქტიკური თვალსაზრისით ეს გადაწყვეტილება სწორია. მას გარკვეული მინუსებიც უკავშირდება, რადგან „რუსთავი 2“-ს „ნაციონალიზმთან“ მჭიდროდ დაკავშირებულად წარმოაჩენს და ართმევს შესაძლებლობას, უფრო ფართო ოპერატიულ კონტექსტში იმოქმედოს. აღსანიშნავია, რომ „ევროპულმა საქართველომაც“ შეარჩია ისეთი კანდიდატი (**ელენე ხოშტარია**), რომელიც ნაკლებად ასოცირდება ძველი რეჟიმის დანაშაულებრივ პრაქტიკასთან, მაგრამ უამრავი ადამიანისთვის როგორც „ნაციონალური მოძრაობა“, ისე „ევროპული საქართველო“ სააკაშვილის რეჟიმის განუყოფელ ნაწილად — მკველების, სადისტებისა და ბანდიტების გაერთიანებად დარჩება.

კახი კალაძის საიმჯო და ფსიქოლოგიური პორტრეტი, ისევე, როგორც მისი საქმიანობა ენერჯეტიკის მინისტრის პოსტზე, ცალკე საუბრის თემაა. ამჯერად მხოლოდ ერთ ფაქტორს შევხებით: ზოგიერთი კომენტატორი დარწმუნებულია, რომ ის გარემოება, რომ კალაძე თბილისელი არაა, მის კამპანიაზე ცუდად აისახება, მაგრამ საქმე ისაა, რომ, დავით ნარმანიასგან განსხვავებით, რომელმაც, უბრალოდ, ვერ მოახერხა ინტეგრირება თბილისურ სამყაროში, კახი კალაძე ცდილობს, ასიამოვნოს ადგილობრივ ელიტას, მიზანძღვას და მშვენივრად ესმის, რომ „თბილისის არის ურთიერთობა“ — ამ სიტყვების ყველაზე პრაგმატული, გენეზით, მერკანტილური გაგებით. ამასთანავე, ეს კომენტატორები არ ანეგირებენ, რომ იმ ამომრჩევლების რაოდენობა, რომლებიც თბილისში არცთუ დიდი ხნის წინათ დასახლდნენ, კრიტიკულად დიდად და მათ, სავარაუდოდ, უფრო მოეწონებათ კანდიდატი, რომელიც წარმატებით „იპყრობს“ თბილისს (ისე, როგორც ამის გაკეთება თავად სურთ), ვიდრე „ხოხბის პირდაპირი შთამომავალი“. ამგვარად, კალაძე დიდად არ აღიზიანებს ძველ თბილისელებს. ხოლო ახლებიანთა მიმზიდველ ცხოვრებისეულ სცენარს განასახიერებს. ასე რომ, ნაკლებად სავარაუდოა, რომ „არათბილისელობის ფაქტორმა“ მას განსაკუთრებულ ზიანს მიაყენოს.

ზოგადად კი, კახი კალაძის შანი ან ეტაპზე დამაჯერებლად გამოიყურება, ხოლო იმის ალბათობა, რომ „ქართული ოცნება“ ამ არჩევნებსაც მოიგებს, საკმაოდ დაბალია. ეს, ალბათ, ძალიან დიდი პრობლემაა, რადგან 2012 წლიდან ყოველი ახალი გამარჯვება მმართველ პარტიას ისედაც შეზღუდულ კოალიციურ ინტელექტს, კეთილგონიერებასა და პატიოსნებას აქლავს. აქედან გამომდინარე, უკეთესი იქნება, თუ ეს მისი უკანასკნელი გამარჯვება ან სულაც პირველი მარცხი გახდება.

საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარე, რომელიც თავს უშიშროების საბჭოს უწოდებს და სხვას უიქიქნებს, — „არ იცის, რა ხდება საქართველოს კონსტიტუციამო“, არ იცის, რომ კანონით, უშიშროების საბჭოს მდივანი უშიშროების საბჭოს ისეთივე მუდმივი წევრია, როგორც თვითონ — პარლამენტის თავმჯდომარე, აბრამოვი, პრეზიდენტის, საბარეო სამხმთა მინისტრი, თავდაცვის მინისტრი, შინაგან საქმეთა მინისტრი, სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურის უფროსი, თავდაცვისა და უშიშროების საბარლამენტო კომიტეტის თავმჯდომარე, საბარეო ურთიერთობათა კომიტეტის თავმჯდომარე, შინაარლავული კალევის გენერალური შტაბის უფროსი და პრეზიდენტი.

ზოგიერთი ისტორიული წყაროს მიხედვით, საფრანგეთის მეფე ლუდოვიკო XIV (1643-1715) 1655 წლის აპრილში საფრანგეთის პარლამენტის სხდომაზე დეპუტატებს ასე მიმართა „თქვენ ფიქრობთ, ბატონებო, რომ სახელმწიფო თქვენ ხართ? ცდებით! სახელმწიფო — ეს მე ვარ!“. 362 წლის შემდეგ კი დაახლოებით ანალოგიური რამ განაცხადა საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარე ირაკლი კობახიძემ, რომელსაც ხალხმა „შავი ჩიჩილაკი“ შეარქვა.

თავდაცვისა და უშიშროების საბარლამენტო კომიტეტის 7 ივნისს გამართულ სხდომაზე პარლამენტის თავმჯდომარე ირაკლი კობახიძემ უშიშროების საბჭოს მდივანი დავით რაქვიანი დატყუქსა, — უშიშროების საბჭოს მდივანმა არ იცის, როგორ ესაუბროს სახელმწიფო პოლიტიკური თანამდებობის პირსო.

„უშიშროების საბჭოს მდივანმა თქვა, მე და თქვენ გვაქვს სხვადასხვა ხედვაო. მე ვახსლავართ პარლამენტის თავმჯდომარე, თქვენ ბრძანდებით უშიშროების საბჭოს მდივანი... თქვენ უნდა იცოდეთ, როგორ უნდა ესაუბროთ სახელმწიფო პოლიტიკური თანამდებობის პირს“, — განუცხადა კობახიძემ რაქვიანს, რომელსაც მეორედ დღეს კიდევ ერთხელ გამოეხმაურა:

„კომიტეტის სხდომაზე უშიშროების საბჭოს აპარატის ხელმძღვანელის, ანუ საბჭოს მდივნის მხრიდან ისეთი მოსაზრებები გამოითქვა, რომლებიც აბსოლუტურად არათავსებადი იყო საქართველოს კონსტიტუციისა და საქართველოს კანონმდებლობასთან. სამწუხაროდ, უშიშროების საბჭოს მდივანმა არ იცის, რა არის მისი სტატუსი და ფუნქცია. მას ჰგონია, რომ ის წარმოადგენს უშიშროების საბჭოს. ისეთ დონეზეც კი არ იცის, რა ხდება საქართველოში, საქართველოს კონსტიტუციაში. მე წარმოვადგენ უშიშროების საბჭოს. მე ვარ უშიშროების საბჭოს წევრი, ისევე, როგორც პრეზიდენტი, პრემიერი, თავდაცვის კომიტეტის თავმჯდომარე

და ა.შ. მე ვარ უშიშროების საბჭო და, როცა უშიშროების საბჭოს სახელით უშიშროების საბჭოს წევრს მდივანი მელაპარაკება, გამოდის, რომ მას საერთოდ არა აქვს წარმოდგენა საქართველოს კონსტიტუციაზე“ (სტილი დაცულია).

აი ასე! საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარემ, რომელიც თავს უშიშროების საბჭოს უწოდებს და სხვას უიქიქნებს, — „არ იცის, რა ხდება საქართველოს კონსტიტუციაში“, არ იცის, რომ კანონით, უშიშროების საბჭოს მდივანი უშიშროების საბჭოს ისეთივე მუდმივი წევრია, როგორც თვითონ — პარლამენტის თავმჯდომარე, აგრეთვე, პრემიერმინისტრი, საგარეო საქმეთა მინისტრი, თავდაცვის მინისტრი, შინაგან საქმეთა მინისტრი, სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურის უფროსი, თავდაცვისა და უშიშროების საბარლამენტო კომიტეტის თავმჯდომარე, საგარეო ურთიერთობათა კომიტეტის თავმჯდომარე, შინაარლავული კალევის გენერალური შტაბის უფროსი და პრეზიდენტი.

სოროსის ორგანიზაციაში („ლია საზოგადოება — საქართველო“) დაფრთიანებული „ჩიჩილაკს“, რომელსაც თავი არა მხოლოდ უშიშროების საბჭო, არამედ, დედამინის თუ არა, საქართველოს ჭიბი ჰგონია, ეტყობა, დაავინყდა, რომ არა ხალხის ნებით, არამედ ბიძინა ივანიშვილის ხელდასხმით ჩაჯდა პარლამენტის თავმჯდომარე გრუსსავარძელში. სწორედ ამ გულმანყობის შედეგი იყო ირაკლი კობახიძის საქციელი

«ჩიჩილაკი», როგორც «უშიშროების საბჭო»

ირაკლი კობახიძე

დავით რაქვიანი

სოროსის ორგანიზაციაში («ლია საზოგადოება — საქართველო») დაფრთიანებულ «ჩიჩილაკს», როგორც თავი არა მხოლოდ უშიშროების საბჭო, არამედ, დედამინის თუ არა, საქართველოს ჭიბი ჰგონია, ეტყობა, დაავინყდა, რომ არა ხალხის ნებით, არამედ ბიძინა ივანიშვილის ხელდასხმით ჩაჯდა პარლამენტის თავმჯდომარის სავარძელში

ერთი თვის წინათ, 15 მაისს, თბილისში, ფილარმონიაში, საკონსტიტუციო ცვლილებების განხილვისას, როდესაც შეკრებილი ახალგაზრდები და საზოგადოების სხვა წარმომადგენლები კონსტიტუციაში მინის უცხოელებისთვის მი-

ციდვის აკრძალვის ჩანერის მოთხოვნის გამო ყვირილით შეურაცხყო: „რამდენიმე ათეული ახალგაზრდა კომუნისტი 2500 კაცს იმის საშუალებას არ აძლევს, განიხილოს კონსტიტუცია. ახალგაზრდებო, მოგინოდებთ, გაპყვეთ

იმ გზას, რა გზასაც დაადგა ილია ჭავჭავაძე. ეს არის სწავლისა და განათლების გზა. თქვენ აირჩიეთ კომუნისტი ან არა. კომუნისტი არის ცოდნის დეფიციტის შედეგი... საქართველოში დამთავრდა კომუნისტის დრო. ჩვენ

ვივლით ილია ჭავჭავაძის გზით და კონსტიტუცია ამას ემსახურება. ქართული საზოგადოება არის ილია ჭავჭავაძის და არა მენშევიკებისა და ბოლშევიკების საზოგადოება. ჩვენ ილია ჭავჭავაძის გზიდან არ გადავუხვევთ. კომუნისტებისა და რუსეთში მდებარე ადგილი საქართველოში დამთავრდა“, — განაცხადა ირაკლი კობახიძემ, რომლისთვისაც, როგორც ჩანს, მიუღებელია კრიტიკული აზრი და სხვას მიუთითებს, რომ „უნდა იცოდეს, როგორ უნდა ესაუბროს სახელმწიფო პოლიტიკური თანამდებობის პირს“, და რომელმაც, საეჭვოა იცოდეს, ილია ჭავჭავაძის ეს ფრაზა: „სამი ღვთაებრივი საუნჯე დაბერჩა ჩვენ მამა-პაპათაგან: მამული, ენა, სარწმუნოება. თუ ამით არ ვუპატირობთ, რა კაცობი ვიქნებით. რა პასუხს გავცემთ შთამომავლობას?“

ირაკლი კობახიძემ, რომელსაც თავი უშიშროების საბჭოც ჰგონია და, ლუდოვიკო XIV მსგავსად, სახელმწიფოც, და რომლის თავმჯდომარეობითაც პარლამენტი 7 ქალაქს თვითმმართველი ქალაქის სტატუსს უუქმებს, ალბათ, ილიას არც ეს შეგონება იცის:

„თვითმმართველობა ქვეყანაზე ბევრი მტერი ჰყავს. ბევრს უფროსობს ტყუილბრალოდ ძილსა და მოსვენებასა. ამბობენ, რომ საშიშიაო, — საზოგადოებას ეგ უფლება მიენიჭოს. აურზაურს მოჰყვება, თავს გაიზიადებს და მორჩილებიდან გამოვლავს. ჩვენს გარეთ ჩვენი ხსნა სიზმარია... თვითმმართველასა და თვითმმართველობაშია ჩვენი ხსნა“.

ილიას გზა ერის, მამულის და სარწმუნოების სიყვარულია და არა ქედმაღლობა და საკუთარი პერსონის წარმონაჩენა ყველაფრისმცოდნედ და „უშიშროების საბჭოდ“.

ნათქვამია: „ოფოფს თავით იცნობენ, კარგ საქმეს — ბოლოთით“.

ნიკა კორინთელი

სახელმწიფოს საშინაო ვალა 500,4 მილიონი ლარით მოიკაბა

ფინანსთა სამინისტროს ინფორმაციით, საქართველოს სახელმწიფოს საშინაო ვალმა ბოლო ერთი წლის განმავლობაში დაახლოებით 23,2%-ით მოიმაბა — 500,4 მილიონი ლარით. 2016 წლის მაისის მდგომარეობით, საშინაო ვალის ნაშთი 2 154 757 000 ლარი იყო, 2017 წლის მაისში კი ვალის მოცულობამ 2 655 160 800 ლარს მიაღწია.

საშინაო ვალის მომაბება, ძირითადად, სახაზინო ფასიანი ქალაღდების გამოცემის შედეგად გაიზარდა. 2016 წლის მაისში სახელმწიფო ფასიანი ქალაღდების გამოშვებით აღებული ვალის ნაშთის მოცულობა 1 995 805 000 ლარს შეადგენდა, 2017 წელს კი — 2 159 314 800 ლარს. რაც შეეხება სხვა სახელმწიფო ფასიანი ქალაღდებით აღებული ვალის ნაშთს, აქ შემცირების ტენდენცია შეინიშნება. 2017 წლის მაისის მდგომარეობით, სხვა სახელმწიფო ფასიანი ქალაღდების გამოშვებით აღებული ვალის ნაშთი 495 846 000 ლარს შეადგენს, რაც 7 მილიონი ლარით ნაკლებია წინა წლის ანალოგიური პერიოდის მაჩვენებელზე. 2016 წლის მაისისთვის სხვა სახელმწიფო ფასიანი ქალაღდებით აღებული ვალის მოცულობა 502 846 000 ლარს შეადგენდა.

რამდენი ბიჭი და გოგო სსოპრობს საქართველოში?

მოსახლეობის 2014 წლის საყოველთაო აღწერის შედეგების მიხედვით, საქართველოში 0-4-დან 10-14 წლამდე ბავშვებში ბიჭები ჭარბობენ. ბოლო პერიოდში საქართველოში გოგონებთან შედარებით 35 900-ით მეტი ბიჭი დაიბადა. სქესთა შორის ასეთი დისბალანსი, გენდერის სპეციალისტების შეფასებით, წინასწარ დაგეგმილი შობადობის შედეგია, — იუნყება ვებგვერდი batumelebi.

გაეროს მოსახლეობის ფონდის მიერ ჩატარებული კვლევის მიხედვით (გენდერული ნიშნით სქესის შერჩევა საქართველოში), სქესთა შორის ასეთი განსხვავების გამოშენიშნა და ეს პროცესი მომდევნო წლებშიც გაგრძელდა. გაეროს მოსახლეობის ფონდის საქართველოს ოფისის ხელმძღვანელის — ლელა ბაძრაძის აზრით, სქესთა სელექცი-

ლიც ხსნის სქესთა შორის დისბალანსის მიზეზებს. კვლევამ აჩვენა, რომ საქართველოში შობადობის მაჩვენებლის მკვეთრი შემცირება 1991 წლის შემდგომ პერიოდში აღინიშნა და ეს პროცესი მომდევნო წლებშიც გაგრძელდა. გაეროს მოსახლეობის ფონდის საქართველოს ოფისის ხელმძღვანელის — ლელა ბაძრაძის აზრით, სქესთა სელექცი-

ას გარკვეული ტრადიციები და გენდერული სტერეოტიპები განაპირობებს, რომელიც ჯერ კიდევ ძლიერია ქართველ საზოგადოებაში. „ეს არის ვაჟისადმი უპირატესობის მინიჭების პრაქტიკა, რომელიც იწვევს გენდერული ნიშნით სქესის სელექციას. ადამიანები მუშაობენ იმისთვის, რომ ბიჭი გააჩინონ და სწორედ ეს არის პრობლემა. აქ არის მიზეზი გასარკვევი, თუ რატომ ანიჭებენ ვაჟს უპირატესობას და რატომ არ ვაფასებთ გოგონას ისევე, როგორც ვაჟს? რა კულტურული საფუძვლები უდევს ამას და ა.შ.“, — ამბობს ლელა ბაძრაძე.

თუკი დღეს აჩენენ მესამე შვილს, უფრო იმიტომ, რომ გააჩინონ ბიჭი და არა გოგო. „ამ ყველაფერმა დალი დაასვა სქესთა შორის თანაფარდობას. საქართველოში 2010 წლისთვის 25 ათასი გოგონა უნდა დაბადებულიყო, რომელიც არ დაიბადა“. ბუნებრივი მატების პირობებში, სქესთა თანაფარდობა უნდა იყოს 100 გოგო 107 ბიჭზე ან 100 — 106-ზე. საქართველოს შემთხვევაში, ბოლო წლებში, ეს მაჩვენებელი მკვეთრად შეიცვალა და 100-113-ზე ავიდა. სქესთა სელექციას ხელი შეუწყო თანამედროვე ტექნოლოგიების განვითარებამაც, როცა ადამიანებს ჩასახვამდეც კი შეუძლიათ სქესის განსაზღვრა.

გეორგიული სამყარო
www.gevord.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

მომთხედ საუკუნეზე ცოტა მეტი გავიდა, რაც დამოუკიდებლობა მოვიპოვეთ... და სულ ცოტა გვიკლია, რომ დამოუკიდებლობიდან ნარკოდამოკიდებულება გავხდეთ და ვარი, ის ახალგაზრდა თოვლა, რომელზეც თურმე ასე ზრუნავს ხელისუფლება, კანონით ვაიძულვით, ნარკოტიკი მოიხმაროს. ხელისუფლება, რომელიც ნარკოტიკის მიმართ პოლიტიკა იტარებს, ნელ-ნელა გადავიდა პლატურ მმართველობაზე და ლიბერალიზაციის კანონის შიგნით უზღვევს ახალგაზრდა თოვლს, რომელიც არის მართლაც კანონის შიგნით უზღვევს ახალგაზრდა თოვლს, რომელიც არის მართლაც კანონის შიგნით უზღვევს ახალგაზრდა თოვლს...

კლანური მმართველობა

მეოთხედ საუკუნეზე ცოტა მეტი გავიდა მას შემდეგ, რაც დამოუკიდებლობა მოვიპოვეთ. პირველი, რაც მოვხერხეთ, იყო ის, რომ, პრაქტიკულად, ხმათა ასპროცენტული რაოდენობით არჩეული პრეზიდენტი გავაქციეთ და მოვკალით; პარალელურად ძმათაშვილები ომი გავაჩაღეთ და მსოფლიოს დავანახეთ, რომ საკუთარი დედაქალაქის ნგრევაში ბადალი არ გვყავს.

თუ მანამდე ჩიანს და ბორჯომს მივიჩნევდით ჩვენ გადამარჩენად, მერე მივხვდით, რომ საქართველო დერეფანი უნდა ყოფილიყო ნებისმიერი მსურველისთვის — აქ უნდა ევლო ყველას, ვისაც არ დაეზარებოდა, და ფული გადაეხადა. მაღალი გარეკვა, რომ საქართველო ნარკოდერეფანი გახდა და მთელი ერი ნამალზე „მეჯდა“. უფრო მეტიც, თუ ნარკომანი არ იყავი, კარგ ტიპად არ აღიქმებოდი, ანუ ნარკომანობა კაი ტიპობასთან ასოცირდებოდა და კისერზე ბედნიერად კიდებულა და ბეჭეტში მოხრილი ტიპები მისაბაძები იყვნენ. იმას რა დაგვაკვირებდა, როცა ერთ მშენიერ დღეს თბილისში გვიხილ, ე.წ. ტროსტიტ სიარული გახდა მოდური და მთელი თბილისი ერთ კვირში დაიკოჭლა — ყველამ ფიზი დაიკადა ხელში.

**დავებდეთ. ეს კი მოვიპოვეთ, მაგრამ რა დავიღბეთ, სიმართლე გითხრათ, დღემდე არ ვიცო...
ეს ყველაფერი კი იმიტომ გავიხსენე, რომ რამდენიმე დღის წინათ დაკავებულნი ვჯდუფ „ბირჟა მაფიას“ წევრებს აქამდე არნახულ სოლიდარობა გამოუცხადეს — აქაოდა, ბიჭებს ნარკოტიკი ჩაუდეს და ქუდაზე კაცი გამოდითო. გამომძიებელი და პროკურორი ნამდვილად არ ვარ და ვერც იმის მტკიცებას დავინწყებ, ჩაუდეს ნარკოტიკი ბიჭებს თუ მართლა შკონდათ, მაგრამ მოდი, იმ კლიპზე ვთქვათ, რომელიც განსჯის თემად შეიქნა და რომლის გამოც ეჭვობენ, რომ პოლიცია მათ სჯის. კლიპი მინც ნახა, დაგვიბნანებდა, რომ ჩვეულაზრად, კვლევი პირობის, შურადული მინტალის პარამეტრების პრობლემად მიღის, მიღის იმის მტკიცება, რომ ნარკოტიკი პარამეტრები, და კიდევ იმის, რომ პროლიცია ცუდია. ისიც ვთქვათ, რომ ეს თემა მთლიანად არის ნარკოტიკი და მხოლოდ იმის შესახებ არის საუბარი, რომელიც უფრო მეტად მოიხილება, რა ხდება ნარკოტიკის დამოკიდებულების მიხედვით, რომელიც უფრო მეტად მოიხილება, რა ხდება ნარკოტიკის დამოკიდებულების მიხედვით...**

უკვე დაკანონეს, რომ თითქმის «ნახევარი გუროკი» მარისუნის გამო აღმოჩენილი არ უნდა აღიქვოდეს. მარისუნით თროვა ნორმალურია. იქნებ პრაქტიკულად გვიჩვენოს ახალი იმისა, რა პარამეტრები მარისუნით თროვა, თითქმის მთლიანად არის ნარკოტიკი და ამათ გააფხაროს თაშისი განხილვა. არა, მინისტრთა კაბინეტის წევრებს ისედაც ეტყობათ, რომ სულ კარგ განწყობაზე არიან, მაგრამ მინც...

პარალელურად, ქვეყანა ქურდული კანონებით იმართებოდა და ე.წ. კაი ბიჭებისა და სამშობლოს გუგუნე მდიოდა. გავიხსენოთ, რამდენი ახალგაზრდა გამოასალმეს სიცოცხლეს მხოლოდ იმის გამო, რომ ტყუილს ქურთუქი, „პირამიდა“ მარეალი ან „დუბლიონკა“ არ გაიხადა. რამდენი გაიპარა „კაიფში“ და რამდენმა ტყვეთა ესროლა სხვას იმის გამო, რომ ნამლის ფულს „ჩალიჩობდა“...

როგორც ჩანს, სიტყვა ტრეფიკინგი ყველაზე კარგად შევარდადის შემდგომ მოსულმა ხელისუფლებამ დაინახესოვრა და ერთ მოუწყოს ის, რასაც მეზობელ სახელმწიფოებში სამეცხოვედო ნასულები ქალები (ზოგი ნებით და ზოგიც ძალდატანებით) აკეთებდა. მართალია, ქუჩაში დანაშაული პრაქტიკულად მოისპო და ნარკოტიკიც აღარ იყო ისეთი ხელმისაწვდომი, მაგრამ კრიმინალები უკვე ოფიციალური პირები გახდნენ და მათ ნებასურვილებზე იყო დამოკიდებული, ვის ეცოცხლები ვინ იქნებოდა მჯდარიყო, ვინ — პარლამენტში, მინისტრად და... რა ვიცო, ვდომის თემა ძალიან აქტუალური იყო, როგორც პირდაპირი, ისე გადატანითი მნიშვნელობით. **პარლამენტი, ჩინოვნიკები, ჩინოვნიკების შიგნით, ჩინოვნიკების შიგნით, ჩინოვნიკების შიგნით... არც ეს ბაზრობა და არც ნონის ნონის ტრეფიკინგის უღელი გა...**

პასუხს ვერ აგებინებენ და საუბარი იმაზე, რომ კანონი დავარდნივ, მაგრამ სხვა მიზეზით მაგვინებს პასუხი, მგონი, არასერიოზულია”, — განაცხადა ჯეჟელავამ. ამის შემდეგ სოციალურ ქსელში ბიპარტიზანობა „ბირჟა მაფიას“ სოლიდარობა გამოუცხადდა და აღნიშნა, რომ მათ გვერდით დგას. ბერაც რეპერია, ძირითადად, ამერიკაში მოღვაწეობს და მან ყველაზე კარგად უნდა იცოდეს, რომ რეპი სუფთა ამერიკული პროდუქტია, ზანგებმა შექმნეს იმიტომ, რომ თავიანთ სოციალურ პრობლემებზე ესაუბრათ და გაეპროტესტებინათ, მაგალითად, ის, რომ საპირფარეოს შესასვლელ კარზე ეწერა: „ზანგებია და ძალღებობის შესვლა აკრძალულია“, თორემ საქართველოში რეპი დიდების ზენიტში არასდროს ყოფილა და არც არასდროს იქნება. არ არის ჩვენს გენში ეს. პოდა, ბერას განცხადება ხელისუფლების უმადლესი პირებისთვის მწვანე შუქის ანათებასავით იყო და ერთმანეთის მიყოლებით ისეთი განცხადებები აკეთეს, „ბირჟა მაფიას“ წევრებს აჯობებს.

ბიორბი კვირიკაში: „უპირველეს ყოვლისა, უნდა აღვნიშნო, რომ ადამიანის უფლებების განუხრავი დაცვა ჩვენი ერთ-ერთი უმთავრესი მონაპოვარია, რომლის დაცვა ვიცუვი, რომ ასეთი უპატივცემულობა სამართალდამცველების მიმართ არის სახელმწიფოებრიობის წინააღმდეგ გადამტყულები ნაბიჯი, თუმცა ამისთვის მათ

ლიტიკის თვალსაზრისით მკაცრი კანონები გვაქვს, ბოდინი, ახალგაზრდობა, შესაბამის პირობებს რომ ვერ გიქმნით... და ეს მაშინ, როცა უკვე დააკანონეს, რომ თითქმის „ნახევარი გუროკი“ მარისუნის გამო ადამიანი არ უნდა დაიჭიროს. მარისუნით თროვა ნორმალურია. იქნებ პრაქტიკულად გვიჩვენოს ახალი იმისა, რა პარამეტრები მარისუნით თროვა, თითქმის მთლიანად არის ნარკოტიკი და ამათ გააფხაროს თაშისი განხილვა. არა, მინისტრთა კაბინეტის წევრებს ისედაც ეტყობათ, რომ სულ კარგ განწყობაზე არიან, მაგრამ მინც...

როგორც ჩანს, სიტყვა ტრეფიკინგი ყველაზე კარგად შევარდადის შემდგომ მოსულმა ხელისუფლებამ დაინახესოვრა და ერთ მოუწყოს ის, რასაც მეზობელ სახელმწიფოებში სამეცხოვედო ნასულები ქალები (ზოგი ნებით და ზოგიც ძალდატანებით) აკეთებდა. მართალია, ქუჩაში დანაშაული პრაქტიკულად მოისპო და ნარკოტიკიც აღარ იყო ისეთი ხელმისაწვდომი, მაგრამ კრიმინალები უკვე ოფიციალური პირები გახდნენ და მათ ნებასურვილებზე იყო დამოკიდებული, ვის ეცოცხლები ვინ იქნებოდა მჯდარიყო, ვინ — პარლამენტში, მინისტრად და... რა ვიცო, ვდომის თემა ძალიან აქტუალური იყო, როგორც პირდაპირი, ისე გადატანითი მნიშვნელობით.

პარლამენტი, ჩინოვნიკები, ჩინოვნიკების შიგნით, ჩინოვნიკების შიგნით, ჩინოვნიკების შიგნით... არც ეს ბაზრობა და არც ნონის ნონის ტრეფიკინგის უღელი გა...

ის და რატომ ენატრება ძველი დრო, ნამდვილად ვერ გეტყვით, მაგრამ უფრო გასაოცარი ხელისუფლების უმაღლესი პირების მიდგომაა. პირველი, ვინც ამ თემაზე ხმამაღლა განაცხადა, ვიცერეფიერი და განათლების მინისტრი ალექსანდრე ჯეჟელავაა. იმის მიუხედავად, რომ არცთუ იშვიათად, ბატონი ჯეჟელავა არაადეკვატურია, ამ შემთხვევაში, შეიძლება ითქვას, ზედმეტად ადეკვატური იყო.

„ამ ხალხმა თუ დაარღვია კანონი, ამ შემთხვევაში მათ პასუხი უნდა ავონ; მეორე მხრივ, ისინი დააკვირეს მხოლოდ და მხოლოდ იმიტომ, რომ კლიპში რაც გამოხატეს, სამინილებაა, ჩემი აზრით. იმასაც ვიტყვი, რომ ასეთი უპატივცემულობა სამართალდამცველების მიმართ არის სახელმწიფოებრიობის წინააღმდეგ გადამტყულები ნაბიჯი, თუმცა ამისთვის მათ

როგორია?! პრემიერმინისტრი რომ იტყვის, ნარკოპო-

ეგ კიდევ არაფერი, ბერა ივანიშვილის განცხადების შემდეგ ვიდეოიმართვა გავრცელება კახს კალაქამ. ვიცერეფიერი მანამდე დუმდა მისიარუნებდა, ბერას სტატუსის კი, როგორც გითხარით, მისთვის სტიმულის მიმცემი აღმოჩნდა. **კახს კალაქამ: მინდა აღვნიშნო, რომ ქვეყანაში ნარკოპოლიტიკა რადიკალურად არის შესაცვლელი და მოხარული ვარ, რომ პრემიერმინისტრმა პარლამენტს აღნიშნული რეფორმის დაქარება სთხოვა. რაც შეეხება მომხდარ ფაქტს, თითოეული ჩვენგანისთვის მიუღებელია, როდესაც ძალოვანი სტრუქტურის თანამშრომლის მხრიდან თუნდაც ეჭვის დონეზე დუმებთ ნარკოტიკის „ჩადე-**

ბის“ შესაძლებლობას. ეს ყველაფერი ნარსულში უნდა დარჩეს და დარწმუნებული ვარ, ნარსულში დარჩება, როცა მოხდება ნარკოპოლიტიკის ლიბერალიზაცია და პოლიციის რეფორმის ბოლომდე მიყვანა, რომელიც დაწყებულია. ამიტომ არც ერთი კონკრეტული შემთხვევა არ რჩება ჩვენი ხელისუფლების, უწყების ხელმძღვანელების ყურადღების მიღმა. სრულიად დაუშვებელია, რომ რომელიმე მათგანის რაიმე სახის გადაცდომამ ჩირქი მოსცხოს ჩვენს პოლიციელებს, ადამიანებს, რომლებიც თავიანთი სიცოცხლის ფასად დგანან ქვეყნის საღვრაჯობე. ამ ეტაპზე მინდა გითხრა, რომ მიმდინარეობს შიდა მოკვლევა. სტრუქტურის ხელმძღვანელობა ყველაფერს გააკეთებს, რომ, თუკი ვინმე არის დამნაშავე ან ვინმეს აქვს გადაცდომა ჩადენილი ამ კონკრეტულ ეპიზოდში, ყველა ადეკვატურად დაისჯოს...“

ანუ ვიცერეფიერიც ამბობს, რომ ნარკოპოლიტიკა შესაცვლელია, რომ ნარკოტიკებზე სასჯელი უნდა შემცირდეს და... მერე ნახეთ, მარისუნის ცხვირწინ რომ გაუბოლობენ საპატრულო ეკიპაჟს და მათ ხმის ამოღების უფლება არ ექნებათ, მარისუნის მწველებთა „ფაქიზი ნერვები“ რომ არ დაახინონ...

აქვე გეტყვით, რომ ბოლო სამართაპოლისო კვლევით, რომელიც, აბარ უკვე ათი წელიწადია, ტარდება, 15 წლის ქართულმა მოსახლეობამ დასაქმების მარისუნის მწველებთა „ფაქიზი ნერვები“ რომ არ დაახინონ... აქვე გეტყვით, რომ ბოლო სამართაპოლისო კვლევით, რომელიც, აბარ უკვე ათი წელიწადია, ტარდება, 15 წლის ქართულმა მოსახლეობამ დასაქმების მარისუნის მწველებთა „ფაქიზი ნერვები“ რომ არ დაახინონ... აქვე გეტყვით, რომ ბოლო სამართაპოლისო კვლევით, რომელიც, აბარ უკვე ათი წელიწადია, ტარდება, 15 წლის ქართულმა მოსახლეობამ დასაქმების მარისუნის მწველებთა „ფაქიზი ნერვები“ რომ არ დაახინონ...

მეოთხედ საუკუნეზე ცოტა მეტი გავიდა, რაც დამოუკიდებლობა მოვიპოვეთ... და სულ ცოტა გვიკლია, რომ დამოუკიდებლობიდან ნარკოდამოკიდებულება გავხდეთ და ვარი, ის ახალგაზრდა თოვლა, რომელზეც თურმე ასე ზრუნავს ხელისუფლება, კანონით ვაიძულვით, ნარკოტიკი მოიხმაროს. ხელისუფლება, რომელიც ნარკოტიკის მიმართ პოლიტიკა იტარებს, ნელ-ნელა გადავიდა პლატურ მმართველობაზე და ლიბერალიზაციის კანონის შიგნით უზღვევს ახალგაზრდა თოვლს, რომელიც არის მართლაც კანონის შიგნით უზღვევს ახალგაზრდა თოვლს, რომელიც არის მართლაც კანონის შიგნით უზღვევს ახალგაზრდა თოვლს...

ბისო პარამეტრი

საკონსტიტუციო ცვლილებების პროექტზე ვენეციის კომისიის დასკვნით კიდევ ერთხელ წარმოჩნდა, რომ საქართველოს ამაჟამინდელი ხელისუფლება, ისევე, როგორც მისი წინამორბედი, დასავლეთის მართლმადიდებელი და მასაც და ე.წ. დემოკრატიულ დასავლეთსაც ფხვნილი ჰკიდია ქართველი ხალხის აზრი, როდესაც დასკვნაში ჩანდა, რომ ქორნიევის შესახებ მუსლი არავითარ შემთხვევაში არ უნდა იქმნოდეს ერთნაირსაქმიანთა შორის პარტნიორობის აპრიალვის ინტერპრეტაციას.

თუ საქართველოში ყველაფერს აგზნის ელჩი, სტრასბურგის სასამართლო და ვენეციის კომისია წყვეტს, რისთვის ვუხდით ხელფასს ხელისუფლებას?!

ყოველდღი ტოტი და ტოტისტოტი და ტოტისტოტის ტოტი ყოველი საქართველოთი თუა სოველი, — ვინ ეშმაკია თვით სამოელი!

ეს ლექსი გამოჩენილმა ქართველმა პოეტმა მუსხრან მაჭავარიანმა 1975 წელს დაწერა და მასში კარგად ჩანს პოეტის დამოკიდებულება საქართველოსადმი. სწორედ ასეთი განწყობა და დამოკიდებულება უნდა ჰქონდეს ყველა ქართველს და, უწინარესად, ქვეყნის ხელისუფლების წარმომადგენლებს ყოველივე ანტიქართული, ანტიმართლმადიდებლური მიმართ, რომელსაც მოსახლეობის უმრავლესობის ნების საწინააღმდეგოდ თავს გვახვევს „დემოკრატიული დასავლეთი“. მაგრამ „დემოკრატიული“ საქართველოს ყველა ხელისუფლება, ზვიად გამსახურდიას ხელისუფლების გარდა, დამოუკიდებლად ნაბიჯს ვერ დგამს, ე.წ. სტრატეგიულ მეგობრებს ფინიასავით თვალეში შესცივინებს და მათ ბრძანებებს უსიტყვოდ ასრულებს.

საქართველოს დამოუკიდებლობა რომ ფიქციაა და ხელისუფლება დამოუკიდებლად, დასავლელი პატრონების დაუკითხავად ნაბიჯსაც რომ ვერ დგამს, დასტურდება იმით, რომ საქართველოს მოსახლეობას, მისი ნების საწინააღმდეგოდ, 9 წლის განმავლობაში თავზე აჯდა ჯალათი სააკაშვილი და მისი „ნაციონალური მოძრაობა“, რომლის წარმომადგენლები დასავლეთისა და თავის მოხელეების კოალიციის შედეგად დღესაც უმაღლეს სახელისუფლო სტრუქტურებში არიან მოკალათებულნი; დას-

ტურდება იმით, რომ აშშ-ის იმ-ჟამინდელი ელჩის, რიჩარდ ნორლანდის, მითითებით დაინიშნა თავდაცვის მინისტრად ტინათინ სიდაშვილი; დასტურდება ევროპის ადამიანის უფლებათა სასამართლოს (სტრასბურგის) უპრეცედენტო გადაწყვეტილებით, რომელმაც „რუსთავი 2“-ის საქმეზე საქართველოს უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილების აღსრულება შეაჩერა. რამდენიმე დღის წინათ კი საკონსტიტუციო ცვლილებების პროექტზე ვენეციის კომისიის დასკვნით კიდევ ერთ-

ვიღიარებ სქესის მქონე პრაზიკანტ პარტნიორობის არსებობას (ფიქრია ჩინკაჩა პრაზიკანტთან შეთანხმებულ პრაზიკანტ იტალია), ქართველ საზოგადოებას თურქი ის აღელვებს, რომ კონსტიტუციაში ერთი და იმავე სქესის პირებისთვის ქორნიევის უფლება არ იყო ჩანაწერილი

ხელ წარმოჩნდა, რომ საქართველოს ამაჟამინდელი ხელისუფლება, ისევე, როგორც მისი წინამორბედი, დასავლეთის მართლმადიდებელი და მასაც და ე.წ. დემოკრატიულ დასავლეთსაც ფხვნილი ჰკიდია ქართველი ხალხის აზრი, როდესაც დასკვნაში ჩანდა, რომ ქორნიევის შესახებ მუსლი არავითარ შემთხვევაში არ უნდა იქმნოდეს ერთნაირსაქმიანთა შორის პარტნიორობის აპრიალვის ინტერპრეტაციას.

„ფუნდამენტური უფლებების თავში საკონსტიტუციო ცვლილებების პროექტის 30-ე მუხლი არანაირ შემთხვევაში არ უნდა იქმნოდეს ერთნაირსაქმიანთა შორის პარტნიორობის აპრიალვის ინტერპრეტაციას... საქართველო, ისევე, როგორც ევროპის საბჭოს სხვა წევრი ნებისმიერი სახელმწიფო, ვალდებულია, დაიცვას ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს სტანდარტები და უზრუნველყოს იურიდიული აღიარება (მაგალითად, სამოქალაქო

კავშირები ან რეგისტრირებული პარტნიორობა ერთნაირი სქესის მქონეთათვის“, — წერია ვენეციის კომისიის დასკვნაში. ქართველი საზოგადოების უმრავლესობის მოთხოვნა, კონსტიტუციაში ჩანაწერი, რომ ოჯახი ქალისა და მამაკაცის ერთობაა, ვენეციის კომისიისთვის არაფერია. ქართველი ხალხის ეს მოთხოვნა რომ არ ანაღვლებს ვენეციის კომისიას, გასაგებია, მაგრამ საქართველოს ხელისუფლებას, „ხალხის რჩეულებსაც“ რომ ასეთივე დამოკიდებულება აქვს იმ ადამიანების მიმართ, რომლებმაც ხელისუფლების სათავეში მოიყვანეს, ეს არის სამწუხარო. საქართველოს „ჩიჩილაკი“ თავმჯდომარე, რომელსაც თავი „უმომრეობის საბჭო“ ჰგონია, მხოლოდ იმაზე დარდობს, რატომ გაჟონა ინფორმაცია „უმადლეს დონეზე“, რის გამოც თურქულ მედიასთან ვენეციის კომისიის ხელმძღვანელი ჯანო ბუპიკიჩი: „სამწუხაროდ, მოხდა, რომ გუშინ ინფორმაცია გაჟონა.

სიტყვასიტყვით იყო ციტირებული ჩანაწერები. ეს დოკუმენტი რეალურად ორ სუბიექტს — პარლამენტის ხელმძღვანელობასა და პრეზიდენტს ჰქონდა. გვაქვს ლეგიტიმური ეჭვი, თუ როგორ მოხდა ინფორმაციის გაჟონვა. ლეგიტიმურ ეჭვებს თავისი საფუძველი გააჩნია. ჯანო ბუპიკიჩი არის შუაფორთხული და ჩვენ ამ შუაფორთხულებს ვიზირაბთ. ძალიან სამწუხაროა, რომ უმაღლეს დონეზე ჟონავს ასეთი ინფორმაცია“, — განაცხადა პარლამენტის თავმჯდომარე ირაკლი კობახიძემ. აი პატრონყმური დამოკიდებულების ნათელი მაგალითი. „ხალხის რჩეული“ პარლამენტის თავმჯდომარე ირაკლი კობახიძე იმიტომ კი არ არის შემოფთხული, რომ მართლმადიდებლური ტრადიციებისა და უძველესი კულტურის ქვეყნის მოსახლეობას აიძულებენ, ვალდებულებას აკისრებენ, ქვეყანაში დააკანონონ მამათმავლობა, არამედ იმიტომ, რომ ვენეცი-

ის კომისიის თავმჯდომარე ბუკიკია შემოფთხული. ირაკლი კობახიძეს მხარი აუბა, ოღონდ შემოფთხება არ გამოუხატავს, ვენეციის კომისიის დასკვნის მქონე „მეორე სუბიექტის“ — პრეზიდენტის პოლიტიკურმა მდივანმა ფიქრია ჩინკაჩამ (ალბათ, გასაგებია, რატომაც), რომელმაც ასეთი ფრთიანი ფრაზა დაახეთქა: „ამ რეკომენდაციებში (ვენეციის კომისიის — ნ. კ.) ადეკვატურადაა სახელისუფლების თემები, რომლებიც ასე აღელვებდა ქართულ საზოგადოებას თვეების განმავლობაში, რაც საკონსტიტუციო კომისია მაღავეს და რა ცვლილებებზეა საუბარი და, რა თქმა უნდა, გასათვალისწინებელია საბოლოო გადაწყვეტილებების მიღების დროს“ (სტილი დაცულია). ანუ, მდიდარი სექსის მქონე პრეზიდენტ მარგველაშვილის აზრით (ფიქრია ჩინკაჩე პრეზიდენტთან შეთანხმებულად არაფერს იტყობდა), ქართველ საზოგადოებას თურქი ის აღელვებს, რომ კონსტიტუციაში ერთი და იმავე სქესის პირებისთვის ქორნიევის უფლება არ იყო ჩანაწერილი. აი ესეც უსინდისობის მწვერვალი! თუმცა რას მოვიტხოვთ იმ ადამიანებისგან, რომლებიც მხოლოდ თავიანთ კეთილდღეობაზე — თბილ სკამებზე, კარგ ხელფასებსა და პრემიებზე, სახელმწიფო ბიუჯეტის ხარჯზე უცხოეთში მოგზაურობაზე — ზრუნავენ. ისინი ხომ არა ხალხის, არამედ უცხო ძალების დაკვეთების შემსრულებელი არიან?! მაგრამ ჩნდება კითხვა, კობახიძის არ იყოს, ლეგიტიმური: თუ საქართველოში ყველაფერს აგზნის ელჩი, სტრასბურგის სასამართლო, ვენეციის კომისია, საერთაშორისო საავტორიტარი ფონდი, „ენდი-აი“ და „აი-რაი“ წყვეტს, რისთვის ვართავთ ფარსს, რომელსაც არჩევნები ჰქვია, რისთვის გვინდა კონსტიტუცია და ხელისუფლება, რისთვის ვუხდით ამდენ ფულს თბილ სავარძლებში მოკალათებულ მაღალჩინოსნებს? ნიკა კორინთელი P.S. „საქართველოთი თუა სოველი, — ვინ ეშმაკია თვით სამოელი!“

საქართველოს ორი მოქალაქის სასარგებლოდ, ადამიანის უფლებათა ევროპულმა სასამართლომ სახელმწიფოს 48 000 ევროს გადახდა დააკისრა

„ნაციონალური მოძრაობის“ მიერ წლების წინათ ჩადენილი დანაშაულების შედეგებს საქართველოს მოსახლეობა ახლა იმკის. საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს პრესსამსახურის მიერ გამოქვეყნებულ განცხადებაში ნათქვამია, რომ ევროპული სასამართლომ მიერ 2017 წლის 1 ივნისს მიღებული გადაწყვეტილებების მიხედვით, საქართველოს სახელმწიფოს ორი მოქალაქის სასარგებლოდ 48 ათასი ევროს გადახდა დაეკისრა.

2017 წლის 1 ივნისს ადამიანის უფლებათა ევროპულმა სასამართლომ საქმეებზე — „მამუკა ნოზაძე საქართველოს წინააღმდეგ“ და „დავით მინდაძე და ვალერიან ნემსინვერიძე საქართველოს წინააღმდეგ“ — გადაწყვეტილებები გამოაქვეყნა. საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს ინფორმაციით, საქმე „მამუკა ნოზაძე საქართველოს წინა-

აღმდეგ“ ეხება 2005 წლის 3 ნოემბერს ადვოკატ მამუკა ნოზაძის დაკავებისა და მისი შემდგომი პატიმრობის შედეგად მომჩივნის პრეტენზიებს, ევროპული კონვენციის სხვადასხვა მუხლის საფუძველზე. 2017 წლის 1 ივნისს გამოტანილი განჩინებით, ევროპულმა სასამართლომ გაიზიარა საქართველოს მთავრობის არგუმენტაცია და მომჩივნის

ყველა პრეტენზია მიუღებლად გამოაცხადა. რაც შეეხება საქმეს „მინდაძე და ნემსინვერიძე საქართველოს წინააღმდეგ“, ის წინა ხელისუფლების მიერ დავით მინდაძისა და ვალერიან ნემსინვერიძის მიმართ განხორციელებულ სხვადასხვა უკანონო ქმედებას ეხება, მათ შორის, წამებასა და უკანონო პატიმრობას. „საქმის ფაქტობრივი გარემოებების მიხედვით, 2004 წელს ორივე მომჩივანი დააკავეს და ბრალი დასდეს საქართველოს პარლამენტის წევრზე (კ.გ.) თავდასხმაში. ეროვნულმა სასამართლომ ისინი დამნაშავედ ცნო, მათ შორის, დამამძიმებელ გარემოებებში მკვლელობის მცდელობისთვის. საქმეზე სტრას-

ბურგის სასამართლომ დაადგინა ადამიანის უფლებათა დიორითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენციის შემდეგი მუხლების დარღვევა: კონვენციის მე-3 მუხლის (წამების აკრძალვა) დარღვევა ეხება 2004 წლის 13 მაისს პოლიციელების მიერ მომჩივან მინდაძის წამებას (სასტიკი ცემა და ელექტროშოკის გამოყენება). მე-3 მუხლის დარღვევა დადგინდა, აგრეთვე, 2004 წლის 13 მაისის წამების ფაქტის გამო. მე-5 მუხლის (თავისუფლებისა და უსაფრთხოების უფლება) პირველი პუნქტის დარღვევა ეხება მომჩივნების წინასწარ პატიმრობას 2005 წლის 13 იანვრიდან 2005 წლის 7 ივნისამდე, რომელიც სტრასბურგის სასამართლომ უკა-

ნონოდ ცნო. ამავე მუხლის მეორე პუნქტის დარღვევა ეხება 2004 წლის 10 ნოემბრის და 2005 წლის 7 ივნისის პატიმრობის შესახებ განჩინებების დაუსაბუთებლობას. მე-6 მუხლის პირველი პუნქტის დარღვევა ეხება მომჩივნების სისხლის სამართლის საქმის სამართლიანი განხილვის უფლების დარღვევას, რაც გამოიხატა მინდაძისგან აღიარებითი ჩვენებისა და სხვა განცხადებების წამების გზით მოპოვებით. ასევე, მომჩივნების უფლების დარღვევით, ესარგებლათ მა-

თი არჩეული ადვოკატის მომსახურებით სამართალწარმოების საწყის ეტაპიდან. სასამართლომ სახელმწიფოს დააკისრა 28.000 ევროს გადახდა მინდაძის და 16.000 ევროს გადახდა ნემსინვერიძის სასარგებლოდ. მომჩივნების სისხლის სამართლის საქმის სამართლიანი განხილვის უფლების დარღვევას, რაც გამოიხატა მინდაძისგან აღიარებითი ჩვენებისა და სხვა განცხადებების წამების გზით მოპოვებით. ასევე, მომჩივნების უფლების დარღვევით, ესარგებლათ მა-

საქართველო

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

მამია გიორგი (რაშმაძე):

საქართველოს კონსტიტუციის შესახებ ცვლილებებზე ვენეციის კომისიამ რეკომენდაციების პროექტი წარმოადგინა. დოკუმენტში, რომელიც ქართველ კანონმდებლებს დასავლელმა „მეგობრებმა“ მოუზღადა, შავით თეთრზე წერია, რომ ახალ კონსტიტუციაში ქორწინების შესახებ ჩანაწერით ერთი და იმავე სქესის ადამიანებს პარტნიორობა არ უნდა აეკრძალოთ: „ცვლილებების პროექტის 30-ე მუხლი არც ერთ შემთხვევაში არ უნდა განიშარტოს, როგორც ერთი და იმავე სქესის მქონეთათვის პარტნიორობის აკრძალვა“, — აღნიშნულია პროექტში. დოკუმენტში, აგრეთვე, საუბარია იმაზე, რომ საქართველო, როგორც ევროპის საბჭოს წევრი ქვეყანა, ვალდებულია, დაიცვას ევროსასამართლოს სტანდარტები „ერთნაირსქესიანი წყვილების“ სამოქალაქო კავშირების ან დარეგისტრირებული პარტნიორობის სამართლებრივი აღიარების მიმართ: „თუ ცვლილებების პროექტი გამოიწვევს ერთნაირსქესიანთა ქორწინებას, უნდა განიშარტოს, რომ ეს არ ეხება ერთნაირსქესიანთა პარტნიორობას. საქართველო, როგორც ევროპის საბჭოს წევრი ქვეყანა, ვალდებულია, დაიცვას ევროსასამართლოს სტანდარტები და უზრუნველყოს სამართლებრივი აღიარება (როგორც არის სამოქალაქო კავშირები ან დარეგისტრირებული პარტნიორობა ერთნაირსქესიანი წყვილებისთვის)“, — ხაზგასმულია დოკუმენტის პროექტში. კონკრეტულად რას ნიშნავს და რას შეცვლის აღნიშნული „რეკომენდაცია“ საქართველოსთვის, იქნება თუ არა იგი საბოლოოდ კონსტიტუციაში გათვალისწინებული და როგორ კონსტიტუციას მივიღებთ, თუ ვენეციის კომისიის მითითებები მასში შევინერგებთ ან არა? „საქართველო და მსოფლიო“ კომენტარისთვის ავჭალის წინდა ქეთევან წამებულის ტაძრის წინამძღვარს, მამია გიორგის (რაშმაძეს) დაუკავშირდა.

საქართველოს კონსტიტუციაში შესატან ცვლილებებზე ვენეციის კომისიამ რეკომენდაციების პროექტი წარმოადგინა. დოკუმენტში, რომელიც ქართველ კანონმდებლებს დასავლელმა „მეგობრებმა“ მოუზღადა, შავით თეთრზე წერია, რომ ახალ კონსტიტუციაში ქორწინების შესახებ ჩანაწერით ერთი და იმავე სქესის ადამიანებს პარტნიორობა არ უნდა აეკრძალოთ: „ცვლილებების პროექტის 30-ე მუხლი არც ერთ შემთხვევაში არ უნდა განიშარტოს, როგორც ერთი და იმავე სქესის მქონეთათვის პარტნიორობის აკრძალვა“, — აღნიშნულია პროექტში. დოკუმენტში, აგრეთვე, საუბარია იმაზე, რომ საქართველო, როგორც ევროპის საბჭოს წევრი ქვეყანა, ვალდებულია, დაიცვას ევროსასამართლოს სტანდარტები „ერთნაირსქესიანი წყვილების“ სამოქალაქო კავშირების ან დარეგისტრირებული პარტნიორობის სამართლებრივი აღიარების მიმართ: „თუ ცვლილებების პროექტი გამოიწვევს ერთნაირსქესიანთა ქორწინებას, უნდა განიშარტოს, რომ ეს არ ეხება ერთნაირსქესიანთა პარტნიორობას. საქართველო, როგორც ევროპის საბჭოს წევრი ქვეყანა, ვალდებულია, დაიცვას ევროსასამართლოს სტანდარტები და უზრუნველყოს სამართლებრივი აღიარება (როგორც არის სამოქალაქო კავშირები ან დარეგისტრირებული პარტნიორობა ერთნაირსქესიანი წყვილებისთვის)“, — ხაზგასმულია დოკუმენტის პროექტში. კონკრეტულად რას ნიშნავს და რას შეცვლის აღნიშნული „რეკომენდაცია“ საქართველოსთვის, იქნება თუ არა იგი საბოლოოდ კონსტიტუციაში გათვალისწინებული და როგორ კონსტიტუციას მივიღებთ, თუ ვენეციის კომისიის მითითებები მასში შევინერგებთ ან არა? „საქართველო და მსოფლიო“ კომენტარისთვის ავჭალის წინდა ქეთევან წამებულის ტაძრის წინამძღვარს, მამია გიორგის (რაშმაძეს) დაუკავშირდა.

— პატოსანი და თავმოყვარე ხელისუფალი რომ გვყავდეს, ვერც ერთი სახელმწიფო და მით უმეტეს, უცხოეთის რაღაც კომისიები, ვერ გაბედავდა უზნეობის ჩვენთვის თავს მოხვევას, მაგრამ, სამაგიეროდ, ამ უნამუსო ხელისუფლებისთვის ვენეციის კომისიის „რეკომენდაციები“ ღვთის რჯულზე მაღლა დგას. ეს ეხება მთავრობასაც, პარ-

ლამენტსაც და მმართველ გუნდს. არაფერს ვამბობ მე-ხუთე კოლონაზე — ე.წ. არასამთავრობოებზე, რომლებიც ანტისახელმწიფოებრივ საქმიანობაში ფულს იღებენ. რაც შეეხება კონკრეტულ „რეკომენდაციას“, ღვთის რჯულში, წინდა წარმოადგინა წერილი, რომ ქორწინება არის წინდა წინდა. უფალი თავად მივიღა ქორწინებას.

ილში, აკურთხა და წყალი ღვინოდ გადააქცია, ანუ ამ სასწაულით ღმერთმა დაადასტურა, რომ ადამიანების ბაგრაველება ღვთისგან კურთხეულია და ეს ყველაფერი უფლის ნებით ხდება; და დღეს ვინც ამგვარად, რომ ძალის ძალით ხდება; და დღეს ვინც ამაში ცუდი არაფერია და სოლომონ ოფიციალურად უნდა დააანონსოს, კითხვით იწინააღმდეგება ისრაელში, ნახოს და კარგად დაათვალიეროს სოლომონ-გომორი, რომელსაც დღესაც ცეცხლი უკიდობა.

— რა უარყოფითი შედეგები შეიძლება მოჰყვეს „სექსუ-

ქორწინება, მერე — ამ „ერთნაირსქესიანი წყვილებისთვის“ შეიღობის უფლებების მიწიჭება. დღეს გვეუბნებიან, არაფერია არაფერს გვაქვია, მაგრამ სინამდვილეში ეს ფარისევლის პოლიტიკაა. აბა, წინდაწინდა რომ უთხრან საზოგადოებას, რა პროცესები მიდის და რის დაქანონებას აპირებენ, რომელ ქაუთიმოფულს მოუწოდებენ ევროკავშირში? ვინ დაუჭარს მხარს პოლიტიკურ ქალს, რომელიც დასავლელი ცისფერი კომისიების მიერ იქნება მართული?! ეს ვენეციის კომისია კიდევ გატენილია „ნეოლიბერალი“ გლობალიზაციით და სინამდვილეში

მარცხვინო მდგომარეობაშია. უნდა გააცნობიეროს, რომ ვენეციის კომისიის და მსგავსი ორგანიზაციების მითითებებით სახელმწიფოს მართვა ჩვეულებრივად არ ხდება. ჩვენ, ყოველ შემთხვევაში, სისხლის ბოლო წვეთამდე ვიბრძობებით, რათა ქართველ ერს ღირსება შევუნარჩუნოთ. ამისთვისაა ეკლესია, ამისთვისაა სამღვდელთა და ხალხის, რომელიც, რაღაც უნდა დაუფუძვლოს, არ უნდა შეეგუოს ამ სიბინძურეს... — სალი აზროვნების უნარი ახსენეთ, ხელისუფლებაში ხედავთ საღ ძალებს? — დღევანდელ ხელი-

«დღეს გვეუბნებიან, არაფერია არაფერს გვაქვია, მაგრამ სინამდვილეში ეს ფარისევლის პოლიტიკაა. აბა, წინდაწინდა რომ უთხრან საზოგადოებას, რა პროცესები მიდის და რის დაქანონებას აპირებენ, რომელ ქაუთიმოფულს მოუწოდებენ ევროკავშირში? ვინ დაუჭარს მხარს პოლიტიკურ ქალს, რომელიც დასავლელი ცისფერი კომისიების მიერ იქნება მართული?!»

ისინი, რეკომენდაციებს კი არ იძლევიან, თითო უქნევენ ჩვენს ხელს. ვასალი სახელმწიფოების ხელისუფლებებს. აბა, გაბედონ და, რამე ისე არ შეასრულონ... არაერთხელ მითქვამს და კიდევ გავიგებთ: თუ ამ ხელისუფლებაში ვინმეა სალი აზროვნების უნარი შეიჩინა და სჯარა, რომ ღმერთი არსებობს, უნდა მიხვდეს, რა სა-

სუფლები არიან ადამიანები, რომლებსაც შეუძლიათ, მხარს დაუჭიროს ანტიდისკრიმინაციულ კანონს, მეორე დღეს კი გავარდნა და პატრიარქთან დადგენა. ეს ადამიანები საზოგადოებას თვალში ნაცარს აყრიან და იმის წარმოჩენას ცდილობენ, რომ ვითომ ეკლესიური მართალი ცხოვრება სიბილნითაა აღსავსე და მათთვის წინდა არაფერია. შემოძლია, გულზე ხელი დავიდო და ვთქვა, რომ ნებისმიერი ხელისუფალი დღეს სიბილნით ცხოვრობს. როცა ადამიანი მიდის და გარკვეულ უცხოურ ძალებს უთანხმდება საკუთარი ქვეყნის გარყვანაზე, მას სინდისზე ხელი აქვს აღებული. ეს ერთი და მეორე — საქართველოს ნორმალური ხელისუფლება რომ ვხვდეთ, ამ ე.წ. არასამთავრობო ორგანიზაციებს აკრძალავდა. ყოველ შემთხვევაში, დინტერესდებო-

და და გამოიძიებდა, ვინ აფინანსებს ამ ორგანიზაციებს, რა ძალები მუშაობენ მათ შუაში და რა მიზანს ემსახურებიან.

— ეს, ალბათ, დამეთანხმებით, გამომწვევს სერიოზულ დაპირისპირებას ხელისუფლებას და მის პოლიტიკურ გარანტორ დასავლურ ძალებს შორის. მზად არის ამისთვის ჩვენი ხელისუფლება?

— როდესაც ადამიანს ან ადამიანთა ჯგუფს აქვს პრეტენზია, ქვეყანა მართოს, ის მზად უნდა იყოს ყველა გამოწვევისთვის, მიუხედავად იმისა, როგორ სირთულეებსაც უნდა ინვესტავს. მათ უნდა ახსოვდეთ, რომ ქართველ ხალხს ხმა არ მიუცია ქვეყნის გარყვინებისთვის. ახლა რამდენიც უნდა იმსახოს, ევროპა ჩვენი ისტორიული არჩევანიაო, გეიალუმები და ცისფერია ქორწინება ქართველი ხალხისთვის არასოდეს იქნება მისაღები. ეს არის რეალობა. თუმცა მათთვის ეს ყველაფერი მეორეხარისხოვანია. მათთვის მთავარი ის კი არ არის, ხალხი რას ფიქრობს, მთავარია, ვენეციის კომისია იყოს კმაყოფილი და საქართველოს კონსტიტუცია შეესაბამებოდეს ევროსასამართლოს სტანდარტებს...

— თუ კონსტიტუციაში არ განისაზღვრა ოჯახის ცნება და მოინდინეს ერთნაირსქესიანთა ქორწინების ან სამოქალაქო პარტნიორობის დეკლარაცია, რა ფორმით უნდა დაუპირისპირდეს ამას საზოგადოება?

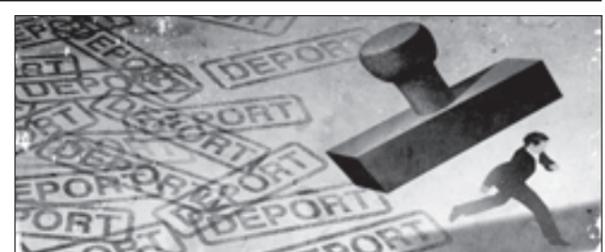
— სამწუხაროდ, დღეს საზოგადოებაში პროტესტის განცდა და ღირსეულობა განსაკუთრებით ახალგაზრდების მნიშვნელოვანი ნაწილი ვერ აცნობიერებს, რა არის რეალურად პრობლემა. ამას წინათ ვილატა დაკავებული რეპერების გათავისუფლების მოთხოვნით ქუჩაში უამრავი ადამიანი გამოვიდა. თავს ხმა ნიშნავს იდგნენ. ასეთი ღირსეულობა მონდომება... და რისთვის? კი, თუ უსამართლობა ხდება, საზოგადოება უნდა დაიბრუნოს, მაგრამ რა არის მთავარი? როდესაც შენს ღირებულებებს, ფასეულობებს და ეროვნულ იდენტობას ხელყოფენ და ხმას არ იღებ, შეიძლება ერთსულოვნება საუბარი?! ჩემი აზრით, დღეს საკითხი ასე უნდა დადგეს: რა სტირდება ქართველ ხალხს — ევროპა, რომლის სწორებას, გოლინი და, უკანადაა, თუ ზნეობა. რამდენად ამაღლებული საქართველო, რომლის დავითისა და თამარის პატივსაცემად იყავი? აი, ეს არის მთავარი და ამაში უნდა იყოს ერთსულოვნება, თორემ სხვა ყველაფერი მსგავსი საკითხებთან შედარებით წერილობითი ვილანის „რეკომენდაციებით“ ქვეყნის მართვა კი ჩვეულებრივი ღალატია, რისთვისაც ნებისმიერმა ხელისუფალმა პასუხი უნდა აგოს...

ესაუბრა ჯაბა შვანია

ევროკავშირის ქვეყნებიდან საქართველოს 192 მოქალაქე გამოაქვეს

28 მარტიდან 18 მაისის ჩათვლით ევროკავშირის ქვეყნებიდან საქართველოს 192 მოქალაქის დეპორტაცია განხორციელდა. აღნიშნულ პერიოდში ყველაზე მეტი — 73 ადამიანი, გერმანიიდან იქნა დეპორტირებული, ხოლო ყველაზე ცოტა — ფინეთიდან და დიდი ბრიტანეთიდან — ამ ქვეყნებიდან 2 თვის განმავლობაში საქართველოს მხოლოდ 1 მოქალაქე გამოაქვეს. ქვეყნების მიხედვით დეპორტირებულთა სტატისტიკური

მაჩვენებელი ასეთია: ესპანეთი — 16, საფრანგეთი — 12; ბელგია — 11; საბერძნეთი — 11; შვედეთი — 10; შვეიცარია — 10; იტალია — 9; პოლონეთი — 9; ავსტრია — 6; ლიტვა — 6; დანია — 5; პორტუგალია — 5; ნიდერლანდები — 4; ნორვეგია — 3. 28 მარტიდან საქართველოს მოქალაქეები ევროკავშირის ქვეყნებში გადასაადგილებლად უვიზო რეჟიმით სარგებლობენ.

რას ვაპირებთ იმ სხვა კონკრეტულ შემთხვევაში და სხვა დროს, როცა ძველანაზი ვინმეს უსამართლოდ დაჩაბვრა ან ვინმეს მიმართ სამართლის განხორციელება-მეზობანხორციელება, შესაძლოა, არ მოეძვინ „ოლიგარქოვიზის“ ინტერესების სფეროში? უარასი — ვითქვამთ, ისეთ ვინმეს ჩაბრავენ, ვის მიმართაც „ოლიგარქოვიზის“ უარყოფითი დამოკიდებულება აქვს და ადგას და თავისი პოსტით ამ ვინმეს კიდევ უფრო დაჩაბვრა და დასჯა მოითხოვოს? მორჩა, დასრულდა იმ ვინმეს საქმი საბოლოოდ?

«ოლიგარქოვიზი»

ოლიგარქია განა კარგია ან ებ გვიშველის, ან ანარქია?

ასე რეპერტივით დავინყე ჩემი მორიგი საგაზეთო წერილი, რადგან გასული კვირის ყველაზე ხმაურიანი თემა სწორედ ორი ქართველი რეპერის განსაკუთრებით დიდი ოდენობით ნარკოტიკის შენახვის ბრალდებით დაპატიმრება და ორიოდ დღეში მათი სასამართლო დარბაზიდან გათავისუფლება იყო.

სატირული ჰიპ-ჰოპ პროექტ „ბირჟა მაფიას“ წევრები: მისილი მგალობლივილი და ბიორბი ძაბურია 7 ივნისს დააკავეს ნარკოტიკის დიდი ოდენობით შექენა-შენახვისთვის. ბრალის დამტკიცების შემთხვევაში მათ 8-დან 20 წლამდე პატიმრობა ემუქრება. დაკავებულებმა სასამართლო პროცესზე პოლიციელები „ფერადი შეფერილობის ტაბლეტების“ ჩადებაში დაადანაშაულეს. მათი თქმით, სამართალდამცველები ასხენებდნენ კლიპს, რომელშიც პოლიციელი ყელზე გამობმული თოკით მუხლებზე დასა და ეუბნებოდნენ, რომ ამის გამო „ვილაც ძალიან გაღიზიანდა“. 9 ივნისს თბილისის საქალაქო სასამართლომ „ბირჟა მაფიას“ წევრებს წინასწარი პატიმრობა შეუფარდა. 9 და 10 ივნისს დაკავებული რეპერების გათავისუფლების მოთხოვნით საპროტესტო აქცია გაიმართა. 10 ივნისის საღამოს „ბირჟა მაფიას“ მხარდაჭერა გამოუცხადა ბიძინა ივანიშვილის ვაჟმა ბერამ. „თქვენთან ვარ, ბიჭებო, თავისუფლება ბირჟა მაფიასს!“ — დანერა ბერა ივანიშვილიმ სოციალურ ქსელში. ამის შემდეგ განცხადებები გააკეთეს პრემიერმინისტრმა ბიორბი ძაბურია და ვიცეპრემიერმა კახა კახიამ. მათ ნარკოპოლიტიკის ლიბერალიზაციისა და პოლიციელების უფრო დანაშაულის გამოძიების აუცილებლობაზე ისაუბრეს. 12 ივნისს „ბირჟა მაფიას“ წევრები: მიხეილ მგალობლივილი და გიორგი ქეზურია გირაოს სანაცვლოდ სასამართლო დარბაზიდან გათავისუფლეს. მიხეილ მგალობლივილის გირაო 50 ათასი ლარის, გიორგი ქეზურის კი 20 ათასი ლარის ოდენობით შეეფარდა...

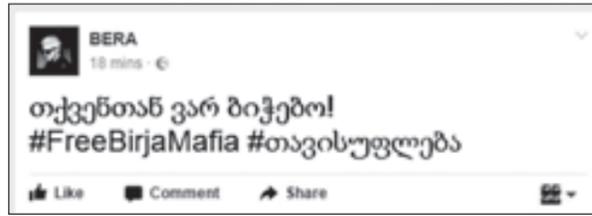
თავისუფლება ბირჟა მაფიასს! „დამთხვევა“, დამეთანხმებით, საეჭვოა! საზოგადოებაში არაერთგვაროვანი რეაქცია იყო პროექტ „ბირჟა მაფიას“ მიმართ და ბევრმა რატომაც მიიჩნია, რომ ეს პროექტი ქურჭური და კრიმინალური აზროვნების პრობაგანდაა. არადა, რეალურად, ცინიკური სახელწოდებით დანაშაულები, ტექსტებშიც და გროტესკულ მანერებშიც ქურჭური მენტალობის გაშაყილება და დაცინვა უფრო ჩანს. კლიპში „პავადოკზე“ ძაღლისვით გამობმული პოლიციელის ფორმის ადამიანის ეპიზოდით კრიმინალური მენტალობის მქონე კომიკური პერსონაჟის „სულელურ ოცნებად“, ასეთი აზროვნების ადამიანების ფანტაზიის შეზღუდულ უნარად უფრო მივიჩნევდი, ვიდრე პოლიციელის უპატივცემულობად ან შურისცხნოფად. მით უფრო, რომ კლიპის თავდაპირველ ვერსიაშიც პოლიციელის ამოსაცნობი ნიშნები და გერბი „გაბლარული“, ანუ დაფარული იყო. საზოგადოდ, კარგი იქნება, თუ ქართველი საზოგადოება ფეხის ხმას არ აწყვეტა ხოლმე ვინმეს ლანძღვის ან ქებისას. თუმცა, ვიმეორებ, ამ საგაზეთო წერილის მიზანი „ბირჟა მაფიას“ პროექტის მონაწილეთა დაცვა ან ძაგება არ არის. უფრო გლობალურ პრობლემად სწორედ ის მიმაჩნია, რომ ამ ქვეყანაში პოლიციელები, პროკურორი, მოსამართლე და სხვებიც ოლიგარქის შვილის პოსტით შეიძლება იმართებოდეს.

ან უნდა ავიტანოთ ეს ოლიგარქია, თავისი «ოლიგარქოვიზით», როგორცაა პოსტაბზა და მოკიდებული ისინი კი, ვის სწოვს სასამართლო დანაშაუდ და ვის — არა, ან ისე «ორი გვამი მომიტანეთ» ტიპის ხელისუფლება უნდა დაგვაჯდეს თავზე და, ღმერთმა უწყის, რამდენ „ორ გვამს“ მოითხოვს მერე შურისძიებას მოწყურებული ნაპატიმრები ვანო ანდა ნაემიგრანტალი მიშა.

ამ კონკრეტულ შემთხვევაში ბერას პოსტმა დადებითი და პოზიტიური როლი შეასრულა და ორი ახალგაზრდა (რომლებსაც, ჩემი აზრით, მართლა არაფერი დაუშავებიათ) შესაძლოა 20-წლიანი პატიმრობისგან იხსნა. მაგრამ რას ვაპირებთ იმ სხვა კონკრეტულ შემთხვევაში და სხვა დროს, როცა ქვეყანაში ვინმეს უსამართლოდ დაჩაბვრა ან ვინმეს მიმართ სამართლის განხორციელება-მეზობანხორციელება, შესაძლოა, არ მოეძვინ „ოლიგარქოვიზის“ ინტერესების სფეროში? უარესი — ვთქვათ, ისეთ ვინმეს ჩაბრავენ, ვის მიმართაც „ოლიგარქოვიზის“ უარყოფითი დამოკიდებულება აქვს და ადგას და თავისი პოსტით ამ ვინმეს კიდევ უფრო

შთაბეჭდილება მრჩება, ამ ხალხს სიტყვა „ოლიგარქია“, დედის თუ არა, სულ ცოტა, „კარგის ტ...ს“ გინება მაინც ჰკონია... თუმცა, უბრალოდ უჩინო სოციალურ ქსელებში მოკაკუნე „გამბრავენებს“ რა ველაპარაკო, როდესაც მინისტ-

გამონათ? მართლა მაინტერესებს, მოვისმინო „ოცნების“ ბოლოებისა და მათი „გამბრავენებისგან“ სიტყვა „ოლიგარქის“ განმარტება. აქამდე ვიცოდი, რომ ოლიგარქია არის მდიდარი ადამიანი, რომელსაც გავლენა აქვს სახელმწიფოს მმართველ წრე-

ებზე და მართალია, უშუალოდ არ მართავს სახელმწიფოს, მაგრამ მის ინტერესებს მუდამ ითვალისწინებენ უმაღლესი მმართველი წრეები. ახლა მიპასუხეთ: არის თუ არა ბიძინა ივანიშვილი მმართველი? ამ კითხვაზე კოპახიძეც, კალაძეც და მსოფლიოც გავცემენ ერთადერთ პასუხს: დიხა, არის! კითხვა მეორე — აქვს თუ არა ამ მდიდარ ადამიანს გავლენა სახელმწიფოს მმართველზე? — როგორც ვნახეთ, პარლამენტის თავმჯდომარეც, პირველი ვიცეპრემიერიც აღიარებენ, რომ მდიდარი ბიძინა ივანიშვილს სახელმწიფოს მართვაზე პირდაპირი გავლენა აქვს და ამას არც პრემიერმინისტრი ბიორბი ძაბურია უარყოფს. არის თუ არა ბიძინა ივანიშვილის უშუალო ინტერესები გავლენის უზღვევლობისა? „ოცნების“ სით პარლამენტში შესული ყველა პარლამენტარი ადასტურებს, რომ ნებისმიერ საკითხზე მსჯელობისას ბატონი ბიძინას პოზიცია მისთვის მნიშვნელოვანია. ჰოდა, კიდევ ერთხელ ვსვამ კითხვას: მამ, სხვა რაღაა ოლიგარქია და ოლიგარქია? ბიძინა ივანიშვილი პრემიერმინისტრად რომ დარჩენილიყო და აელო პასუხისმგებ-

ლობა ქვეყნის მართვაზე (მილიარდერი დონალდ ტრამპი ამერიკის პრეზიდენტია), მაშინ ის ოლიგარქია არ იქნებოდა, მაგრამ, რადგან ივანიშვილმა პასუხისმგებლობა მოიხსნა და ქვეყნის პოლიტიკურ მართვაზე გავლენის პირდაპირი ბერკეტები მაინც დაიტოვა, ის კლასიკური ოლიგარქია გახდა და აქ სხვა აზრი არც შეიძლება არსებობდეს. ახლა ისიც ვთქვათ, კარგია თუ ცუდი ჩვენი ქვეყნისთვის ეს ოლიგარქიული მმართველობა. „ნაციონალები“ და მათი დანაყოფები — „გირჩები“, „ევროპელები“ და სხვები, როგორც ყველაფერს, ამასაც დემოკრატიისთვის იყენებენ და ისე გაიძახიან, ქვეყანაში ოლიგარქიული მმართველობაა, გვერნება, მათი მმართველობის პერიოდში რამე უკეთესი იყო ან, ახლა რომ დაბრუნდნენ ხელი-სუფლებამო, უკეთესს იზამენ. ოლიგარქია განა კარგია, მაგრამ თავზეხელაღებული ფსიქიკურად შემოღობილი ავტორიტარ მმართველი, შედარებით განონანსორებული და ნაკლებად ბოროტი ოლიგარქი ნამდვილად სჯობს. საქართველო, სამწუხაროდ, დღეს ისეთ დღეშია, რომ არჩევანი ასეთი გვაქვს — ან უნდა ავიტანოთ ეს ოლიგარქია თავისი „ოლიგარქოვიზით“, რომელთა პოსტებზე დამოკიდებული ისიც კი, ვის ცნობს სასამართლო დამნაშავედ და ვის — არა, ან ისე „ორი გვამი მომიტანეთ“ ტიპის ხელისუფლება უნდა დაგვაჯდეს თავზე და, ღმერთმა უწყის, რამდენ „ორ გვამს“ მოითხოვს მერე შურისძიებას მოწყურებული ნაპატიმრები ვანო ანდა ნაემიგრანტალი მიშა. ჰოდა, ოლიგარქია რისი ოლიგარქია? ბიძინა ივანიშვილი მოხერხებულად და ბოროტად სარგებლობს ამ სიტუაციით და, ვინც უნდა იხახოს, „ოცნება“ გაფარჩაკდა, იგი მაინც მყარად ზის დღევანდელი საქართველოს ხელისუფლებაში. არის მოსაზრებაც, რომ დავძლიოთ შიში და „დაეცხოთ“ ორივეს — „ქოცხას“ და „ნაცხას“, მაგრამ ცხადია, რომ საზოგადოების ასეთი ქმედება ანარქიის გამოიწვევს და არავინ იცის, როდის ეღიროება ქვეყანას მეტ-ნაკლებად ისევ დალაგება... მავანი ამბობს, სწორედ ეგ ანარქია ქვეყნის ხსნა და „გამოსაშვები სისხლი უნდა გამოვუშვათ“, მერე საბოლოოდ რომ დაველაგდეთ, მაგრამ ეს ხომ 27 წლის წინათ უკვე ვქვინით?! როგორ ფიქრობთ, დალაგდა ამის შედეგად ქვეყანა? და, თუკი მართლაც ასეა დღეს საქართველოს საქმე, რომ პირისპირი მანიაკებისგან ისევ და ისევ ან ოლიგარქიამ უნდა გვიხსნას, ან ანარქიამ, კარგი, ჯანდაბას, ჩათრევას ჩაყოფას ვამჯობინებთ და „გაგვიპრავებთ“ მაგ ოლიგარქს და „ოლიგარქოვის“... ოღონდ, იქნებ იმდენი პატივი მაინც გვცეთ, რომ ნუ გვიპროტესტებთ, ნუ იპუტავთ თმებს და ნუ იხიკავთ ლოყებს, როდესაც სიტყვა „ოლიგარქია“ ვახსენებთ. კიდევ გმიკვრებთ: პატივცემული „გამპრავებლები“, ოლიგარქია დღეს ვინება არ არის. ეს პოლიტიკური ტერმინია და უსუსტად იმას აღნიშნავს, რაც დღეს საქართველოში ხდება. ბაკური სვანიძე

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

დღეს საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის მხარეს, რომელიც მსოფლიო მართლმადიდებელი ეკლესიის განუყოფელი ნაწილია, სადაც არიან! თავიანთი საქმე მათ არ უყვართ და, შესაბამისად, იმიტომაც მიიღეს ქვეყნის საქმე უკან. თუკი მასწავლებელი მოსწავლეებს, ბავშვებს და მოზარდებს და მას ბავშვები უნდა უყვარდეს, მათი განვითარება და მათი სწავლა უნდა უყვარდეს! დავიწყოთ მსოფლიო კვლევებს შეუშლის ხელს მართლმადიდებელი ეკლესიის მხარეს და პარლამენტარებს ხელის სიყვარული მართლმადიდებელი ეკლესიის მხარეს?

ქართული მხატვრული ფილმი „თოჯინები იცინიან“ ჩვენს თაობას კარგად ახსოვს. ამ ფილმში ერთ-ერთი პერსონაჟი, სათამაშოების ფაბრიკის დირექტორი სევერიან ნივნივადე ამბობს — „რატომ იყო რევოლუციამდელი ბავშვი გონებაჩლუნგი? — იმიტომ, რომ მას არ ჰქონდა სათამაშო!“ ამ ლოგიკით, ალექსანდრე ჯეჯელავა ან რევოლუციამდე უნდა იყოს დაბადებული, ან, უბრალოდ, მშობლები ჩაგრავენ და ბავშვობაში სათამაშოებს არ ყიდულობდნენ. ამიტომ ახლა საქართველოს განათლების აშკარად გონებაჩლუნგი მინისტრი ჩვენი განათლების სისტემით თამაშობს, ერთობა და ხან ზოსტანს აშენებს სკოლებში, ხანაც ბავშვებს კომპლეს მენეჯერულ თვისებებზე ესაუბრება...

მოკლედ, თვე არ გავა, ბავშვებისგან უკვე „ჩვენი ჯეჯე“-დ წოდებულმა მინისტრმა მორიგი შტერობა არ დააბრუნებოს.

და მაინც, შტერობების ასეთი კორიანტელის მიუხედავად, განსაკუთრებით გამორჩეული იყო „ჯეჯეს“ ბოლო შტერობა: „თუკი პედაგოგებისთვის დავანესებთ მაღალ ხელფასებს, მაშინ სკოლებში მასწავლებლებად მოვლენ ისეთი ადამიანები, რომლებსაც არ ეყვარებათ ბავშვები და იქ მხოლოდ მაღალი ანაზღაურების გამო ექნებათ მუშაობის სურვილი“. — ეს მინისტრმა ტელეკომპანია „იმედის“ ეთერში განაცხადა, გადაცემის თემა კი სკოლების „ბოლო ზარი“ იყო.

რით არის ეს სისულელე ჯეჯელავას სხვა სისულელეებისგან გამორჩეული? იმიტომ, რომ ეს ფრაზა, ბარდა სისულელისა, არის კიდევ მისი მინიშნული ბუნების, მისი მკაცრობისა და აზროვნების, მისი რეალური ცხოვრებისა და მისი ადამიანური უნების უბრალო აღიარება.

აბა, თუკი ბატონი განათლების მინისტრი ცხოვრებაში ხელმძღვანელობს ამ ფორმულით — სადაც მაღალი ხელფასია, იქ ისეთი ადამიანები არიან, რომლებსაც საკუთარი საქმე არ უყვარს — ესე იგი, რა გამოდის?

თვითონ ბატონი „ჯეჯე“, ნეტავ, რატომ მიეტანა განათლების სისტემას? ან იქნებ ვინმემ თქვას რომ განათლების მინისტრს დაბალი ხელფასი აქვს და მცირე დანამატები? ამ რიტორიკულ კითხვებზე პასუხებს, სხვათა შორის, არა მხოლოდ „ჩვენს ჯეჯესთან“, არამედ მის კოლეგებთან — მინისტრებთან, პარლამენტარებთან, თანაპარტიულებთან მივყავართ.

ბანა უკვე მთელი 5 წელიწადი არ არის, რაც ჩვენს ქვეყანაში დიდი განამანია მაღალჩინოსნებისა და პოლიტიკური „მოღვაწეების“ წარმოუდგენლად მაღალი ხელფასების გამო?

ბანა „ოცნების“ გუნდის ყველაზე აქტიური და გამორჩეული წევრები არ გააკვირან, — თუკი მინისტრსა და პარლამენტარს, დეპარტამენტის თავმჯდომარესა თუ სამსახურის უფროსს დაბალი ხელფასი ექნება, ამ უდიდეს „პროფესიონალებს“ კერძო სექტორი ნაგვართმევსო?

და ბანა სწორედ ამ საბაბით და ამ „არგუმენტით“ არ აქვთ ამ მართლაც მუქთამყამელებს ათასობით და ათიათასობით ლარი ყოველთვიური შემოსავალი?

როგორ, „ჯეჯეს“ თორავა მხოლოდ პედაგოგებს ვიცვამდებოდა და სხვაზე არ ვიცვამდებოდა?

არავისა?!

ასე რომ, თავისუფლად შეგიძლია გამოვიტანოთ დასკვნა: დღეს საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის მხარეს, რომელიც მსოფლიო მართლმადიდებელი ეკლესიის განუყოფელი ნაწილია, სადაც არიან! თავიანთი საქმე მათ არ უყვართ და, შესაბამისად, იმიტომაც მიიღეს ქვეყნის საქმე უკან.

თუკი მასწავლებელი მოსწავლეებს, ბავშვების დამრიგებელია და მას ბავშვები უნდა უყვარდეს, მაშინ პარლამენტარს არის ხალხის, კონკრეტული ამომრჩევლის წარმომადგენელი და მას ხალხი უნდა უყვარდეს!

დავიწყოთ მსოფლიო კვლევებს შეუშლის ხელს მართლმადიდებელი ეკლესიის მხარეს და პარლამენტარებს ხელის სიყვარული მართლმადიდებელი ეკლესიის მხარეს?

როგორც ხედავთ, ალექსანდრე ჯეჯელავას ამ ნამოცემად მარტოვად ახლა ფარდა მოქმედი სახელისუფლო გუნდის რეალურ მენტალობას, მის შინაგან ბუნებას და წარმოაჩინა მისი ნამდვილი სახე. თორიდე წლის წინათ დავწერე და ახლაც იმავეს ვაგრძელებ: **მოკითხვო, უმბაღისი რანგის ქართველ სხალმწიფო მოსწავლეს სანსრაფოდ შუამდგომლობა ხელფასები, მინისტრით დანაშაული სამსახურების უფროსებით დამთავრებული! მათი საშუალო ყოველთვიური ანაზღაურება 1500 ლარამდე ჩამოვიდა. ამით ხელს შუამდგომლობით ჩინოსნების ბარკანას, ფულით მათ ცდუნებას და თანამდებობებზე მისვლას ისეთი ადამიანები, რომლებსაც ნამდვილად უყვართ საქმე.**

კარგი იქნება, თუკი სახელისუფლო გუნდი ასეთი რევორმების გატარებას ახლავს შეუდგება, რადგან, ყოველივე ზემოთქმულიდან გამომდინარე, თავისუფლად შეგიძლია, ეს რევორმები განათლების მინისტრისა და მესამე ვიცეპრემიერ ალექსანდრე ჯეჯელავას ინიციატივად გავასახლოთ და, შესაბამისად, მართლმადიდებელი ეკლესიის მხარეს დაუჭიროს მხარი საკუთარი რევორმატორი და „ახლებურად მოაზროვნე“ მინისტრს.

მთლად გადსარაპი იძებოდა, თუკი ალექსანდრე ჯეჯელავა ამ რევორმას საქართველოში დაინიშნავს და პირველი თვეში „დაჯდება“ 1000-1200-ლარაზე ხელფასზე და დანარჩენებისთვის განაღდება სამაგალითო, თუ როგორ შეიძლება რამდენიმეწლიანმა ოჯახმა ეს

ჰქონდა თუ არა ალექსანდრე ჯეჯელავას ბავშვობაში სათამაშო?

როს, ხელფასი 500 ლარზე მეტი არ უნდა ჰქონდეს.

არა, ქალბატონო „ნულუ“ და ძვირფასო „ჯეჯე“, რაღაც ერთეულ კარგად ჩაუჯექით „ოცნების“ გუნდი და საბოლოოდ ჩამოყალიბდით — ადამიანი ნებისმიერ სფეროში, ნებისმიერი მიმართულებით (იურისპრიდენციაში, განათლებაში, მედიცინაში, პოლიტიკაში თუ კიდევ სხვაგან) საკუთარ საქმეს ღირსეულად რომ ემსახუროს, ანაზღაურება მაღალი უნდა ჰქონდეს თუ დაბალი.

საზოგადოოდ, რთულია თქმა, საქართველოში თითქმის ყველა ხელისუფლების მქონე პირს განათლების სფეროს რატომ უნდა უფრო მეტი ხელფასი ჰქონდეს, ვიდრე სხვა სფეროში მსახურობს? ან უფრო მეტი ხელფასი უნდა ჰქონდეს, ვიდრე სხვა სფეროში მსახურობს? ან უფრო მეტი ხელფასი უნდა ჰქონდეს, ვიდრე სხვა სფეროში მსახურობს?

თუ ბატონი განათლების მინისტრი სხორკაბაში ხელმძღვანელობს ამ ფორმულით — სადაც მაღალი ხელფასია, იქ ისეთი ადამიანები არიან, რომლებსაც საკუთარი საქმე არ უყვარს — ესე იგი, რა გამოდის? თვითონ ბატონი „ჯეჯე“, ნეტავ, რატომ მიეტანა განათლების სისტემას? ან იქნებ ვინმემ თქვას რომ განათლების მინისტრს დაბალი ხელფასი აქვს და მცირე დანამატები?

„მოკლედ“ ხელფასი იმყოფისო.

საზოგადოოდ, ჯეჯელავას ახასიათებს ასეთი „თვითგვემის“ შემოტყვება. მაგალითად, ამას წინათ განაცხადა: „ვინც კარგად არ მუშაობს და მუშაობის ნაცვლად რაღაც სისულელეებით არის დაკავებული, ის აუცილებლად დარჩება უსამსახუროდ“.

ამ ფრაზის მოსმენისთანავე, ყველას ისეთი განცდა გაუჩნდა, ჯეჯელავამ ეს იმიტომ თქვა, რომ თვითონ აპირებდა თანამდებობიდან გადადგომას და ცდილობდა, მაგალითი მიეცა დანარჩენი უსაქმური მინისტრებისთვის, მაგრამ, როგორც ჩანს, საბოლოოდ მა-

ინც გადაიფიქრა. ალბათ, ეს იმიტომ იყო გამოწვეული, რომ მაშინ „ჯეჯემ“ კოლეგების ფართო მხარდაჭერა ვერ მოიპოვა და იფიქრა, — მარტო გადადგომას რა აზრი აქვს, ნელ-ნელა მოვიყვანო აზრზე ჩემ კოლეგებს და მერე ერთად გადავდგებით ყველაო.

და აი, ახლა დადგა ამის დრო! დარწმუნებული ვარ, საქართველოს პარლამენტისა და მინისტრთა კაბინეტის ნევრების 90 პროცენტში, თუკი გაიგებოდა, რომ ხელფასი 1000 ლარამდე ჩამოიწვევა და დანამატიც ალარ ექნება, თავიშეშორებდნენ ბა-

ნაბა თანამდებობიდან და სწავლობდნენ ალარ ბაბა-სადაც უნდა იყოს, სახალმწიფო და სამშობლოს წინაშე ვალდებული ვართ.

აკი, გზაში მალრაქამ, თანაწარმომადგენელი განაცხადებს — ღირსეული პროფესიონალი სამშობლოს რომ ემსახუროს, მისი ხელფასი და საშუალო შემოსავალი თვეში 10 ათას ლარზე ნაკლები არ უნდა იყოს!

„ჯეჯეს“ ფორმულით კი, პედაგოგების შემთხვევაში პირიქით ყოფილა: ღირსეული პედაგოგი თავის საქმეს და სკოლას ღირსეულად რომ ემსახურება...

უმაღლესი რანგის ქართველ სხალმწიფო მოსწავლეს სანსრაფოდ შუამდგომლობა ხელფასები, მინისტრით დანაშაული სამსახურების უფროსებით დამთავრებული! მათი საშუალო ყოველთვიური ანაზღაურება 1500 ლარამდე ჩამოვიდა. ამით ხელს შუამდგომლობით ჩინოსნების ბარკანას, ფულით მათ ცდუნებას და თანამდებობებზე მისვლას ისეთი ადამიანები, რომლებსაც ნამდვილად უყვართ საქმე.

მარგველაშვილის დატოვებულ სანიკიძე ალარც ღირს საერთოდ ყურადღების შექცევა — მისი მეტ-ნაკლებად დიდი დროით დატოვება განათლების მინისტრის პოსტზე, როგორც ჩანს, მხოლოდ იმიტომ იყო გამოწვეული, რომ „ოცნების“ სახელისუფლო გუნდი განსაკუთრებულ შტერს ექცედა მის მიმართ. და უნდა ითქვას: მათ ეს ნამდვილად შეძლეს...

მიუხედავად იმისა, რომ ვაჭარს ალექსანდრე ლუკაშენკოს პოლიტიკას, აშკარაა, რომ მან მოახერხა, შეენარჩუნებინა იმ ეკონომიკური მემკვიდრეობის უდიდესი ნაწილი, რომელიც დამოუკიდებელ ბელარუსს სოციალისტური წარსულისგან ეარგო. მთელი ამ წლების განმავლობაში ბელარუსს თავისი სანარჩევები, მარტივად რომ ვთქვათ, „ჯართში არ ჩაუბარებიათ“ და არც მოწურ პირობებში უმუშავიათ. მათი შვილები შიმშილისგან გარდაცვალების საფრთხის წინაშე არ დამდგარიან. ძველის ტერიტორიული მთლიანობა შენარჩუნებულია, მიწისა და სხვა ქალაქებსა თუ სოფლებში წესრიგი, სიმშვიდე და სანიმუშო სისუფთავეა. ვერც ერთი უცხოელი დიპლომატი ლუკაშენკოსთან დიდაქტიური ტონით საუბარს ვერ გადევს და არ ეუბნება, რა და რომორ გააკეთოს.

„ბელარუსს უჭირს ბალანსირება რუსეთსა და დასავლეთს შორის, განსაკუთრებით როდესაც მხარეები საომარ რიტორიკასა და ურთიერთბრალდებებში ასე შორს წავიდნენ“ — ბელარუსის საგარეო საქმეთა მინისტრ ვლადიმერ მასკის ეს რეპლიკა გასულ კვირას უცხოური მედიის არაერთ პუბლიკაციაში მოხვდა და ამ ქვეყნის დღევანდელ მდგომარეობაზე სასაუბროდ კარგი საბაბია.

ოცი წელიწადია, გვესმის, რომ ლუკაშენკოს ხელისუფლებას სერიოზული პრობლემები აქვს, მაგრამ ბელარუსი კვლავ რჩება ერთ-ერთ ყველაზე სტაბილურ სახელმწიფოდ არა მხოლოდ პოსტსაბჭოთა სივრცეში, არამედ ყოფილ სოციალისტურ ბანაკში. ამას რამდენიმე ფაქტორი განაპირობებს, რომელთაგან მთავარი, ალბათ, მძლავრი ეკონომიკური ბაზისია. ალექსანდრე ლუკაშენკოს პოლიტიკიდან გამომდინარე, ქვეყანას „ველური პრივატიზაციის“ პერიოდი არ გაუვლია, დღესაც კი სანარჩევების დაახლოებით 50% სახელმწიფოს საკუთრებაშია, მათ შორის — უკლებრივ ყველა ინდუსტრიული გიგანტი. რაც შეეხება კერძო სექტორს, სახელმწიფო მას „დაუძინებელ კონტროლიორად“ ევლინება, ამგვარად, მთელი ეკონომიკა მკაცრი რეგულირების პირობებშია.

ამ მოდელის წარმატება ორმა დამატებითმა გარემოებამ განაპირობა:

პირველია განსაკუთრებული ურთიერთობა რუსეთთან, რომლის გამო ბელარუსი ენერგომატარებლებს ძალიან იაფად ყიდულობდა (ახლა ვითარება შეიცვალა, თუმცა გარკვეული პრეფერენციები მაინც ძალაშია). ამასთანავე, მოქმედებდა ფსიქოლოგიური ფაქტორიც — ეკონომიკურმა თუ პოლიტიკურმა რყევებმა სარკის დაშლის პერიოდში ძალიან შეშინა ბელარუსელები და მათი მთავარი შეკვეთა ხელისუფლების მიმართ სიტუაციის სტაბილიზაცია გახდა. 90-იანებში მათ უნდოდათ, რომ ყველაფერი დარჩენილიყო ისე, როგორც ადრე იყო, ხოლო სარკის აღდგენა უფრო პრობლემატული ამოცანად მიაჩნდათ, ვიდრე ახალი სახელმწიფოს შექმნა და ამას მრავალრიცხოვანი სოციალოგიური მონაცემები ადასტურებს. ამ ფსიქოლოგიური ფაქტორის გარეშე „ბელარუსული სოციალიზმის“ მოდელი, ალბათ, ვერ იმუშავებდა.

აქ შეგვიძლია საინტერესო პარალელი გავავლოთ: როგორც ცნობილია, ზვიად გამსახურდია ეწინააღმდეგებოდა ნაჩქარევ ტოტალურ პრივატიზაციას და ოპონენტები ამის გამოც უპირისპირდებოდნენ. „მაქსიმალურად ვეცდებით, თანაბარი სასტარტო პირობები შევუქმნათ ყველას, რათა პრივატიზაციის შედეგებით ისარგებლონ ნამდვილად სამეურნეო და მენარჩეობის უნარის მქონე პირებმა. პრივატიზაცია ჩვენ გვესმის, როგორც საქონლის და მომსახურების გადაცემის სტრატეგია, რომელიც ორგანიზებულია სახელმწიფო სანარჩევებში, კერძო კომპანიების ხელში მთავრობის ხარჯების შემცირებისა და იმ უპირატესობის გამოყენების მიზნით, რომელსაც იძლევა საბაზრო სისტემა“, — განაცხადა გამსახურდიამ 1991 წლის 7 ივნისს უზენაეს საბჭოში. შეიძლება

გაჩნდეს კითხვა: ჰქონდა თუ არა საქართველოს ალტერნატიული ვარიანტი და შეეძლო თუ არა დაცვა მრეწველობა გაძარცვისა და განადგურებისგან, ისე, როგორც ეს ბელარუსში მოხდა? მართალია, ზვიად გამსახურდიას არ ეყო რესურსი იმისთვის, რომ სახელმწიფოზე კონტროლი შეენარჩუნებინა, ხოლო ურთიერთობა ენერგომატარებლების მომწოდებელ რუსეთთან დამოუკიდებლობის ნებისმიერ ეტაპზე გაცილებით უარესი გვექონდა, ვიდრე ბელარუსს, თუმცა აქ საინტერესოა სხვა რამ — ბელარუსელებს განსხვავებით, ჩვენ გაცილებით მეტს ვფიქრობდით ძველი სისტემის დანგრევაზე, ვიდრე დაგროვილი სიმდიდრის შენარჩუნებაზე.

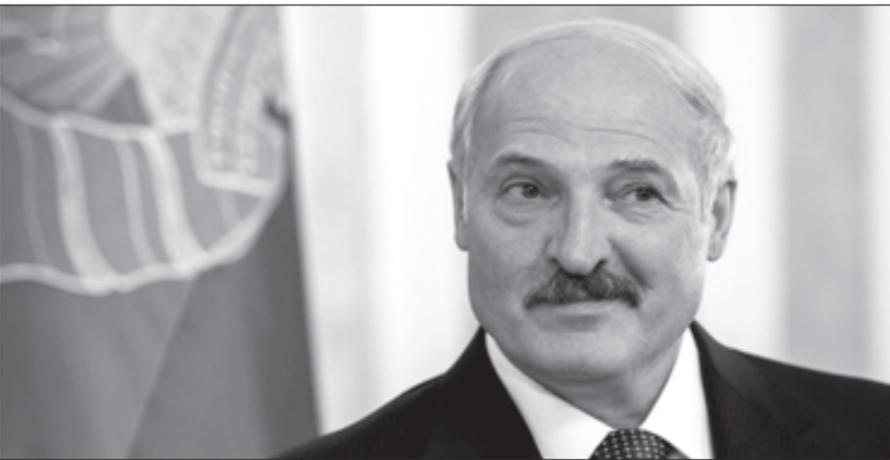
პარალელების გავლების დროს შეიძლება შევნიშნოთ, რომ საქართველოში ყველა რეჟიმის შეცვლის ერთ-ერთი მთავარი ნიშანია ელექტის ნიაღში აღმოცენებული უკმაყოფილება გახდა, რომელიც ამა თუ იმ ფორმით გამოვლინდა დესტრუქციულ პროცესებში მმართველი პარტიის შიგნით. საინტერესოა, რა ვითარებაა ამ მხრივ ბელარუსში.

ლუკაშენკოს ხელისუფლება გამოკვეთილად პერსონალისტურ ხასიათს ატარებს. ბელარუსში არ არსებობს სახელისუფლო პარტია ტრადიციული პოსტსაბჭოთა დემოკრატიის პარლამენტის 110 დამუშავებულ 94 უპარტიოა, ხოლო დანარჩენი 16-დან ოპოზიციონერი მხოლოდ ორია. ეს საკმაოდ უცნაური სიტუაციაა, მაშინ, როდესაც სისტემა ფორმალურად მრავალპარტიულია. როგორც ჩანს, ლუკაშენკომ გააანალიზა პოსტსაბჭოთა გამოცდილება და მივიდა დასკვნამდე, რომ ავტორიტარულ ხელისუფლო პარტიებს სარგებელზე მეტი პრობლემა მოაქვთ.

ლუკაშენკოს ხელისუფლების კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი თავისებურება ისაა, რომ ის ელიტის მუდმივ ფრაგმენტაციას ახდენს და სახელმწიფო მოხელეებს არ აძლევს შესაძლებლობას, ჩამოაყალიბონ კლანები ან უცხო ქვეყნების ინტერესებზე დაკავშირებული ჯგუფები და ამას როტაციებით, საკადრო წმენდითა და კონკრეტული უწყებების საქმეებში ხშირი ჩარევით აღწევს. ამასთანავე, ლუკაშენკო თითქმის არასოდეს აწინაურებს ქარიზმატულ პირებს და ამით გარკვეულწილად ბიძინა ივანიშვილს ჰგავს.

ამ გარემოებას საინტერესო პარადოქსამდე მივყავართ — სისტემა, ერთი მხრივ, ძალზე სტაბილურია, მაგრამ იმის გამო, რომ ყველა მისი რგოლი მიმბულია ერთ პიროვნებაზე, ხოლო პიროვნებას უკუპირებს მათ შორის საკმაოდ სუსტია, სტრატეგიულ პერსპექტივაში ის შეიძლება ფრიად არასტაბილური გამოდგეს;

რა გამოსდის ბელარუსს და არ გამოგვდის ჩვენ

ლუკაშენკოს ხელისუფლების კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი თავისებურება ისაა, რომ ის ელიტის მუდმივ ფრაგმენტაციას ახდენს და სახელმწიფო მოხელეებს არ აძლევს შესაძლებლობას, ჩამოაყალიბონ კლანები ან უცხო ქვეყნების ინტერესებზე დაკავშირებული ჯგუფები და ამას როტაციებით, საკადრო წმენდითა და კონკრეტული უწყებების საქმეებში ხშირი ჩარევით აღწევს

განსაკუთრებით ნებისმიერ შემთხვევაში, როდესაც დღის წესრიგში ლუკაშენკოს შემცველად საკითხი დადგება. დღეს პრეზიდენტი 62 წლისაა და ამ თემზე ლიად არაფერს საუბრობს, თუმცა ზოგი კომენტატორი მიანიშნებს ალექსანდრე ლუკაშენკოს უფროსი ვაჟის, ვიქტორის, განსაკუთრებულ მდგომარეობაზე, რომელიც დღეს, ფაქტობრივად, მთელი ძალაუფლება მისთვის უფროსი ვაჟის, ვიქტორის ხელშია. მაგრამ, ალბათ, აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ აღმოსავლეთში დინასტიური ტრადიციები ბელარუსისთვის დამახასიათებელი არაა. ასე რომ, ჯერჯერობით ძველი სათქმელია, რა სცენარით განვითარდება მოვლენები.

ასაკვ კიდევ ერთი პრობლემა უკავშირდება — ლუკაშენკოს „სათადარიგოთა სკამი“ საკმაოდ მოკლეა. ძველ, საბჭოთა ჩინოვნიკებს, რომლებთან ერთად ლუკაშენკო ქვეყნის მართვას იწყებდა, ასაკი ემატება და არცთუ იშვიათად ახალი დროის გამოწვევებს ვედარ უბასუხებენ; ახალგაზრდები კი გაცილებით ამბიციურები არიან და ხშირ შემთხვევაში — გამოკვეთილად პრორუსულები ან პროდასავლურები, რაც ლუკაშენკოს არ მოსწონს. ეს პრობლემა განსაკუთრებით საგანგებოა ეკონომიკური ბლოკში — ახალგაზრდები სულ უფრო თამამად მიუთითებენ იმაზე, რომ სახელმწიფო მსხვილი საწარმოების პრივატიზებაზე უნდა წავიდეს („მაზ“-ი, „ბელაზ“-ი და ა.შ.), ამასთანავე, გადახედოს ტარბის სოციალური ვალდებულებების პოლიტიკას, თუმცა ლუკაშენკო ამას ეწინააღმდეგება, რაც, თავის მხრივ, ართულებს მის ურთიერთობას საერთაშორისო სავალუტო ფონდთან და საერთოდ დასავლეთთან. ლუკაშენკო შიშობს, რომ ტოტალური პრივატიზაცია ბელარუსს, ისევე, როგორც მეზობელ უკრაინას, ოლიგარქების სამფლობელოდ გადააქცევს, რომლებმაც შეიძლება სიტუაცია არიონ როგორც ელიტის შიგ-

ნით, ისე მთლიანად ქვეყანაში. პრეზიდენტი მიიჩნევს, რომ „ბელარუსული სოციალიზმი“ გადარჩენა შესაძლებელია და საკუთარი ქვეყნის საკეთილდღეოდ ცდილობს, ტაქტიკური ეკონომიკური კონიუნქტურა გამოიყენოს — „სანქციების ომი“ რუსეთსა და დასავლეთს შორის, ევრაზიული ინტეგრაცია და გარკვევითან, რომელმაც ევროკავშირთან, რომელმაც ბოლო 8-9 წლის განმავლობაში ოპოზიციის მიმართ დამოკიდებულების ეტაპობრივი შედეგება გამოიწვია. გამოკითხვები აჩვენებს, რომ ოპოზიციის ამომრჩეველთა დაახლოებით 20%-ის მხარდაჭერის იმედი ჰქონდეთ, მაგრამ დაქსაქსულობა ამ ხმების კონსოლიდაციის შესაძლებლობას არ აძლევს. ოპოზიციის ნაწილი ბანალურად მართულია, ხოლო მაინდის პოტენციური ორგანიზატორებს, უკრაინისგან განსხვავებით, საკმარისი გავლენა არ აქვთ. ამასთანავე,

მუშაობს ფსიქოლოგიური ფაქტორი, რომელზეც ზემოთ ვისაუბრეთ — ბელარუსებს ძალიან ეშინიათ ქაოსისა და უკონტროლო რყევების.

თქმული არ ნიშნავს, რომ მოსახლეობა არაფერს აპროტესტებს. ბოლო დროს ბელარუსში მოხდა გამოსვლები სანაღვის გაძვირების და ე.წ. ტუნეიდცების გადასახადის შემოღების წინააღმდეგ და ორივე შემთხვევაში ხელისუფლებამ საკმაოდ სწრაფად დაიხია უკან. ფორმულურად დეოკრატული საქართველოში კი მოსახლეობა სოციალურ-ეკონომიკური უსამართლობის გასაპროტესტებლად, ფაქტობრივად, არ გამოდის, სავარაუდოდ, იმიტომ, რომ მიიჩნევენ, რომ ძარცვა-გლეჯაზე გადასული პოლიტიკური და ეკონომიკური ელიტის ალიანსთან ვერაფერს გახდება.

ლუკაშენკოს ხელისუფლება ცდილობს „ახალი ცივი ომის“ პირობებში მიიღოს მაქსიმალური ბონუსები, როგორც აღმოსავლეთისგან, ისე დასავლეთისგან, რათა ეკონომიკური პრობლემები შეარბილოს და გაატაროს რეფორმები, რომლებიც „ბელარუსული სოციალიზმის“ შეცვლილ სიტუაციას მიუსადაგებს. ეს საკმაოდ რთულია მაშინ, როდესაც უცხოელ პარტნიორებს სურთ, რომ მან მკაფიოდ დააფიქსიროს, ვის მხარეზეა და სწორედ ამაზე მაინც ვლადიმერ მაქეიმ თავის რეზონანსულ რეპლიკაში.

მიუხედავად იმისა, როგორ ვაფასებთ ალექსანდრე ლუკაშენკოს პოლიტიკას, აშკარაა, რომ მან მოახერხა, შეენარჩუნებინა იმ ეკონომიკური მემკვიდრეობის უდიდესი ნაწილი, რომელიც დამოუკიდებელ ბელარუსს სოციალისტური წარსულისგან ეარგო. მთელი ამ წლების განმავლობაში ბელარუსებს სანარჩევები, მარტივად რომ ვთქვათ, „ჯართში არ ჩაუბარებიათ“ და არც მოწურ პირობებში უმუშავიათ. მათი შვილები შიმშილისგან გარდაცვალების საფრთხის წინაშე არ დამდგარიან. ძველის ტერიტორიული მთლიანობა შენარჩუნებულია, მიწისა და სხვა ქალაქებსა თუ სოფლებში წესრიგი, სიმშვიდე და სანიმუშო სისუფთავეა. ვერც ერთი უცხოელი დიპლომატი ლუკაშენკოსთან დიდაქტიური ტონით საუბარს ვერ შედევს და არ ეუბნება, რა და როგორ გააკეთოს. ეს კი ქვეყნის რეალური სუვერენიტეტის არსებობაზე მიუთითებს. ცხადია, მთელი მოცულობით, ბელარუსული გამოცდილების გაზიარებას ვერც ერთი პოსტსაბჭოთა ქვეყანა ვერ შეძლებს, იმ განსაკუთრებულ პირობებიდან გამომდინარე, რომელიც ეს რესპუბლიკა არის, თუმცა ცალკეულ დეტალებზე დაკვირვება ნამდვილად ღირს, თუნდაც იმისთვის, რომ წარსულისა და აწმყოს შეცდომები უკეთ გავანალიზოთ.

ალექსანდრე ლუკაშენკოს პოლიტიკიდან გამოდინარა, ქვეყანას «ველური პრივატიზაციის» პერიოდი არ გავუვლია, დღესაც კი სანარჩევების დახსრობით 50% სახელმწიფო საკუთრებაშია, მათ შორის — უკლებრივ ყველა ინდუსტრიული გიგანტი. რას შეეხება კერძო სექტორს, სახელმწიფო მას «დაუძინებელ კონტროლიორად» ევლინება, ამგვარად, მთელი ეკონომიკა მკაცრი რეგულირების პირობებშია

ნატოს მიერ მხარდაჭერილი ტერორისტები, ავიადაზოგზები, რომლებსაც ჩრდილოატლანტიკური ალიანსი ასოცირდება, მშვიდობიანი მოსახლეობის სიცვა-ქლბა, ინფრასტრუქტურის მზარე, მათ შორის, სკოლებსა და საავადმყოფოებს — ეს ყველაფერი ვნებს აქონოშიასა და ქმინს ქაოსს. ეს არის ის, რაც მათ სჭირდებათ. „ისლამურ სახელმწიფოსთან“ ბრძოლა არის ცრუ საბაბი. „ისლამური სახელმწიფო“ და სირიაში მოქმედი ყველა ტერორისტი მოქმედებენ ნატოს სტრატეგიით — ასოცირდება მასობრივ მკვლელობებს.

მსოფლიო

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

«აშშ და ნატო ტერორისტებს ეხმარებიან» «დაპყრობა განთავისუფლების ნიღბით»

„საქართველო და მსოფლიოს“ წინა ნომერში (№21, 2017 წ.) გამოვაქვეყნეთ ცნობილი ამერიკელი იურისტისა და პუბლიცისტის, რეზერფორდის სახელობის ინსტიტუტის დამფუძნებლისა და პრეზიდენტის — ჯონ უ. უაიტჰედის სტატია „ამერიკული ტერორის ბატონობა: ხალხი იქის იმას, რასაც თესავს“, რომელშიც ლაპარაკია აშშ-ის მთავრობის მიერ ტერორიზმის ხელშეწყობაზე და ჩამოთვლილია აშშ-ის მიერ ჩადენილი დანაშაულები.

ჯონ უ. უაიტჰედის წერილი მოვიყვანეთ იმის ნარმოსაჩენად, რომ საქართველოში აშშ-ის ელჩი **ინან კელი**, რბილად რომ ვთქვათ, ცდებოდა, როდესაც სამხედრო ექსპერტ **ტრისტან ნიტილას** ბრალდებდა — „აშშ-ის ელჩმა იმ დონეზე ითავებდა, პანკისის ხეობაში ავიდა და სირიიდან დაბრუნებულ „ისლამური სახელმწიფოს“ მებრძოლ ტერორისტებს შეხვდა“, ასე უპასუხა: „აშშ-ის მთავრობა ებრძვის ტერორიზმსა და ექსტრემიზმს ნებისმიერ გამოვლინებას“.

დღეს ამ თემაზე გთავაზობთ სირიიდან ცოტა ხნის წინათ დაბრუნებული კანადელი პუბლიცისტის, **მარკ ტალინ-ნოს**, წერილს „შემოქმედებითი ქაოსი“ და ომი კაცობრიობის წინააღმდეგ. აშშ და ნატო ეხმარებიან „ისლამურ სახელმწიფოს“, რომელიც ინტერნეტრესურსმა GlobalResearch-მა 30 მაისს გამოაქვეყნა.

„კანადის ხელისუფლება ეხმარება „ისლამურ სახელმწიფოს“. ასევე იქცევა ნატოც, აგრეთვე, სპარსეთის ყურის ქვეყნები, მათ შორის, ვაჰაბიტური საუდის არაბეთი და ისრაელი. სირიაში ომის დაწყებიდან წლის შემდეგ ეს ამკარაა, მაგრამ არსებობს საინფორმაციო სააგენტოების კომპლექსური ქსელი, რომელიც ენევიან პროპაგანდას, რათა ეს ფაქტი დამალონ.

პროფესორი **მოჰსინე მასარატი** აშშ-ისა და საუდის არაბეთის მიერ შექმნილი და დაფინანსებული ორგანიზაციის შესახებ წერდა წიგნში „ისლამური სახელმწიფოს“ წინააღმდეგ ბრძოლის ფიქცია“: „ამერიკელი ნეოკონსერვატორები დიდი ხნის წინ

ნათ ლაპარაკობდნენ ახლო აღმოსავლეთში „შემოქმედებითი ქაოსის“ პოლიტიკაზე. ამ ქაოსის შექმნა გულისხმობდა რეგიონში ამერიკის ბატონობას ბევრ „შეუმდგარ სახელმწიფოში“ არასტაბილურობის შექმნის გზით. უფრო მეტიც — ამ ტრაექტორიისკენ არის მიმართული ახლო აღმოსავლეთში დაწყებული ეთნიკური, რელიგიური და სამოქალაქო ომები“.

„შემოქმედებითი ქაოსი“ ძალიან რბილადაა ნათქვამი. სინამდვილეში ეს ნიშნავს მასობრივ სისხლისღვრას და ადამიანების ფართომასშტაბიან განადგურებას.

ნატოს მიერ მხარდაჭერილი ტერორისტები, ავიადაზოგზები, რომლებსაც ჩრდილოატლანტიკური ალიანსი ასოცირდება, მშვიდობიანი მოსახლეობის სიცვა-ქლბა, ინფრასტრუქტურის მზარე, მათ შორის, სკოლებსა და საავადმყოფოებს — ეს ყველაფერი ვნებს ეკონომიკას და ქმნის ქაოსს. ეს არის ის, რაც მათ სჭირდებათ. „ისლამურ სახელმწიფოსთან“ ბრძოლა არის ცრუ საბაბი. „ისლამური სახელმწიფო“ და სირიაში მოქმედი ყველა ტერორისტი მოქმედებენ ნატოს

სტრატეგიით — ასოცირდება მასობრივ მკვლელობებს.

სამხედრო ოპერაციების შესახებ ყოველდღე გადმოცემული ახალი ამბები ზოგჯერ მალავს საერთო სურათს. „ისლამური სახელმწიფოს“ სტრატეგიულ საშუალებად გამოყენების ამკარა მეთოდებზე წერს ჟურნალისტი **შარამინ ნარვანი** სტატიაში „დაანანევრებასა თუ არა აშშ სირიას“: „ისლამურმა სახელმწიფომ დაიპყრო სირიის აღმოსავლეთსა და ჩრდილოეთში ერაყის საზღვართან მდებარე რეგიონები. კოალიცია აშშ-ის ხელმძღვანელობით ამ ტერიტორიებზე რამდენიმე წლის განმავლობაში იმყოფებოდა, მაგრამ არაფერი მოუშოქმე-

დებია „ისლამური სახელმწიფოს“ დასასუსტებლად. აშშ-ის მიერ მხარდაჭერილი ქურთები საჭირო მომენტში წაინდევნენ წინ ამ ტერიტორიების დასაბრუნებლად“.

წარვანი წერს, რომ ამ ოქცებში ქურთები უმცირესობას წარმოადგენენ და ამიტომ „ისლამური სახელმწიფოს“ არსებობა სტრატეგიულ საშუალებად იქცა ქურთებისა და აშშ-ისთვის.

„ამ რეგიონებში „ისლამური სახელმწიფოს“ შეჭრა გამოკვეთს ამ ფორმირების მიერ შექმნილ ახალ საზღვრებს და ამცირებს მცხოვრებთა რაოდენობას. ამით ვაშინგტონს შესაძლებლობას უქმნის, მხარი დაუჭიროს ქურ-

თებს, როგორც ძირითად „განმათავისუფლებელ“ ძალას ამ ტერიტორიებზე. შემდეგი ქურთები შეძლებენ, განაცხადონ თავიანთი უფლებების შესახებ ამ მიწებზე“, — წერს წარვანი.

„ეს არის დაპყრობა განთავისუფლების ნიღბით“, — ამბობს ასირიელი მწერალი **მადს ჯოზაფი**, რომელიც აღწერს, როგორ არ შეასრულეს დაპირება მოსახლეობის დაცვის შესახებ და როგორ განაიარაღეს ასირიელი ქრისტიანები და იეზიდები პემერგას ქვედანაყოფებმა 2014 წლის აგვისტოში, „ისლამური სახელმწიფოს“ შეჭრამდე 2 კვირით ადრე, როგორც კი „ისლამურმა სახელმწიფომ“ მიაღწია

მიუხედავად იმისა, რომ დასავლეთიდან ტერორისტების იარაღის მიწოდებაზე, უკვე მრავალი წელია, არსებობს დოკუმენტები, დასავლეთი მხარე განაგრძობს ამ ფაქტების მიჩქმალვის სტრატეგიას.

გაერო: ავარიკული კოალიციის ავიადაზოგზები მშვიდობიანი მოქალაქის სისოხსზე შეიწირა
„გაეროს წარმომადგენლების განცხადებით, აშშ-ის მიერ შექმნილი კოალიციური ძალების მიერ 31 მაისს ერაყის ჩრდილოეთში მდებარე ქალაქ მოსულის კვარტალ ალ-ზანჯლის დაბომბვის შედეგად მძიმედ მშვიდობიანი მცხოვრები დაიღუპა“, — იუნყება სააგენტო „როიტერი“. ამას გარდა, ტერორისტული ორგანიზაცია „ისლამური სახელმწიფოს“ მებრძოლებმა სიცოცხლეს გამოასალმეს 231 მშვიდობიანი მოქალაქე, როცა ისინი ქალაქიდან გაქცევას ცდილობდნენ.

ავარიკული პოლკოვნიკი: აშშ-ს, რუსეთის კი არა, საკუთარი თავის უნდა ეუბნოდეს!

„აშშ-ს უნდა უზინოდეს არა რუსეთის, არამედ საკუთარი თავის, რადგან სულ უფრო ბაძავს ყოფილ მონინალმდეგე სსრკ-ს, თანაც ცუდ ასპექტებში“, — წერს ამერიკელი ისტორიკოსი, აშშ-ის სამხედრო-საჰაერო ძალების გადამდგარი პოლკოვნიკი უილიამ ჯ. ესტორი სტატიაში, რომელიც გამოცემა The Nation-მა გამოაქვეყნა.

ესტორმა გაიხსენა The Atlantic-ში 2001 წელს გამოქვეყნებული წერილი, რომლის ავტორმა „რუსეთის აღსასრულის დასაწყისი“ გამოაცხადა. ესტორის თქმით, 16 წლის შემდეგ ცხადია, რომ The Atlantic-ში გამოქვეყნებული წერილის ავტორი აჩქარდა რუსეთისთვის განაჩენის გამოცხადებისას, რადგან რუსეთი დღეს, მიუხედავად ეკონომიკური პრობლემებისა, გეოპოლიტიკურად მძლავრი სახელმწიფოა, სამაგიეროდ, ამერიკე-

ლები პირიქით — ნელ-ნელა გარდაიქმნებიან ნაციად, რომელსაც ახასიათებს „შეუქცევადი დაცემა“.

„აშშ-ს ნამდვილად აშკნ საბჭოეთის პრობლემა და ახლა მის ვლადარაკო ვაშინგტონის მხრიდან მრავალრიცხოვან პრობლემაზეა“, — აღნიშნავს ესტორი, რომელიც გულისხმობს ამერიკელი მაღალჩინოსნების მცდელობებს, გამოავლინონ რაღაც კავშირები დონალდ ტრამპის ადმინისტრაციასა და მოსკოვს შორის. — ამერიკის რეალური „ნითელი საფრთხე“ თვითონ მის შიგნითაა“.

ესტორი წერს, რომ 1986 წელს, როგორც სამხედრო, ესწრებოდა საიდუმლო ბრიფინგს სსრკ-ის საკითხებზე. ბრიფინგზე განაცხადეს, რომ საბჭოთა კავშირი არის ავტორიტარული სახელმწიფო, იქ გამოდგებით უთვალთვალდებენ მოქალაქეებს, ამ ქვეყანას აქვს ეკონომიკა, რომელიც მსოფლიოში იარაღის გაყიდვით საზრდოობს. ეს არის იმპერიალისტური სახელმწიფო, რომელიც მსოფლიოზე ბატონობისკენ მიისწრაფვის, სამინაო პრობლემები კი მიჩქმალულია, თუმცა ღარიბდება

საგარეო პოლიტიკის, კერძოდ, ავღანეთში ომის გამო; ამას გარდა, სსრკ-ის რესურსებს აქტიურად იყენებენ სხვა სახელმწიფოები, სანაცვლოდ კი არაფერს გაიღებენ.

ესტორი ასკვნის, რომ პრობლემები, რომლებიც 1986 წელს სსრკ-ს ჰქონდა, ძალიან ჰგავს იმას, რაც დღეს აშშ-ში ხდება.

მოამზადა ნიკა კორინთელა

2017 წლის 11 ივნისს ბატონ სერგო დიდი ხნის სურვილი აუსრულდა — დაუბრუნდა მისთვის უპვირფასესი ჯილდო, ბერლინის შტურმი მონაწილეობისთვის მიღებული მედალი №437715, რომელიც მან ბათუმში ერთ-ერთი წყალდიდობისას დაკარგა. დიდი სამამულო ომის ვეტერანს ეს დანაკარგი მოსვენებას არ აძლევდა წლების განმავლობაში.

ვლადიმერ პუტინი — როგორის არის

ამერიკის შეერთებული შტატების საკაბელო ტელეარხ Showtime-ს ეთერში შედგა პრემიერა ოთხსერიანი დოკუმენტური ფილმისა „ინტერვიუ პუტინთან“, რომელიც სახელგანთქმულმა ამერიკელმა რეჟისორმა ოლივიერ სტონმა გადაიღო.

პოსტერების მთავარი სლოგანი ხაზს უსვამდა ამ ფილმის მიზანს: „გაციანთ თქვენს მონინალმდეგე!“. „ნიუ-იორკ თაიმსისთვის“ მიცემულ ინტერვიუში რეჟისორმა დააკონკრეტა, რომ ეს ფილმი შეიქმნა იმისთვის, რომ აშშ-მა გაიგოს და გაიგოს განსხვავებული თვალსაზრისი და თავიდან აიცილოს რუსეთთან ურთიერთობის შემდგომი გაუარესება.

თა და ამტანობით, რომლითაც ვერ დაიტრიალებს ვერც ერთი ამერიკელი პრეზიდენტი.“
სტონი (რეჟისორი, სცენარისტი და პროდიუსერი) პუტინისთვის ჩამორთმეულ ინტერვიუებში თავს არ არიდებს მწვავე შეკითხვებს: **გინდათ, მეფე რომ იყოთ? რატომ დააპატიმრეთ ჩვენი არჩევნები? ხომ არ შეცდით, ყირიმი რომ დაიბრუნეთ?** და ა.შ. „თქვენ შეიძლება იფიქროთ, რომ ბოლომდე არ „მივანეკი“, თვინერად მოვექცევი, მაგრამ არა. ბრძოლაში გამოვიწვიე, სულ უფრო და უფრო გავთამამდი“, — აღნიშნა სტონმა.
რეცენზენტები მიიჩნევენ, რომ პუტინთან საუბრები, უწინარეს ყოვლისა, უჩვეულოდ სიახლითაა საინტერესო. რეჟისორი შეეხო პირად თემებს და ფრიად განსხვავებულად NBC-სა და ფრანგული „ლე ფიგაროს“ ჟურნალისტების მიერ ჩამორთმეული ინტერვიუებისგან.
მაგალითად, ასეთი შეკითხვა: **მეფედ თუ სინავს რუ-**

სეთის პრეზიდენტს? რეჟისორმა აღიარა, რომ ამგვარი მუშაობის პირობებში მას, პირადად, უძილობა დასჩემდებოდა. პასუხად მიიღო, რომ პუტინს სძინავს მშვიდად, კომპარტი არ ესიზმრება.
ან:
ხომ არ ეშინია, რომ მოკლავენ? პასუხი: „მე ვენდობი ჩემს დაცვას. რუსები ამბობენ: ვინაა ჩამომხრჩობა უნერია, ის არ დაიხრჩობა. სიკვდილი ყველას გვიწევს. მთავარია ის, რასაც შექმნი ცხოვრებაში და იყავი თუ არა ბედნიერი.“
და სანამ სასაფლაოზე მიგვასვენებენ, იმედი ყოველთვის არის. მათ შორის, აშშ-თან ურ-

სილარიბის ზღვარს მიღმა აღმოჩნდა.“
პრეზიდენტმა თავი შეიკავა წინამორბედთა კრიტიკისგან, რადგან მიიჩნია, რომ „არ აქვს უფლება, სერიოზულად შეაფასოს არც ცოცხალი მოღვაწეობა, არც ელცინის პიროვნება“, თუმცა ამ უკანასკნელს, რა დასაძალია, ხელს უშლიდა ალკოჰოლის გამოწვევით გამოწვეული პრობლემები. ესეც ინტერვიუში აქვს ნათქვამი.
თავდაპირველად პუტინს სურდა აშშ-თან მაქსიმალური დაახლოება. ის კი არა, ბილ კლინტონთან განიხილა კიდევ ნატოს რუსეთის შესვლის საკითხს, მაგრამ ამან „ამერიკის დელეგაციის განწევრება გამოიწვია“. პარტნიორები შემფოთებულან იმის გამო, რომ ამ შემთხვევაში „რუსეთის ყოველთვის ექნებოდა საკუთარი ხმა“ და არ დაუშვებდა მისით მანიპულირებას, „მაგრამ ჩვენი ამერიკელ მეგობრებს ამის გაფიქრებაც არ სურდათ“, — აღნიშნა პუტინმა.
რუსეთის პრეზიდენტმა ისიც თქვა, რომ ამერიკის სპეცსამსახურები ჩვენთვის „ბოტიკებს“ ეხმარებოდნენ და არაფრად აგდებდნენ რუსეთის პროტესტს.
პუტინმა გაიხსენა პრეზიდენტ ბუშის რეაქცია რუსეთის პრეზიდენტის მიერ მიწოდებულ ინფორმაციაზე, რომ კავკასიაში მუშაობენ ამერიკის სპეცსამსახურების თანამშრომლები, რომლებიც ეხმარებიან „ბოტიკებს“ („ბუშმა“) თქვა, რომ ნეგატიური დამოკიდებულება აქვს ამ საკითხის მიმართ და აუცილებლად გაეკრევა“. შემდეგ **მოსკოვში მიიღეს აშშ-ის ცენტრალური სადაზვერვო სამმართველოს წარმომადგენელი, რომელიც აღნიშნული იყო, რომ ამერიკელმა, აქვით უფლება, მხარი დაუჭიროს ოპოზიციის ყველა წარმომადგენელი, რასაც კვლავაც განაგრძობენ. პუტინისთვის აშშ-ის პოლიტიკის მიმართ მათი ოპოზიციის ყველა წარმომადგენელი, რომელიც აღნიშნული იყო, რომ ამერიკელმა, აქვით უფლება, მხარი დაუჭიროს ოპოზიციის ყველა წარმომადგენელი, რასაც კვლავაც განაგრძობენ.**
რუსეთის პრეზიდენტი სტონს დაჰპირდა, რომ აუცილებლად გაუზიარებს თავის თვალსაზრისს რუსეთის მიმართ აშშ-ის სტრატეგიაზე, „მაგრამ მხოლოდ მას შემდეგ, რაც პენსიაზე გავა“.
ასეთი საერთაშორისო პრესის შთაბეჭდილებები, რომლებიც სახელდახელოდ მიმოვიხილეთ.
მოამზადა
არამა სანაპლიანი

მედალი №437715

ვეზანი კონიშვილი ჯილდოს გადასცემს ვეტერანს

სერგო ტაბალუა მედალი

ქალაქ ბათუმის მკვიდრი, ბატონი სერგო თეოფანეს ძე ტაბალუა 92 წლისაა, ისტორიკოსი. ამაყობს შრომისმოყვარე შვილიშვილებით, ხარობს შვილთაშვილებით. ჩვენ კი, ყველანი, ვამაყობთ ბატონი სერგოთი — დიდი სამამულო ომის ვეტერანით, ბერლინის შტურმის უშუალო მონაწილით. მის გარდა დღეს საქართველოში სხვა არავინაა ცოცხალი, ვინც 1945 წლის გაზაფხულზე ბერლინი აიღო.

პროფესიით იურისტი სოსო ქორიძე, დიდი ხანია, რუსულ-ქართული ურთიერთობების საკითხებზე პრაქტიკულად მუშაობს, მონაწილეობს ევრაზიის ინსტიტუტის მიერ დაგეგმილ ყველა ღონისძიებაში, რომლებიც კი აჭარის ტერიტორიაზე ტარდება. შესაბამისად, მან ევრაზიის ინსტიტუტის ხელმძღვანელ ბულბაბაძეს გააცნო ვეტერანის თხოვნა, რომელიც დაუყოვნებლივ გადაეგზავნა საქართველოში რუსეთის ინტერესების სექციის ხელმძღვანელობას.
გარკვეული იურიდიული პროცედურების შემდეგ, რომელთა მოგვარებას არაერთი თვე დასჭირდა, რუსეთის ფედერაციამ არსებული უტყუარი დოკუმენტაციის საფუძ-

სერგო ტაბალუა ბერლინიში, 1945 წლის 24 მაისი

ბიობრაფიული ცნობა: სერგო ტაბალუა დაიბადა 1925 წელს. 1942 წლის დეკემბერში გაიწვიეს წითელი არმიის რიგებში, 734-ე საზენიტო-საარტილერიო პოლკში. 1941 წლის 16 აგვისტოდან 1945 წლის 9 მაისამდე ეს პოლკი მოქმედი არმიის შემადგენლობაში შედიოდა. სერგო ტაბალუა აქტიურად მონაწილეობდა კავკასიისთვის, ყირიმისთვის (ქერჩი, სევასტოპოლი), ვიტებსკისთვის, პოზნანისთვის (პოლონეთი) ბრძოლებში, აგრეთვე, მდინარე ოდერის ფორსირებაში. 1945 წლის 16 აპრილიდან კი უკვე ბერლინის შტურმში მონაწილეობდა. 1946 წლის ივლისამდე ბერლინის გარნიზონში მსახურობდა. დაჯილდოებულია სხვადასხვა ორდენითა და მედალით. არის ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, გამოსცა 32 წიგნი სამხედრო-პატრიოტულ თემატიკაზე. პირადად მისთვის ყველაზე ძვირფასია მედალი №437715 „ბერლინის გმირული შტურმისა და აღებისთვის“.

დასავლეთი საქართველოს იყენებს რუსეთის გასაღვივებლად და ამ უზარმაზარ ძველანასთან დასაპირისპირებლად, რაც გათვლილია ნატო-ევროკავშირში საქართველოს მიღებაზე. არადა, რასაც დასავლეთი გვირგვინი, გლეჯია. საქართველო ნატო-ევროკავშირის სრულუფლებიანი წევრი ვერასოდეს გახდება რუსეთის ფაქტორის გამო. ვინაიდან რუსეთს ხელს არ აქვს ნატოში საქართველოს გაერთიანება, რომელსაც საქართველოს ტერიტორიაზე, უშუალოდ რუსეთის საზღვრებთან, ნატოს სამხედრო ბაზების განლაგება მოჰყვება.

საქართველოში დაგეგმვაგებების კი აღარ ინიშნებოდა დასავლეთისა და მათი აქაური დაგეგმვის რეჟიმად

საქართველო ქართველი ხალხის საკუთრებაა და ქვეყნის სტრატეგიულ საკითხებთან დაკავშირებულ არჩევანს უშუალოდ საქართველოს მოსახლეობა უნდა აკეთებდეს და არა მის მაგივრად რომელიმე პიროვნება ან პიროვნებათა ჯგუფი, ვინც უნდა იყოს და როგორც უნდა იყოს.

საქართველოში სამართლიანი არჩევნები რომ ჩატარდეს, საჭიროა, უარი ვთქვათ პროპორციულ სისტემაზე და ჩატარდეს მაჟორიტარული არჩევნები. ადამიანი, მაგალითად, საპარლამენტო არჩევნებისას არჩევანს აკეთებს პოლიტიკურ პარტიებს შორის და ზუსტად არც იცის, ვინ შევა პარლამენტში არჩეული პარტიიდან, რაც დამოკიდებულია ამა თუ იმ პოლიტიკური პარტიის ლიდერზე, რომელსაც ამომრჩეველი, თავისდაუნებურად, უფლებას აძლევს, მოკვებულ იქნას პროპორციულად, რამდენიმე ათეული პარლამენტარი თხებივით შერეოს საკანონმდებლო დოკუმენტში და იქ რას გააკეთებენ ეს თხები, ამომრჩეველი ვეღარ აკონტროლებს. ერთი კაცის, თუნდაც სამი კაცის გამოსაზრისით დაკომპლექტებული პარლამენტი ქვეყანას ვერ გააბრუნებს და ამის მაგალითია ჩვენი ვაიპრეზიდენტი, „მდიდარი სექსის მქონე“ მარგველაშვილი, რომელიც, მიუხედავად იმ უპასუხისმგებლობისა, რომელიც გამოამჟღავნა პოსტის მქონის მოკლე პერიოდში, მაინც ურცხვად ცდილობს პრეზიდენტობის მეორე ვადით განაგრძოს მისი პოსტი. ეს „ქალის მბეჭველი“ დადებითი პიროვნების რეკომენდაციით ავირჩიეთ და ადვილი წარმოსადგენია, რა მოხდება მანამ, თუ მინილ სააკაშვილი, ზურაბ ჯაფარიძე და მათი მსგავსი სხვა უღირსი პიროვნებები დააკომპლექტებენ პარლამენტს. ახლა ისიც წარმოვიდგინოთ, როგორი იქნება ასეთი პარლამენტის მიერ არჩეული პრეზიდენტი. ამიტომ საპარლამენტო ქვეყანაში არჩევნები უნდა ჩატარდეს მხოლოდ მაჟორიტარული წესით, რომლის მიხედვით, პარლამენტის წევრებს უშუალოდ ამომრჩეველი აირჩევს და არა პოლიტიკური პარტიების ზოგიერთი ტვინნაღობი ლიდერი. მხოლოდ ასეთი წესით დაკომპლექტებულ პარლამენტს ექნება პრეზიდენტის არჩევის სამართლებრივი უფლება, ვინაიდან პარლამენტი უშუალოდ ხალხის მიერ იქნება არჩეული. ამასთანავე, ბოლო მოუღებოთ ბარიერგადალახული პარტიების გულისამრევ დიდიგანაგებება და ხმების გაყოფასთან დაკავშირებულ უსამართლობას.

ნამუსი, თორემ იმასაც გაყიდდნენ, მალე რუკაზეც აღარ იარსებებს და აღარც სახელმწიფო ინსტიტუტები იქნება საჭირო. ამ საკითხებზე, კერძოდ, საარჩევნო სისტემაზე, ზევით უკვე გამოვთქვი ჩემი აზრი, როგორც სხვა დროს — სხვა პრობლემებზე, მაგრამ, როგორც ამბობენ, შეაყარე კედელს ცერცვი. იმ კაცს ვგავარ, რომელზეც ამბობენ, ტიკს ალბობს და ღვინოს არსაიდან ელოდება. მაგრამ ქართველი ხალხის საყვარელ პოეტს ისიც უთქვამს, „არც კაცი ვარგა, რომ ცოცხალი მკვდარსა ემსგავსოს, იყოს სოფელში და სოფლისთვის არა იზრუნოს“. სწორედ ამიტომ გადავწყვიტე ამ წერილის დაწერა, მაგრამ შეეჭვება, იხილავს თუ არა დღის სინათლეს, ვინაიდან დღეს საქართველოში ჩვენი ყოფიერების ყოველი სფერო, მათ შორის, მასშტაბი — ბეჭდვითიცა და ელექტრონულიც, ისევეა დამოუკიდებელიც, „და თავისუფალი, როგორც საქართველო თავისუფალი და დამოუკიდებელი. საქართველოში საგარეო პოლიტიკის დამოუკიდებლად განსაზღვრას თავი რომ დაუვანებოთ, დამლაგებლებიც კი აღარ ინიშნებოდნენ დასავლეთისა და მათი აქაური დამქაშების ჩარევის გარეშე. ეს კი ხელისუფლების წარმომადგენელთა ბრალია. მათი აზრით, ქართველი მეფეები, რომლებიც შეიღებეს და მშობელ დედასაც კი მიეველა უტოვებდნენ მტერს, გიჟებდნენ და ვერც სხვა გამარჯვებას იხეივებდნენ, რასაც ხალხი აზრითა და ცივი გონებით აღწევდა მცირეობის სიკვნი ქართველი ერი, რომელსაც ემოციების დათრგუნვა ხელმძღვანელობდა და საილუსტრაციოდ, თუ როგორ ახერხებდა ამას, მცირე ექსპურსი მოგვიწვევს საქართველოს სისტემის ისტორიაში.

საქართველო რუსეთის გაკავშირება ვერც ტერიტორიულ მთლიანობას აღიგნებს და ვერც ეკონომიკურად გაიმართება ნელში, მაგრამ ხელისუფლება, თითქოს მოკვდობადა, არც კი ცდილობს რუსეთთან კეთილშობილური ურთიერთობის დამყარებას. იქნებ რუსებს სურთ, 2008 წლის შეცდომა გამოასწორონ და ცოდვა გამოისყიდონ, თუმცა 2008 წლის ავგისტოს მოვლენები მხოლოდ რუსების ბრალი არ არის — მათზე მეტი ცოდვა და ბრალი შეურაცხად სააკაშვილს მიუძღვის, რომელიც ორდობს დედაკაცივით ლანძღავდა რუსებსა და რუსეთის პრეზიდენტს. ასევე იქცეოდნენ სააკაშვილის ბანდის სხვა წევრებიც. ამიტომ არ არის გასაკვირი, რუსების რეაქცია ღირსების შელახვაზე, მაგრამ უბედურება არის ის, რომ სააკაშვილისა და მისი ბანდის მაგივრად საქართველო დაისაჯა. ამიტომ არის საჭირო დიალოგის გამართვა და გაგება იმისა, როგორი იქნება რუსეთის რეაქცია. და, თუ დავინახავთ, რომ რუსეთს არაფერად უღირს საქართველოს სახელმწიფო ინტერესები, მაშინ მოგვიწვევს ნახვლა დასავლეთში — ზნეობისა და სიკეთის ციტადელში. მაგრამ, სანამ ალექსეულ დასავლეთში წავიდოდეთ, კიდევ ერთხელ დავფიქრედ — სად და რისთვის მივდივართ?

დი ბრძოლა გაიმართა 550 წელს, როდესაც ქართველებსა და ბიზანტიელების გაერთიანებულ ლაშქარს მიწა მიწაზე დაეპყრებოდა. ამ ბრძოლის შემდეგ, რომელიც ქართველებისა და ბიზანტიელების გამარჯვებით დასრულდა, უთანხმოება ჩამოვარდა მეფე გუბაზსა და ბიზანტიელ სარდლებს შორის. მეფე გუბაზი მათ ადანაშაულებდა ლაშქარში, უნიჭობასა და ლალაშტობაში და მათ შესახებ აცნობა მკვლელობის ბრძანებას, მაგრამ, სანამ კეისარი რამეს იღონებდა, მისმა სარდლებმა გუბაზ მეფეს შეტყუებულად მოუწყვეს და ვერაგულად მოკლეს. ეს მოხდა 554 წელს. ამ ვერაგობაში უდიდესი ვნებათაღელვა გამოიწვია ქართველებში და თითქმის ყველამ ერთხმად მოითხოვა მეფე გუბაზის მკვლელობის სიკვდილით დასჯა, ბიზანტიელებს გაყრა და სპარსელების მოწვევა, მაგრამ დიდი განსჯისა და გაანალიზების შემდეგ მივიდნენ დასკვნამდე, რომ, არათუ დიდი შეცდომა, თვითმკვლელობის ტოლფასი იქნებოდა სპარსელების მოწვევა და ერთმორწმუნე ბიზანტიელების უგულვებლყოფა, ამიტომ დღევანდელი ახსნა კეისარ იუსტინიანეს და მოითხოვეს გუბაზ მეფის მკვლელობის სიკვდილით დასჯა, რაც შეასრულა ბიზანტიელებმა და VI საუკუნეში მოჰყვა ომი სპარსეთსა და ბიზანტიას შორის დასავლეთ საქართველოს გამო. დასავლეთ საქართველომ ერთმორწმუნე ბიზანტიასთან სიახლოვე ამჯობინა და ამ ქვეყანასთან ერთად შეებრძოლა სპარსეთს. ერთ-ერთი დი-

დი ბრძოლა გაიმართა 550 წელს, როდესაც ქართველებისა და ბიზანტიელების გაერთიანებულ ლაშქარს მიწა მიწაზე დაეპყრებოდა. ამ ბრძოლის შემდეგ, რომელიც ქართველებისა და ბიზანტიელების გამარჯვებით დასრულდა, უთანხმოება ჩამოვარდა მეფე გუბაზსა და ბიზანტიელ სარდლებს შორის. მეფე გუბაზი მათ ადანაშაულებდა ლაშქარში, უნიჭობასა და ლალაშტობაში და მათ შესახებ აცნობა მკვლელობის ბრძანებას, მაგრამ, სანამ კეისარი რამეს იღონებდა, მისმა სარდლებმა გუბაზ მეფეს შეტყუებულად მოუწყვეს და ვერაგულად მოკლეს. ეს მოხდა 554 წელს. ამ ვერაგობაში უდიდესი ვნებათაღელვა გამოიწვია ქართველებში და თითქმის ყველამ ერთხმად მოითხოვა მეფე გუბაზის მკვლელობის სიკვდილით დასჯა, ბიზანტიელებს გაყრა და სპარსელების მოწვევა, მაგრამ დიდი განსჯისა და გაანალიზების შემდეგ მივიდნენ დასკვნამდე, რომ, არათუ დიდი შეცდომა, თვითმკვლელობის ტოლფასი იქნებოდა სპარსელების მოწვევა და ერთმორწმუნე ბიზანტიელების უგულვებლყოფა, ამიტომ დღევანდელი ახსნა კეისარ იუსტინიანეს და მოითხოვეს გუბაზ მეფის მკვლელობის სიკვდილით დასჯა, რაც შეასრულა ბიზანტიელებმა და VI საუკუნეში მოჰყვა ომი სპარსეთსა და ბიზანტიას შორის დასავლეთ საქართველოს გამო. დასავლეთ საქართველომ ერთმორწმუნე ბიზანტიასთან სიახლოვე ამჯობინა და ამ ქვეყანასთან ერთად შეებრძოლა სპარსეთს. ერთ-ერთი დი-

დი ბრძოლა გაიმართა 550 წელს, როდესაც ქართველებისა და ბიზანტიელების გაერთიანებულ ლაშქარს მიწა მიწაზე დაეპყრებოდა. ამ ბრძოლის შემდეგ, რომელიც ქართველებისა და ბიზანტიელების გამარჯვებით დასრულდა, უთანხმოება ჩამოვარდა მეფე გუბაზსა და ბიზანტიელ სარდლებს შორის. მეფე გუბაზი მათ ადანაშაულებდა ლაშქარში, უნიჭობასა და ლალაშტობაში და მათ შესახებ აცნობა მკვლელობის ბრძანებას, მაგრამ, სანამ კეისარი რამეს იღონებდა, მისმა სარდლებმა გუბაზ მეფეს შეტყუებულად მოუწყვეს და ვერაგულად მოკლეს. ეს მოხდა 554 წელს. ამ ვერაგობაში უდიდესი ვნებათაღელვა გამოიწვია ქართველებში და თითქმის ყველამ ერთხმად მოითხოვა მეფე გუბაზის მკვლელობის სიკვდილით დასჯა, ბიზანტიელებს გაყრა და სპარსელების მოწვევა, მაგრამ დიდი განსჯისა და გაანალიზების შემდეგ მივიდნენ დასკვნამდე, რომ, არათუ დიდი შეცდომა, თვითმკვლელობის ტოლფასი იქნებოდა სპარსელების მოწვევა და ერთმორწმუნე ბიზანტიელების უგულვებლყოფა, ამიტომ დღევანდელი ახსნა კეისარ იუსტინიანეს და მოითხოვეს გუბაზ მეფის მკვლელობის სიკვდილით დასჯა, რაც შეასრულა ბიზანტიელებმა და VI საუკუნეში მოჰყვა ომი სპარსეთსა და ბიზანტიას შორის დასავლეთ საქართველოს გამო. დასავლეთ საქართველომ ერთმორწმუნე ბიზანტიასთან სიახლოვე ამჯობინა და ამ ქვეყანასთან ერთად შეებრძოლა სპარსეთს. ერთ-ერთი დი-

ლითია საქართველოსთვის რუსეთთან უშუალო დიალოგისა და ურთიერთობის აკრძალვა. ემინათ, რუსეთმა არ დაარწმუნოს საქართველო, რომ ევროპელები და ამერიკელები ერთმანეთს ატყუებენ, ორივე ერთად კი — საქართველოს. საქართველო რუსეთის გარეშე ვერც ტერიტორიულ მთლიანობას აღიდგენს და ვერც ეკონომიკურად გაიმართება ნელში, მაგრამ ხელისუფლება, თითქოს მოკვდობადა, არც კი ცდილობს რუსეთთან კეთილშობილური ურთიერთობის დამყარებას. იქნებ რუსებს სურთ, 2008 წლის შეცდომა გამოასწორონ და ცოდვა გამოისყიდონ, თუმცა 2008 წლის ავგისტოს მოვლენები მხოლოდ რუსების ბრალი არ არის — მათზე მეტი ცოდვა და ბრალი შეურაცხად სააკაშვილს მიუძღვის, რომელიც ორდობს დედაკაცივით ლანძღავდა რუსებსა და რუსეთის პრეზიდენტს. ასევე იქცეოდნენ სააკაშვილის ბანდის სხვა წევრებიც. ამიტომ არ არის გასაკვირი, რუსების რეაქცია ღირსების შელახვაზე, მაგრამ უბედურება არის ის, რომ სააკაშვილისა და მისი ბანდის მაგივრად საქართველო დაისაჯა. ამიტომ არის საჭირო დიალოგის გამართვა და გაგება იმისა, როგორი იქნება რუსეთის რეაქცია. და, თუ დავინახავთ, რომ რუსეთს არაფერად უღირს საქართველოს სახელმწიფო ინტერესები, მაშინ მოგვიწვევს ნახვლა დასავლეთში — ზნეობისა და სიკეთის ციტადელში. მაგრამ, სანამ ალექსეულ დასავლეთში წავიდოდეთ, კიდევ ერთხელ დავფიქრედ — სად და რისთვის მივდივართ? მივდივართ იქ, სადაც დაკანონებულია ერთნაირსქენიანობა შორის ქორწინება ანუ მამათმავლობა? იქ, სადაც პირველკლასელ ბავშვებს სექსის გაკვეთილებს უტარებენ? სადაც ზოგიერთ ბავშვს ორი მამა ჰყავს, ზოგს კი — ორი დედა? იქ, სადაც ხელისუფლებას, რომლისგანაც შევლას ველოთ, მკვიდრი მოსახლეობა — ინდიელები, ორ საუფუნეშე მეთია, რეზერვუაში ჰყავს გამომწყვდელი? აი ამ „სამოთხესთან“ გვსურს ინტეგრაცია? რუსეთთან კეთილშობილური ურთიერთობის აღდგენა აუცილებელია, რომელსაც მოჰყვება ქვეყნის ტერიტორიული გამთლიანება და ეკონომიკის გაჯანსაღება. საქართველოს ჰაერით სჭირდება რუსული ბაზარი. დღეს ჩვენს ქვეყანაში მნიშვნელოვანი არაფერი იწარმოება — ექსპორტი იმპორტის მესამედიც არ არის. ქართველმა კაცმა მონეული პროდუქცია ევროპის ბაზარზე რომ გაიტანოს, ჯერ კონკურენტის პრობლემა უნდა დაძლიოს, თანაც საქართველოდან ევროპაში გატანილმა პროდუქციამ შეიძლება ტრანსპორტირების ხარჯიც ვერ დაფაროს და ქართველმა, მოგების ნაცვლად, ზარალი ნახოს. ამიტომაც საჭირო რუსეთთან კეთილშობილური ურთიერთობის დამყარება და ეს უნდა გააკეთოს ხელისუფლებამ, სანამ ურემი ჯერ კიდევ ბოლომდე არ გადაბრუნდება. იური ბორბაძე, პენსიონერი

ექსპერტები აღნიშნავენ, რომ აშშ-ისა და დასავლეთის ქვეყნებში სულ უფრო მკვიდრდება არატრადიციული ოჯახები. მეტიც, უამრავი ადამიანი თვლის, რომ ოჯახის შექმნის გარეშეც შეიძლება ცხოვრება. ამერიკელების 82 პროცენტის აზრით, დედა არის ძალი, რომელმაც აღზარდა ბავშვი, და არა ის, რომელმაც შვა.

უიშვალე ქალი პიჯაბით

პოპულარულმა ჟურნალმა Hustler-მა გამოცემის 43 წლისაღმდეგ მიძღვნილი ნომრის ყდაზე გამოაქვეყნა შიშველი ქალის ფოტო, რომელსაც სახე ამერიკის დროშით აქვს დაფარული, პიჯაბის მსგავსად. გარეკანზე გამოტანილი სათაური ლაღადებს: „თავისუფლება, უპირველეს ყოვლისა“.

ამერიკელმა გამომცემელმა და ფირმა Larry Flynt Publications-ის პატრონმა ლარი ფლინტმა ასე განმარტა სკანდალური ყდის არსი: Hustler-ის „საიუბილეო გამოშვება არის ტაბუს — რეპრესიების წინააღმდეგ გაკეთებული პოლიტიკური განცხადება“. მკითხველებმა აღნიშნეს, რომ ამგვარი ფოტო შეიძლება ხმაურიანი სკანდალის მიზეზი გახდეს. არ უნდა გავვიკვირდეს, რომ მუსლიმი თემი ამგვარმა ფოტოსურათმა აღაშფოთოს.

დეტალად ეროვნული დროშის გამოყენება. ჟურნალის ასეთ სკანდალში ჩათრევა პირველი შემთხვევა არ არის. რამდენიმე წლის წინათ მის ყდაზე გამოსახული იყო ქალი, რომლის ბიკინის ქვედა ნაწილი აშშ-ის დროშის ფერებით იყო გაწყობილი. ფლინტი მონაწილეობდა პორნოგრაფიის მონაწილეებთან და სიტყვის თავისუფლების დამცველთა შორის გამართულ არაერთ იურიდიულ ბრძოლაში. ასეთი სასამართლო გარჩევები რეჟისორ მილოზ ფორმანის ფილმში „ხალხი ლარი ფლინტის წინააღმდეგ“ იყო ეკრანიზებული.

უკრაინა სულ უფრო უახლოვდება ევროპას

უკრაინის მინისტრთა კაბინეტმა შემოიღო გენდერული პოლიტიკის საკითხებში სამთავრობო რწმუნებულის თანამდებობა, რაც სოციალური პოლიტიკის დამკვიდრებასა და განმტკიცებას ნიშნავს. სააგენტო

„ინტერფაქს-უკრაინას“ კორესპონდენტის ცნობით, აღნიშნული დადგენილება გასული კვირის ოთხშაბათს გამართულ სხდომაზე დაამტკიცეს.

იუსტიციის მინისტრმა პავლე პატირანკომ სხდომის მიმდინარეობის დროს განაცხადა, რომ აღნიშნული თანამდებობის ინიციატორი იყო ევროპისა და ევროატლანტიკური ინტეგრაციის საკითხებში პრემიერმინისტრის მოადგი-

ლე ივანა კლიმუშ-ცინცაქა. ქალბატონმა ვიცეპრემიერმა დაუმატა, რომ რწმუნებულს დაეკისრება სახელმწიფო ორგანოების მიერ განხორციელებული გენდერული პოლიტიკის კოორდინაცია.

უზენაობა დემოკრატიის სახელით

ირლანდიის მთავრობას აუკარა პედერასტი უნიამოკვრებს

ირლანდიის მმართველი პარტიის — „ფინე გელის“ ახალ ლიდერად აირჩიეს სოციალური დაცვის მოქმედი მინისტრი, აუკარა პედერასტი, ინდოელი მიგრანტის ვაჟი ლეო მარადაპარი. გუშინ, 13 ივნისს ქვეყნის პარლამენტმა იგი პრემიერმინისტრად აირჩია. ამხანაგელი ირლანდიის პირველი მამათმავალი პრემიერი გახდა. რასაც ვულოცავთ ამ პატარა, მაგრამ თავმოყვარე ქვეყანას.

ლეოს მამა ირლანდიაში 1970-იან წლებში ჩავიდა და იქ დაფუძნდა. ვარადკარმა აჯობა მშენებლობის იქაურ მინისტრს — საიმონ კოუენის. მას მხარი თანაპარტიელთა 60 პროცენტმა

დაუჭირა. ლეომ ის არჩევნები შეაფასა, როგორც ყოველგვარი წინასწარ აკვიატებული აზრისგან გათავისუფლებული ადამიანების ნების დემოკრატიული დემონსტრაცია. მისმა წინამორბედმა „ფინე გელის“ ლიდერის თანამდებობიდან გადადგომის შესახებ წლეულს, 17 მაისს, განაცხადა — მამათმავლობის „საერთაშორისო ზემოში“ დღეს. ჰომო-

ესენი არ გადაუხდებიან

„მეუღლეთაგან“ ერთი ორსულობის ბოლო თვეზე და მალე შეილსა შობს.

ახლავე აგისნით: მამა, 34 წლის ტრისტან რისი რამდენიმე წლის წინათ ქალი იყო. ქირურგებისა და ჰორმონული თერაპიის წყალობით კაცად იქცა. „ქმართან“, ბიფ ჩაპოლუსთან, ერთად ტრისტანი ორ ნაშვილებს ბავშვს ზრდის — გოგონა და ბიჭი; ცხოვრობენ პორტლენდში, ორეგონის შტატში. ბიფი და ტრისტანი ყოველთვის ოცნებობდნენ, საკუთარი ბიოლოგიური შვილი ჰყოლოდათ.

შეეცადნენ კიდევ, მაგრამ ტრისტან რისს მეექვსე კვირაზე მუცელი მოეშალა. მომდევნო მცდელობაზე გაუმართლათ — ტრისტანი დაორსულდა. ეს ფაქტი პირველი არ არის. მაგალითად, 42 წლის თომას ბითი 2008 წელს პლანეტის პრესის გმირი გახდა, როგორც მსოფლიოში პირველი დაორსულებული მამაკაცი. ბავშვის ჩასახვამდე რამდენიმე წლით ადრე ქალმა ჰორმონული თერაპია გაიარა, გაიკე-

თა რამდენიმე ოპერაცია და გარეგნულად კაცს დაემსგავსა, მაგრამ ქალის სასქესო ორგანოები შეინარჩუნა, ამიტომაც შეძლო სამი ბავშვის შობა

— გოგონასი და ორი ბიჭის, რომლებსთვისაც დედ-მამა მხოლოდ ერთიანი მცნება კი არ არის, არამედ ერთი კაცია... თუ ქალი?

ახალგაზრდა ამერიკელები ტრადიციულ ოჯახზე უარს ამბობენ

ახალგაზრდების უმრავლესობა ოჯახს თანამედროვე ცხოვრების ატრიბუტად არ აღიქვამს, — ამტკიცებენ კომპანია Usamp-ის მკვლევარები.

გამოცემა Advocate.com წერს, რომ ამერიკელების 87 პროცენტით აზრის ტრადიციული ოჯახის ინსტიტუტი მოძველებულია და შეესაბამება დღევანდელ მითხვენებს. ექსპერტები აღნიშნავენ, რომ აშშ-ისა და დასავლეთის ქვეყნებში სულ უფრო მკვიდ-

რდება არატრადიციული ოჯახები. მეტიც, უამრავი ადამიანი თვლის, რომ ოჯახის შექმნის გარეშეც შეიძლება ცხოვრება. ამერიკელების 82 პროცენტის აზრით, დედა არის ქალი, რომელმაც აღზარდა ბავშვი, და არა ის, რომელმაც შვა.

86 პროცენტი მიიჩნევს, რომ სავესებით ნორმალურია, თუ კაცი ბავშვებთან რჩება და დედა საკუთარი კარიერისთვის იღვწის. 84 პროცენტს სჯერა, რომ არასრული ოჯახები (დედის ან მამის გარეშე დარჩენილი ოჯახები) არ ანგავს ბავშვების ფსიქიკას. 83 პროცენტს არაფერი აქვს იმის

საწინააღმდეგო თუ ერთნაირსქესიანთა წყვილები იმეილებენ ბავშვებს. მაგრამ, რაც უფრო საინტერესოა, ახალგაზრდა ამერიკელების უმეტესი ნაწილის აზრით, საერთოდ არ ღირს, ადამიანი ოჯახს რომ მოეკიდოს. ასეთი ამერიკისკენ მივიღებთ ჩვენ...

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

საქართველო

„თუ ეს სამიტი მეგობრების შეხვედრა იყო, მაშ, როგორი უნდა იყოს მტრების შეხვედრა? მსოფლიოს 7 წამყვანი ძველნი ლიდერების შეხვედრამ იტალიაში დაგვიანახა, რომ G7, ფაქტობრივად, აღარ არსებობს, არიან მხოლოდ ამერიკელები და დანარჩენი მსოფლიო“.

Die Zeit:

«დიდი შვიდიანი» აღარ არსებობს

სამიტმა, რომელიც სიცილიაში გაიმართა, ცხადყო, რომ „ამერიკის პრეზიდენტმა ტრამპმა გააუქმა „დიდი შვიდიანი“, — ამტკიცებს მარკ შირიტცი გერმანული გაზეთი Die Zeit-ის კორესპონდენტი.

„თუ ეს სამიტი მეგობრების შეხვედრა იყო, მაშ, როგორი უნდა იყოს მტრების შეხვედრა? — წერს ჟურნალისტი. — მსოფლიოს 7 წამყვანი ქვეყნის ლიდერების შეხვედრამ იტალიაში დაგვიანახა, რომ G7, ფაქტობრივად, აღარ არსებობს, არიან მხოლოდ ამერიკელები და დანარჩენი მსოფლიო“.

საკითხზე, იყო ეს ერთობლივი ვაჭრობა, კლიმატი თუ ლტოლვილები, მხარეები ვერ შეთანხმდნენ, ხოლო სამიტის შედეგების შესახებ განცხადება „სტანდარტული კომპრომისების“ ნაზავად წარმოგვიდგინეს. უფრო მეტიც: „კლიმატის დაცვის“ საკითხზეც ვერ მოილაპარაკეს, რადგან ტრამპი, როგორც მან თავის

„ტიტერში“ დაწერა, მომავალ კვირაში გადაწყვეტდა, სურდა თუ არა საერთოდ პარიზის შეთანხმების შესრულება, რომელსაც თავის დროზე შეერთებულმა შტატებმა ხელი მოაწერა“.

ამ მიზეზთა გამო G7-ის სამიტის შემდეგ აუცილებელია, „სერიოზულად ვიკითხოთ, აქვს თუ არა ამ ფორმატს არსებობის უფლება“, — წერს ავტორი და შეგვახსენებს, რომ ოდესღაც, როცა ტონს ძველი სამრეწველო სახელმწიფოები იძლეოდნენ, „შვიდიანი“ მსოფლიო მთავრობის მსგავსი რამ იყო. მოგვიანებით, როცა ძალთა თანაფარდობა ერთგვარად შეიცვალა აზიასა და ლათინურ ამერიკაში განვითარებადი ქვეყნების აღმავლობის გამო, ჩამოყალიბდა „დიდი ოცეული“, რომელშიც ახალი ქვეყნები ჩაერთვნენ, G7 კი შეინარჩუნეს, როგორც სახელმწიფოთა არაფორმალური მაკოორდინებელი ორგანიზაცია. ამ ქვეყნებს, თავდაპირველი იდეების თანახმად, იქ უნდა შეემუშავებინათ ერთობლივი პოზიციები, რომლებიც G20-ის შემადგენლობაში შესვლას დაგეგმავდნენ“.

The National Interest:

რეი სირიაში რუსულ Cy-35-ებს კიდევ უფრო გრძობენ იარაღად აქვან

რუსეთი იმედოვნებს, რომ მოახდენს მრავალმიზნობრივი დანიშნულების Cy-35C ავიაციის დაგეგმვების პარკის მოდერნიზაციას სირიაში სამხედრო ოპერაციების გამოცდილების გამოყენებით.

თითქმის ყველა ახალ თვითმფრინავს, რომლებიც ძალიან ინტენსივობის რეალურ საბრძოლო მოქმედებაში არის ჩართული, გამოუმუშავდება მცირე, მაგრამ სერიოზული ნაკლოვანებანი. რუსეთის საჰაერო სამხედრო ძალებში ცდილობენ, გამოასწორონ უმნიშვნელო პრობლემები, რომლებიც სირიის უმკაცრეს ომში გამოვლინდა. „თვითმფრინავებს დახვეწენ სირიის გამოცდილების გათვალისწინებით“, — განუცხადა რუსეთის თავდაცვის მინისტრის მოადგილემ იური ბორისოვმა საინფორმაციო სააგენტო TACC-ის კორესპონდენტს 5 ივნისს, გაგარიის სახელობის საავიაციო ქარხანაში სტუმრობისას.

ერთ-ერთი უმთავრესი მოდერნიზაცია Cy-35-ის ჰაერ-სემკრებში გარეშე საგნებისა და ნავის მოხვედრის სრულ ალკვეთას ითვალისწინებს. სირიაში ექსპლუატაციის დროს თვითმფრინავის ძრავაში ხვდებოდა კენჭები, რაც მისი დაზიანების მიზეზი შეიძლება გამხდარიყო. ამგვარი უარყოფითი მომენტები ყველა სამხედრო-საჰაერო ძალების ყველა ტიპის თვითმფრინავებისთვისაა დამახასიათებელი. „ახალი თვითმფრინავისთვის ხანგრძლივ ფრენაზე უკეთესი სტრეს-ტესტი არ არსებობს“, — განუცხადა The National Interest-ს სამხედრო-საზღვაო ანალიზის ცენტრის მეცნიერმა თანამშრომელმა მაიკ კოფმანმა, რომელიც

რუსეთის შეიარაღებული ძალების ექსპერტია. გარკვეული ცვლილებები შეიძლება შეიტანონ საავიაციო ელექტრონიკის მონოპოლიზის პროგრამულ უზრუნველყოფაში. უნიარეს ყოვლისა, ეს შეეხება დაბომბვის სისტემებს. „როგორც ვიცით, იქ გამოვლინდა უმნიშვნელო პრობლემები, რომლებმაც თავი იჩინა ინტენსიური საომარი მოქმედების დროს“, — განუცხადა იმავე სააგენტოს ეკონომიკის უმაღლეს სკოლასთან არსებული ევროპული და საერთაშორისო კომპლექსური კვლევების ცენტრის მეცნიერმა თანამშრომელმა ვასილი კაშინმა. რუსეთის სამხედრო-საჰაერო ძალებში მეტ-ნაკლებად კმაყოფილები არიან Cy-35C თვითმფრინავებით, ამიტომ არ აქვთ მათი მოდერნიზაციისა და ახალი სისტემების დაწერვის გეგმები. მაგრამ, ამასთანავე, რუსეთის სამხედრო უწყებებს ძალიან სჭირდება Sniper-ის ტიპის დამიზნების Lockheed Martin-ის ან Litening-ის კონტინენტური სისტემები, რომლებსაც აწარმოებს კომპანია Northrop Grumman. „კონტინენტების არქონა რუსეთის სამხედრო-საჰაერო ძალების სერიოზულ ნაკლად ითვლება“, — თქვა კაშინმა. საფრანგეთთან ერთად ამ სისტემების დამუშავების გეგმა რომ წავარდა, რუსებმა დამიზნების სისტემების კონტინენტური ტიპის შექმნა დაიწყეს. ეს სიახლე ამჟამად გამოცდას გადის.

Sant al-Srag:

ლონდონი, «ისლამური სახელმწიფოს» დადასტავა, მოგასლვათ!

ამჯერად ტერორისტულმა ჯგუფებმა სამიზნეში ლონდონი ამოიღეს. ისინი იარაღად იყენებენ ისლამის ლოზუნგებსა და ატრიბუტებს და ამით არღვევენ ჩვენს წარმოდგენას ისლამზე, როგორც შემწყნარებლურ და ზომიერ რელიგიაზე.

მათი ქმედება გვაიძულებს, დავივიწყოთ, რომ ეს რელიგია იმ ცივილიზაციის მემკვიდრეობაა, რომელიც შექმნეს კაცობრიობის ისტორიის უდიდესმა მოღვაწეებმა — წინასწარმეტყველმა მუჰამედმა, უდიდესმა ფილოსოფოსმა ალიმ და მათმა თანამოღვაწეებმა: აბუ ბაკრმა და ომარმა. ისინი არასოდეს არავის მოუწოდებდნენ ტერორიზმისკენ. ყველაფერი, რასაც ახლა ლაპარაკობენ, სამდვილო ცილისწამება და სიცრუეა.

რითი ადამიანობის იდეები. ამერიკისა და ისრაელის სუვერენიტეტის და მაროკო-ნეტული მთავრობები მიიჩნევენ, რომ ლონდონი, გაერთიანებული სამეფოს დედაქალაქი, უნდა აღმოჩნდეს ქრისტიანული და ისლამური ცივილიზაციების კონფლიქტის ცენტრში. ამასთანავე, როგორც ყოველთვის, სიონისტები მთავარ პოზიციასზე დარჩებიან და დათესენ განხეთქილებას, სიძულვილსა და შეუწყნარებლობას, მუსლიმებს კი გამოიყენებენ კონფლიქტის გაჩაღების იარაღად, რომელსაც ბევრი მათგანი შეეწირება კიდევ. ტერორისტები გადაადგილდებიან პარიზს, ბერლინსა და ლონდონს შორის და ყველაგან ხოცვა-ჟლეტასა და ტერაქტებს მოაწყობენ. გასაკვირია, რომ ამ დედაქალაქებში თავიანთი კარები გაუხსნეს ექსტრემისტულ მოძრაობებს, რომლებიც პროპაგანდას უწევენ ძალადობასა და მკვლელობას. დასავლეთის მთავრობების პოლიტიკა, მემის არსს გამოხატავს, არის ზომიერების, შემწყნარებლობის, სიყვარულისა და ჭეშმარი

არიან, დაივიწყონ ადამიანის უფლებები, თვალი დახუჭონ იმაზე, რომ უშიშროების ორგანოები და სახელმწიფო დაწესებულებები საშუალებას აძლევენ ტერორისტულ ჯგუფებს, იმოქმედონ თავისუფლად და დაუსჯელად. ბრიტანეთის მთავრობამ იცის, რომ ქვეყანაში ცხოვრობს ასეთი დაჯგუფებები ათასობით წევრი, რომლებიც მხარს უჭერენ ექსტრემისტულ იდეებს და საფრთხეს უქმნიან სახელმწიფოს დაცულობას. ამასთან ერთად, ინგლისში იმყოფება უამრავი არაკონტროლირებადი დამნაშავე, რომლებსაც არაფრის ემინათ და გაბედულად მოქმედებენ, ხელისუფლება კი არ განახორციელებს თავის მოვალეობას ექსტრემისტების პარპაზის აღსაკვეთად. ექსტრემისტები ის ადამიანები არიან, რომლებსაც სიტყვით და მასმედიის საშუალებით ვერაფერს შეაგონებ, რადგან მათი მიზანია მკვლელობა და ტერაქტები. მათი შეჩერება მხოლოდ ძალის მეშვეობით შეიძლება. მათი მისია აშკარაა — დამახინჯებული რელიგიური იდეების გავრცელება, რომელთაც არაფერი აქვთ საერთო არც ისლამთან, არც რომელიმე სხვა რელიგიასთან. ჰადი ჯილია მარი

The Syn:

გაგვიანდა მწკრივითი ტერორისტი ალორდა

ლონდონში ტერაქტის ერთ-ერთი განმასორციელებელი იოზეფ ზაჰბა ქალაქის სატანარჯიშო კლუბში მწვრთნელად 2016 წლიდან მუშაობდა, ავარჯიშებდა ბავშვებს, — იტყობინება The Syn. მედიის მონაცემებით, იგი სამუშაოდ ყოველგვარი შემონების გარეშე მიიღეს. კლუბის თანამშრომლები ამბობენ, რომ თებერვალში სამსახურში სიარულს მან მოულოდნელად თავი დაანება. „დღეს იმით ვარ შეუხებელი, რომ არ ვიცით, რას ელაპარაკებოდა იგი ბავშვებს, გადასცემდა თუ არა მათ თავის შხამან შეხედულებას“, — აცხადებენ სპორტული კლუბის წევრები.

შეგახსენებთ, რომ 4 ივნისს, ღამით, ტერორისტული შეტევის შედეგად ლონდონის ხიდსა და ბოროს ბაზარში შეიძინა ადამიანი დაიღუპა. ყველა ტერორისტი პოლიციელებმა თავდასხმის დროს მოკლეს.

„თეთრი ჩაჩქნები“ არაერთხელ უმხილავი დადგომული ვიდეოგადაღებების გამო, როცა ისინი „დაზარალებულს სახეზე ბრძენს უსვამენ, უპარნახებენ, რა უნდა თქვან და გარდაცვლილ ბავშვს გადაარჩინოს პროცედურებს უტარებენ.

«რაშა თუღეი» ამხილა ერთ-ერთი საუნიველ სიხრუე სირიის უსსახე

მარგარიტა სიმონიანი

„რაი-ნოვოსტი“ იუწყება, რომ „რაშა თუღეი“ ჟურნალისტებმა შეძლეს სირიის შესახებ გავრცელებული ერთ-ერთი საუნიველ სიხრუე („ფეიკის“) მხილება — პატარა ბიჭუე ჭეშმარიტების დადგენა, რომელიც დასავლურ მედიაში წარმოდგენილი იყო, როგორც „ალეპოს ტანჯვის სიმბოლო“.

აი, ასეთი კონტრასტი

ტელეარხის მთავარმა რედაქტორმა მარგარიტა სიმონიანი განაცხადა, რომ წინა დღით ომრან დაქმნის მამა „რაშა-თუღეის“ ესაუბრა და მოუთხოვრ შემდეგი: „თეთრი ჩაჩქნები“, დახმარების აღმოჩენის ნაცვლად, დიდხანს უღებდნენ მის შვილს ფოტოსურათებს. მან თქვა, რომ ბიჭის დაჭრის ამბავი გავრცელებულია და მისი ფოტოსურათები ანგარებისა და ანტი-სხელმწიფოებრივი პროპაგანდისთვის გამოიყენეს. ორგანიზაცია „თეთრი ჩაჩქნების“ წევრების მიერ ნანგრევებიდან გამოყვანილი ომრანის ფოტოკადრები მედიაში 2016 წლის ზაფხულში გავრცელდა. დასავლეთის პერიოდულმა გამოცემებმა ალექსანდრე თავდასხმა, რომელშიც ბავშვის ოჯახი ცხოვრობდა, რუსეთსა და სირიას დააბრალეს. რუსეთის თავდაცვის სამინისტრომ განაცხადა, რომ ნგრევის კვალი, რომელიც თავდასხმის შემდეგ დარჩა, დამახასიათებელია ნაღმებისა და გაზის ბალონებისთვის, რომლებსაც ტერორისტები იყენებენ. უწყებაში აღნიშნეს, რომ ვიდეოფირზე აღებულ სიტუაციაში ექიმები არ ჩქარობენ ბიჭისთვის დახმარების აღმოჩენას, სამაგიეროდ ცდილობენ, არ ჩამოეფარონ ტელეკამერას, რომლითაც ბიჭს უღებენ. CNN-ის წამყვანმა კრისტინამ ანანუშკინამ რუსეთის საგარეო საქმეთა მინისტრ სერგეი ლავროვის ინტერვიუს ჩამორთმევისას მას აწვეს ბიჭის ფოტოსურათი და უთხრა, რომ ეს იყო კაცობრიობის წინაშე ჩადენილი დანაშაულის დოკუმენტური დასაბუთება. მოგვიანებით საგარეო საქმეთა სამინისტროს ოფიციალურმა წარმომადგენელმა მარია ზახაროვამ ანანუშკინას შესთავაზა, თუ მას ეყოფოდა გამბედაობა და შერჩენილი ჰქონდა პროფესიული სინდისი, ჩასულიყო სირიაში, ალექსანდრე, ჩამოერთმია ინტერვიუ ომრანისთვის პატიოსნად და არა ისე, როგორც ამას მისი კოლეგები აკეთებენ. „თეთრი ჩაჩქნები“ არაერთხელ უმხილავი დადგომული ვიდეოგადაღებების გამო, როცა ისინი „დაზარალებულს სახეზე ბრძენს უსვამენ, უპარნახებენ, რა უნდა თქვან და გარდაცვლილ ბავშვს გადაარჩინოს პროცედურებს უტარებენ. ომრან დაქმნის მამამ განაცხადა, რომ მისი ოჯახი მხარს უჭერს ბაშარ ალ-ასადს და ალექსანდრე არსად გამგზავრებას არ აპირებს.

აშშ-ის ბიუჯეტის დეფიციტი მაისში 87 მილიარდი დოლარით გაიზარდა

ეს განაცხადა აშშ-ის კონგრესის საბიუჯეტო სამმართველომ რამდენიმე დღის წინათ. აღნიშნა, აგრეთვე, რომ შემოსავლები შარშანდელთან შედარებით 15 მილიარდით გაიზარდა ინდივიდუალური გადასახადების ხარჯზე, რაც ხელფასების ზრდაზე აისახება. ხარჯი 2016 წლის მაისთან შედარებით 50 მილიარდი დოლარით გაიზარდა.

საფინანსო წლის განმავლობაში დეფიციტი 26 მილიარდით მეტი იყო 2016 წლის საფინანსო წლის 8 თვესთან შედარებით.

თეთრმა სახლმა მაისში წარადგინა 4,1 ტრილიონი დოლარის მოცულობის ბიუჯეტი. თანდართული პროგნოზით გათვალისწინებულია 2021 წლიდან ეკონომიკის სამართლებრივი ზრდა.

2017 წლის ბიუჯეტით გათვალისწინებულია მშპ-ს ზრდა 2,3 პროცენტით. 2018 წელს ზრდა უნდა დაჩქარდეს 2,4 პროცენტამდე, 2019 წლისთვის — 2,7 პროცენტამდე.

ბიუჯეტი, აგრეთვე, ითვალისწინებს 3,15 ტრილიონი დოლარის მოცულობის დეფიციტს უახლოესი 10 წლის განმავლობაში. ასეთია თეთრი სახლის გათვლა. კონგრესის საბიუჯეტო სამმართველო კი იმავე პერიოდში 9,5 ტრილიონი დოლარის დეფიციტს პროგნოზირებს.

«ისლამური სახელმწიფო» კოლონეთს უპიზნებს

პოლონელი ჟურნალისტი და ტელენამყვანი ვიტილდ ბადოშსკი ისრაელის დაზვერვის — „მოსადის“ ანონიმური წყაროს ინფორმაციაზე დაყრდნობით აცხადებს, რომ „ისლამურ სახელმწიფოს“ განზრახული აქვს პოლონეთზე თავდასხმის განხორციელება.

„ისლამურ სახელმწიფოში“ არის ისრაელზე შეტევების განხორციელების ევროპელების ჯგუფი, რომლის წინაპრები პოლონეთისთვისაა გამიზნული. მათ აქვს კრაკოვის, ვარშავისა და ჩენსტოხოვას რუკები“, — დაწერა გადოვსკიმ თავისი „ფეისბუქის“ გვერდზე. პოლონეთზე შეტევის ალბათობა მაღალია შემდეგი მიზეზების გამო: 1. „ისლამური სახელმწიფოს“ ლიდერ აბუ მუსაბედ

3. „ევროპაში ყველაზე უფრო კათოლიკური ქვეყნისთვის დარტყმის მიყენება კარგი რეკლამა იქნება „ისლამური სახელმწიფოსთვის“.

პოლონეთის შინაგან საქმეთა მინისტრი მარიუს ბლაშჩაკი ამჟღავნებს საზოგადოებას: ტერორიზმის სამიშრობა პოლონეთს არ ემუქრება, სპეცსამსახურები ამის ვერავითარ წინაპირობას ვერ ხედავენ.

ვარშავას, რომელიც უარს ამბობს რუსეთთან თანამშრომლობაზე ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის საქმეში, არაერთხელ გამოუხატავს მზადყოფნა სირიაში სპეცრაზმისა და ავიაციის გაგზავნის თაობაზე იქ ყოფილი აშშ-ის სამხედრო მოსამსახურეთა დასახმარებლად. მაგრამ ასეთი პოზიცია მხოლოდ ამცირებს ტერორიზმთან წარმატებული ბრძოლის შანსს, რადგან დღითიდღე ნათელი ხდება, რომ ამერიკელების განცხადებები ამ ბრძოლის გაძლიერების თაობაზე მხოლოდ ფუჭი სიტყვებია.

პოლონელებს ისლა დარჩენიანთ, ენდონ თავიანთი მინისტრის — ბლაშჩაკის განცხადებას, რომ მათ ქვეყანას არაფერი ემუქრება.

გაეროს გენერალური მდივნის ყოფილი თანაშემწე პოიტოსოვს

პანს ფონ სპონემბა, რომელიც ერაყში ჰუმანიტარულ პროგრამასაც კურატორობდა, „რაშა თუღეისთვის“ მიცემულ ინტერვიუში განაცხადა, რომ აუცილებელია ახლო აღმოსავლეთის ამ ქვეყანაში მშვიდობიანი მოსახლეობის დაბრუნების საქმის გამოძიება.

„დამოუკიდებელი საერთაშორისო გამოძიების იმედი მაქვს. გულდასანწყვტი იქნება, თუ ვერ შევძლებთ ობიექტური გამოძიების განხორციელებას“, — აღნიშნა მან. ფონ სპონემბის აზრით, უნდა შეიქმნას გაეროს დამოუკიდებელი ჯგუფი, რომელიც ყველა ფაქტს შეისწავლის. მან აღიარა, რომ ამის გაკეთება ძალიან ძნელი იქნება ერაყში დღეს არსებული ვითარების გამო.

„მაგრამ ეს არ ნიშნავს, რომ არ უნდა ვცადოთ ერაყის ხელი-საუფლებასთან საერთო ენის გამონახვა“, — განაცხადა გენერალური მდივნის ყოფილმა თანაშემწემ. მას მიაჩნია, რომ ერაყის მთავრობა ამ საქმეს

დამოუკიდებლად ვერ გამოიძიებს. უფრო ადრე აშშ-ის კოალიციამ აღიარა, რომ „ისლამურ სახელმწიფოს“ ერაყსა და სირიაში ბაზირებულ ტერორისტულ დაჯგუფებებზე განხორციელებული ავიადარტყმების შედეგად 188 მშვიდობიანი მოქალაქე დაიღუპა.

პანს ფონ სპონემბა

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

„ჩვენ არ გვიცნობენ. ჩვენ გვიყურებენ და არა გვხედავენ, გვისმენენ და არა ესმით ჩვენი. ამაშია მთელი ჩვენი უბედობა, ამაშია დასაბამი ყოველის ჰო-არაობისა ჩვენს ქვეყანაში“.

წყევლაკრულიანი საკითხავი

საერთაშორისო სინამდვილის გაცნობიერებას და ამ სივრცეში საკუთარი ადგილის მოპოვებას ილია ქართველი ხალხის განვითარებისთვის ყველაზე აუცილებელ პირობად მიიჩნევდა. მისი პრინციპები მუდამ თანამედროვეა და საქართველოს ყოველ ახალ გზაგასაყართან ეხმარება ერს თვითგადარჩენისა თუ თვითგანვითარების გზების პოვნაში. სხვადასხვა ხალხისგან განვითარების საუკეთესო გამოცდილებების ათვისებას თუ სხვათა მცდარი გზების ანალიზს მის პუბლიცისტულ კაპიანს განსაკუთრებული ადგილი ეთმობა.

მას მტკიცედ სწამდა, რომ ერი, რომელიც „ჰოაკილობს სხვისგან ჭკუის სწავლებას“, არ ითვისებს „სხვის ავკარგაინობას“, კარგავს საკუთარ ისტორიასაც, ნაციონალურ ფასეულობებსაც, განვითარების შესაძლებლობებსაც; ის ვერ გაუფრთხილდება იმას, რაც აქამდე შეუქმნია და ვერც რამე ახალს შექმნის. ილია მისთვის ჩვეული გულგაშლილობითა და სიყვარულით ეგებებოდა საქართველოში ჩამოსულ რუს მოღვაწეებს. ხელს უწყობდა მათ საქართველოს ცხოვრების გაცნობაში. ამ მხრივ მნიშვნელოვანია ილია ჭავჭავაძის სიტყვა, რომელიც მან წარმოთქვა 1899 წელს რუსი მწერლის, მოგზაურის, ლიტერატურის კრიტიკოსისა და ეთნოგრაფის ევბენი ლეონის კი მარკოვის (1835—1903) პატივსაცემად გამართულ სადილზე. ილიას ამ სიტყვაში მკაფიოა და გა-

მოხატული ღრმადდასაბუთებული რწმენა რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობაზე.
ეს სიტყვა, რომელსაც ქვემოთ გთავაზობთ, გაზეთ „ცნობის ფურცელში“ (№949, 27 ოქტომბერი, 1899წ.) დაიბეჭდა.

წყევლა და რა საფიქრებელია, რომ გონიერი და სულიერი, რომელსაც მომადლებული აქვს ღვთაური ნიჭი განიმსჭვალოს ზნეობრივ აზრითა, გულში მალულად ინახავდეს თესლს მტრობისასა, ანუ თუნდ უგულოდ, გულ-გრძობად ექცეოდეს მისწინა და მფარველს მისდა წმიდათა-წმიდისას, რომელსაც სამშობლო ჰქვია. ეს სიყვარული ჩვენი ჩვენი სამშობლოსათვის თვისით წარმოადგენს იმ ნაყოფიერ ნიადაგს, რაზედაც იზდება და ჰზარობს ჩვენი ერთგულება და სიყვარული რუსეთისა. ეს ჩვენი სიყვარული ჩვენი სამშობლოს იგი მაგარი და შუამდგომელი ჯაჭვია, რომელიც აერთიანებს ჩვენს ზრახვასა და სასოებას უკეთეს რუსთა ზრახვასა და სასოებასთან. სწორედ ამ ჩვენი სამშობლოს სიყვარული უნდა მოიქმნოს ნასკვი ნაწილთა დაახლოვებისა და გაერთიანებისათვის მთელი საქართველოდ ყოველთა და ყოველისათვის. წართვით ადამიანს ეს სიყვარული სამშობლოსი და მის გულში ვეღარ იპოვით ამისთანა ღრმას და მაგარს ადგილს, რომ ზედ ამოიყვანოთ საფუძვლი ერთგულებისა და სიყვარულისა.

სამწუხაროდ ჩვენდა, ესე არ ესმის ყველას კეთილ-მოქმედი მნიშვნელობა სამშობლოსი, სიყვარულისა. ამიტომაც მცირედნი გამოცხადება ამ სიყვარულისა იმასთან წყნარ და მშვიდობიან საქმეში, როგორც ეთნოგრაფიული თვის-

მყოფელობაა, ჰგონიათ რა-ღაც შეუნდობელ ცოდვად და ესე ყოველი წარმოსდგება იქიდან, რომ ჩვენ არ გვიცნობენ. ჩვენ გვიყურებენ და არა გვხედავენ, გვისმენენ და არა ესმით ჩვენი. ამაშია მთელი ჩვენი უბედობა, ამაშია დასაბამი ყოველის ჰო-არაობისა ჩვენს ქვეყანაში.

საბედნიეროდ რუსეთისა და მისს მფარველობის ქვეშ ყოფილ სხვა და სხვა ერთა, მართლ ამისთანა კაცებზე არ არის შემდგარი საქმე. არიან რუსეთში იმისთანა კაცნიც, რომელთაც წამდვილად გაუგიათ ჭეშმარიტი დანიშნულება რუსის მოღვაწეობისა რუსეთის განაპირა ქვეყნებში.

ნება მომეცით, ეგვინი ლეონის ძე, განსაკუთრებულ სიამოვნებით ამისთანა კაცთა შორის დაგასახელოთ თქვენც. თქვენს წერილში კავასისი გამო თქვენს განათლებულ გულთახედვას არ გამოჰპარვია საჭიროება ამ დიად დანიშნულებას რუსისას განაპირა ქვეყნებში თქვენი მსჯავრი დასდეთ. თქვენ, თქვენდა კუთვნილ დამოუკიდებელ რწმუნისამებრ, წარმოსთქვით დიდებულ აზრი მოკლედ, მაგრამ ზედმინევიან, რომ უნდა ვეცადნეთო სიმტკიცე და ძალ-ღონე სახელმწიფოს დამყარებულ იქმნას, ერთსახეობაზე კი არა, ერთსულობაზეო. ეს აზრი მიდგამს გონების თვალწინ მთელთა თანისის შეურყეველის ჭეშმარიტების დიდებუთა და ამიტომაც ძლევა მოსილესა მისი უეჭველია დღესა თუ ხვალე, მე ვსვამ, ბატონებო, სადღეგრძელოს ამ ნაყოფიერ აზრების განხორციელებისა და მისი მიმხრობელის და მოციქულის ეგვინი ლეონის ძის მარკოვისას.

სიტყვა ნარკოსთქმული თავად ი. ბ. ჭავჭავაძის მიერ ნადიოზე

„ნება მიბოძეთ, მეც სხვათა შორის სალაში მოგართვათ ჩემის მრავალ-ტანჯულის სამშობლოს მხარეში, რომელ-მაც, დასასრულ, თვისი მშვიდობიანობა მოიპოვა მფარველობის ქვეშ რუსეთის სულგრძელ ერისა, რომლის წინამძღოლთა შორის გონიერებისა და ზნეობითის განვითარების და წარმატების გზაზე ერთი უცილობელად თქვენცა ბრძანდებით. გთხოვთ, გვწყალობდეთ და გიყვარდეთ ჩვენ, და-

ვინწყებულნი მოქალაქენი რუსეთის ქვეყნისა, ჩვენი საერთო მამულისა. ვამბობ, დავინწყებულნი იმიტომ კი არა, რომ არავის ვახსოვართ, არამედ იმიტომ, რომ არავინა გვცნობს, იშვიათია, რომ რომელსაღმე რუსს გასჩენოდეს მურყილი და ხალისი, იცოდინოს რამ ჩვენი, ჩაიხედოს ჩვენს გულში, გაიგოს ჩვენი გულთნადები და ჩვენი ჭეშმარიტის და არა მოგონილის ზრახვისა და სასოების კვა-

ლობაზე მოგვიწყას, რაც გვეკუთვნის ყოველს საქმესა და დანაყოფილებაში, რომელთაც სახელმწიფო მნიშვნელობა აქვთ ჩვენს ქვეყანაში. მე ამას ვამბობ არა ვისიმე საწყენად და საყვედურად, არამედ სურვილით, რომ დაიდგინოს ჩვენი შორის სულიერი კავშირი, რომელიც აღმოიშობება ხოლმე მარტო ურთიერთის გაცნობისაგან.

რა საჭიროა დამალვა: ჩვენ უცილობელად გიყვარს ჩვე-

ნი სამშობლო, ხოლო არც საჭიროა სიყალბე: მარტო მით, რომ ჩვენ ჩვენი სამშობლო გვიყვარს, გვიყვარს რუსეთიც. ეს ისეთი ბუნებრივია, ისეთი ცხადია, ისეთი ადვილად გასაგებია საგანთა არსების მიხედვითა. რუსეთმა დაინახა ჩვენი ქვეყანა წახდენის და განადგურებისაგან, იგი დღესაც იფარავს მას ყოფილ წამებისა და ტანჯვის განმეორებისაგან, მან გაუკურნა ჩვენს სამშობლოს მისი წყლული. თვით სისხლ-მსმელი მზეცი, რომელიც ყოველ წუთს მზად არის, გაჰკლიჯოს ასო-ასოდ ადამიანი, ისიც კი ღებოდება და სიყვარულით და მადლობით შეჰყურებს კაცს, რომელიც უწმენდს და უხვევს

უკვდავი სახელები: კორნელი კეკელიძე

ქართველი ფილოლოგი, ლიტერატურათმცოდნე, თეოლოგი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის თანადამფუძნებელი და აკადემიკოსი, საქართველოს მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწე კორნელი კეკელიძე იყო თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ერთ-ერთი დამაარსებელი.

კორნელი კეკელიძე 1879 წლის 30 აპრილს დაიბადა ქუთაისის მაზრის სოფელ ტობანიერში, მრავალშვილიან ოჯახში. ქუთაისში სწავლის დამთავრების შემდეგ კორნელიმ სწავლა თბილისის სასულიერო სემინარიაში განაგრძო. მასთან ერთად სემინარიაში სწავლობდა იოსებ ჯუღაშვილი.

1896 წელს დედა გარდაეცვალა, ორი წლის შემდეგ კი — მამა. კორნელის და მთლიანად დაობლებულ ოჯახს უფროსი და — აკვირინე და მისი მეუღლე — კალისტრატე ცინცაძის უმცროსი ძმა, ამფილოქე, ეხმარებოდნენ. როგორც წარჩინებული კურსდამთავრებული, კორნელი სახელმწიფოს ხარჯზე კიევის სასულიერო სემინარიაში ჩაირიცხა, გამოცდები შესანიშნავად ჩააბარა და სიტყვიერების ფაკულტეტზე მოეწყო.

1904 წელს, კიევის სასულიერო აკადემიის დამთავრების შემდეგ, კორნელი საქართველოში დაბრუნდა. 1905-1906 წლებში მასწავლებლობდა ქუთაისსა და თბილისში; მონაწილეობდა საეკლესიო მუშაუების კომიტეტის, ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოებისა და საისტორიო-საეთნოგრაფიო საზოგადოების მუშაობაში.

1916 წელს დაინიშნა თბილისის სასულიერო სემინარიის რექტორად. კორნელი კეკელიძე იყო თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პირ-პირი დამაარსებელი. 1918 წლიდან გარდაცვალებამდე ხელმძღვანელობდა ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიის კათედრას.

სამეცნიერო ასპარეზზე გამოსვლისთანავე კეკელიძეს მძიმე შავი სამუშაოს შესრულება მოუხდა არქივებსა და

სიძველეთსაცავებში, კერძო მუხატორნეთა კოლექციებში. მან დიდი ამაგი დასდო ქართული ხელნაწერების გამოვლენის, შეგროვებისა და აღწერილობის საქმეს. კეკელიძის აღრინდელმა სამეცნიერო ნაშრომებმა ბევრ რუს და უცხოელ მეცნიერს აღუძრა ინტერესი ქართული მწიგნობრობისადმი.

1948-1954 წლებში კორნელი კეკელიძის საერთო რედაქციით გამოქვეყნდა საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმის ხელნაწერების აღწერილობითი რამდენიმე ტომი. განუზომელია კეკელიძის დიდი გავლენა ქვეყნის ტექსტოლოგიაშიც.

კორნელი კეკელიძის დიდი მსოფლიო მნიშვნელობის ქართული მწიგნობრობის აღწერილობის რამდენიმე ტომი, ისევე როგორც ზოგად, ისე მწიგნობრობის საკითხებზე, მისმა ნაშრომებმა აამაღლა და განამტკიცა ქართული ფილოლოგიური მეცნიერების განვითარების უწყვეტი ნაბიჯი. კეკელიძემ დიდი ამაგი დასდო ქართულ ისტორიოგრაფიასაც, აქვს საგანგებო გამოკვლევები ძველი ქართული დამწერლობის, ქართული წელთაღრიცხვისა და კალენდრის, ძველი ქართული სტამბისა და ქართული წიგნის ბეჭდვის ისტორიის, ძველ ქართულ ლიტერატურაში მთარგმნელობითი მეთოდისა და სხვა დიდმნიშვნელოვანი საკითხების შესახებ. მისმა ნაშრომებმა აამაღლა და განამტკიცა ქართული ფილოლოგიური მეცნიერების განვითარების უწყვეტი ნაბიჯი. კეკელიძემ დიდი ამაგი დასდო ქართულ ისტორიოგრაფიასაც, აქვს საგანგებო გამოკვლევები ძველი ქართული დამწერლობის, ქართული წელთაღრიცხვისა და კალენდრის, ძველი ქართული სტამბისა და ქართული წიგნის ბეჭდვის ისტორიის, ძველ ქართულ ლიტერატურაში მთარგმნელობითი მეთოდისა და სხვა დიდმნიშვნელოვანი საკითხების შესახებ. მისმა ნაშრომებმა აამაღლა და განამტკიცა ქართული ფილოლოგიური მეცნიერების განვითარების უწყვეტი ნაბიჯი.

კორნელი კეკელიძე თავიდანვე განსაზღვრა ძველი ქართული ლიტერატურის შესწავლის დიდი მნიშვნელობა,

როგორც საკუთრივ ქართული კულტურის ისტორიაში, ისე მსოფლიო საქონისტიანო კულტურის ისტორიის თვალსაზრისით. იგი იკვლევდა ქართულ-ბიზანტიურ, ქართულ-სპარსული ლიტერატურის ურთიერთობებს, ძველი ქართული ლიტერატურისა და ხალხური სიტყვიერების ურთიერთიმიმართების საკითხებს. კეკელიძემ დიდი ამაგი დასდო ქართულ ისტორიოგრაფიასაც, აქვს საგანგებო გამოკვლევები ძველი ქართული დამწერლობის, ქართული წელთაღრიცხვისა და კალენდრის, ძველი ქართული სტამბისა და ქართული წიგნის ბეჭდვის ისტორიის, ძველ ქართულ ლიტერატურაში მთარგმნელობითი მეთოდისა და სხვა დიდმნიშვნელოვანი საკითხების შესახებ. მისმა ნაშრომებმა აამაღლა და განამტკიცა ქართული ფილოლოგიური მეცნიერების განვითარების უწყვეტი ნაბიჯი. კეკელიძემ დიდი ამაგი დასდო ქართულ ისტორიოგრაფიასაც, აქვს საგანგებო გამოკვლევები ძველი ქართული დამწერლობის, ქართული წელთაღრიცხვისა და კალენდრის, ძველი ქართული სტამბისა და ქართული წიგნის ბეჭდვის ისტორიის, ძველ ქართულ ლიტერატურაში მთარგმნელობითი მეთოდისა და სხვა დიდმნიშვნელოვანი საკითხების შესახებ. მისმა ნაშრომებმა აამაღლა და განამტკიცა ქართული ფილოლოგიური მეცნიერების განვითარების უწყვეტი ნაბიჯი.

ამაგდარი მეცნიერი 1962 წლის 7 ივნისს გარდაიცვალა, ის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეზოში დაკრძალეს.

დავით ჩუბინიშვილი, მარი ბროსე და ზაქარია ფალავანდიშვილი 1841 წელს პეტერბურგში გამოსცეს „ვეფხისტყაოსანი“.

უსსოთუი საქართველოსთვის დაბრუნდა

პეტერბურგში მოღვაწე ქართველმა მწიგნობრებმა და მეცნიერებმა ქართულ ენაზე გამოიბეჭდეს რუსეთისა და ევროპის ბევრი დიდი მოაზროვნის შრომები, შეაფასეს და გაამდიდრეს ნაციონალური კულტურის საგანძური არა მარტო ნათარგმნი ლიტერატურით, არამედ ორიგინალური შრომებითაც, რომელთა შორის ბევრი იყო საბუნებისმეტყველო და სამედიცინო ხასიათისა. XIX საუკუნის დამდეგიდან ქართველები რუსეთისა და ევროპის კულტურულ ცენტრებში მნიშვნელოვან სამეცნიერო მუშაობას ეწევიან. პეტერბურგის მეცნიერებათა აკადემიისა და პეტერბურგის უნივერსიტეტში საფუძველი ეყრება ქართველმცოდნეობას.

1841 წელს ქართულ ფილოლოგიის შესწავლას ხელი მოჰკიდა ცნობილი ორიენტალისტი და ქართველოლოგმა, პეტერბურგის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილმა წევრმა, ფრანგმა მეცნიერმა მარი ფელისიტე ბროსემ, რომელიც რუსეთში ჩამოვიდა 1837 წელს. ნიკო მარის, ვ. ბარტოლდის, ივანე ჯავახიშვილის აზრით, მარე ბროსე (1802-1880) მეცნიერული ქართველოლოგიის ფუძემდებელია რუსეთისა და დასავლეთ ევროპაში.

ქართველოლოგიაში დიდი ღვაწლი შეიტანა პეტერბურგის მეცნიერებათა აკადემიის საპატიო წევრმა, პარიზის „აზიური საზოგადოებისა“ და კოპენჰაგენის ანტიკური საზოგადოების წევრმა პირველმა ქართველმა აკადემიკოსმა თეიმურაზ ბაგრატიონმა, რომელსაც მარი ბროსე ასახელებდა ერთ-ერთ მის მასწავლებლად.

1845 წელს პეტერბურგის უნივერსიტეტში დაარსდა ქართული ენის კათედრა, რომლის გამგებ დაინიშნა პეტერბურგის უნივერსიტეტის პროფესორი, მრავალი სამეცნიერო საზოგადოების წევრი, ლექსიკონის, ცნობილი ქართველოლოგი დავით ჩუბინიშვილი.

საინტერესოა, აღინიშნოს, რომ მსოფლიოში საყოველთაოდ ცნობილი საფრანგეთის „აზიური საზოგადოების“ (რომელიც 1822 წელს დაარსდა) წევრებად, თეიმურაზ ბაგრატიონის შემდეგ, მსოფლიოს სხვა სახელმწიფოებში მეცნიერებთან ერთად იყვნენ ექვთიმე თაყაიშვილი, კალისტრატე სალია, ხოლო 1969 წლის 21 ნოემბრიდან — შალვა ამირანაშვილი, ამავე საზოგადოების წევრი იყო ცნობილი ქართველოლოგი მარი ბროსე.

დავით ჩუბინიშვილი, მარი ბროსე და ზაქარია ფალავანდიშვილი 1841 წელს პეტერბურგში გამოსცეს „ვეფხისტყაოსანი“.

ქართველმცოდნეობის ჰორიზონტის გაფართოებაში დიდი მნიშვნელობა ჰქონდა გიორგი XII სასახლესთან დაახლოებული ევანგელისტის ანის შვილის, XIX ს. პირველი ნახევრის ისტორიკოსის — პლატონ იოსელიანის, პეტერბურგის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტის, ისტორიკოსის — დიმიტრი ბაქრაძის, პროფესორების: ალექსანდრე ცაგარელის, ილია ოქროშელიანის (სერებრიაკოვი), ალექსანდრე ხახანაშვილის, მოსე ჯანაშვილისა და სხვათა ნაყოფიერ შემოქმედებით მოღვაწეობას.

ქართველმცოდნეობის გამდიდრებაში მომდევნო თაობის წარმომადგენლებიდან დიდი ღვაწლი მიუძღვით ცნობილ ფილოლოგს, ენათმეცნიერსა და არქეოლოგს, პეტერბურგის უნივერსიტეტის პროფესორს და შემდეგ საბჭოთა კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსს — ნიკო მარს, ივანე ჯავახიშვილს — სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსს, ექვთიმე თაყაიშვილს — საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსსა და სხვ.

მეცნიერების სხვადასხვა დარგის განვითარებაში დიდი ღვაწლი მიუძღვით საქართველოს ფარგლებს გარეთ მოღვაწე სხვა ქართველებსაც. ასე, მაგალითად, საბუნებისმეტყველო მეცნიერების განვითარებაში დიდი წვლილი უძევია ფიზიკოს პეტრე ბაგრატიონის (1818-1876), რომელმაც თეორიული საფუძველი ჩაუყარა მოცინების მეთოდს ოქროს მეტალურგიაში.

ქიმიის განვითარების ისტორიაში საპატიო ადგილი უკავია ნოვოროსისის უნივერსიტეტის (ოდესაში) დამსახურებულ პროფესორს, სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტს, მ. ლომონოსოვის პრემიის ლაურეატს — პეტრე მელიქიშვილს. ბევრი სიახლე აგროქიმიაში შეიტანა ნოვოროსისის უნივერსიტეტის პროფესორმა, ერთხანს ამ უნივერსიტეტის რექტორმა ვასილ პეტრიაშვილმა.

გეოგრაფიის დარგში ნაყოფიერ მუშაობას ეწეოდა (1874-1888) გიორგი ნიკოლოზის ძე ყაზბეგი.

1877-1878 წწ. რუსეთ-თურქეთის ომის დროს გიორგი ყაზბეგი გახლდათ ქობულეთის რაზმის შტაბის უფროსი. რაზმი ბათუმის მიმართულებით მოქმედებდა და ყაზბეგი ყველა ოპერაციაში იღებდა მონაწილეობას. ბრძოლაში გამოჩენილი სიმამაცისათვის წმინდა ანას მეორე ხარისხის ორდენით და ოქროს იარაღით დაჯილდოვდა. ბრძოლაში ორჯერ მიიღო კონტუზია და ამის გამო მეორე კლასის დაჭრილებში ჩაირიცხა. ამ ომში გიორგი ყაზბეგის გვერდში იბრძოდა მისი და ელისაბედი, პეტერბურგის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კურსდამთავრებული.

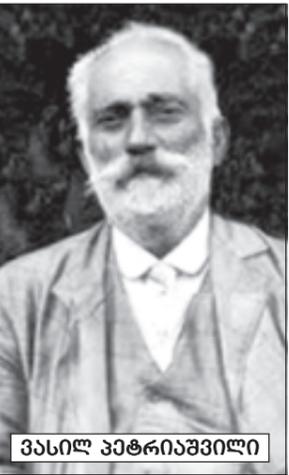
1878 წ. რუსეთ-თურქეთის შორის საზავო ხელშეკრულების გაფორმების შემდეგ, გიორგი ყაზბეგი ბაქოს 153-ე ქვეითი პოლკის მეთაურად დანიშნეს. პოლკი მაშინ არზრუმში იდგა და მისი მეთაური ამ დროს ქალაქის კომენდანტადც ითვლებოდა.

დავით ჩუბინიშვილი

გიორგი ყაზბეგი

ვასილ ბაქრაძე

1845 წელს პეტერბურგის უნივერსიტეტში დაარსდა ქართული ენის კათედრა, რომლის გამგებ დაინიშნა პეტერბურგის უნივერსიტეტის პროფესორი, მრავალი სამეცნიერო საზოგადოების წევრი, ლექსიკონის, ცნობილი ქართველოლოგი დავით ჩუბინიშვილი

1891 წ. გიორგი ყაზბეგი გენერალ-მაიორის ნოდების მიწიჭებასთან ერთად ვარშავის ციხესიმაგრის შტაბის უფროსად დანიშნეს, შემდეგ იყო ივანგოროდის ციხესიმაგრის კომენდანტი. 1900 წ. გენერალ-ადიუტანტის წოდება მიანიჭეს და კვლავ ვარშავაში გადაიყვანეს ციხესიმაგრისა და მთლიანად გამაგრებული რაიონის კომენდანტად. 1905 წ. ხელმძღვანელობდა პორტუგალიის დაცვისა და შემდეგ ვლადივოსტოკის კომენდანტად გადაიყვანეს. თუმცა იმის გამო რომ ამპონებულ ჯარისკაცებს სასტიკად არ გაუსწორდა და მშვიდობიანად მოგვარდა დაბრუნდა, მთავრობამ ლიბერლობა დასწამა და სამსახურიდან დაითხოვა.

გიორგი ყაზბეგი ნაყოფიერ კვლევით მოღვაწეობას ეწეოდა გეოგრაფიის სფეროში. 1965 წ. ავადმყოფობის გამო, საზღვარგარეთ (როგორც ჩანს, პრეტორიაში) წასულა სამკურნალოდ. სწორედ ამ პერიოდში მოაზარდა და 1867-68 წწ. გამოაქვეყნა ისტორიული-გეოგრაფიული ნარკვევი „იტალიელები საქართველოს შესახებ“.

1874 წ. გიორგი ყაზბეგი კონსპირაციულად, სამხედრო-სადაზვერვო მისიით იმყოფებოდა ოსმალეთის მიერ მიტაცებულ უძველეს ქართულ პროვინციებში — აჭარა, შავშეთი, არტანუჯი, ლივანა, ლაზეთი. ამ მოგზაურობის შედეგად დაწერა ორი ვრცელი ნაშრომი „სამი თვე თურქეთის საქართველოში“ (რომელსაც რუსეთის გეოგრაფიულმა საზოგადოებამ ვერცხლის მედალი მიაკუთვნა) და „ლაზისტანის სანჯაყის სამხედრო-სტრატეგიული ნარკვევი“. ტბეთის ციხეშია მოხუცებული და გარდაიცვალა.

XVIII საუკუნის 30-80 წლებში პეტერბურგში მუშაობდა რუსეთის პირველი გეოდეზისტი, მეცნიერი, ლიტერატორი, გამოჩენილი სახელმწიფო მოღვაწე (მუშაობდა სამხედრო იურიდიული კოლეჯის წევრად, ჰქონდა სახელმწიფო მრჩეველის ხარისხი) დიმიტრი ციციშვილი.

დიმიტრი ციციშვილი სამეფო სახლთან დაახლოებული პირი იყო. მას მოსწონდა მეფე ბაქარის და. ვახტანგ VI-მ ანდრძით განსაზღვრა ქალიშვილის დიმიტრიზე გათხოვება. ჭაბუკ თავადიშვილს სურდა, რაიმე მნიშვნელოვანი და ღირსსახოვარი ეძღვნა მეფე ბაქარისათვის — მომავალი ცოლის ძმისთვის. ამ მიზნით თხოუმეტი წლის ასაკში გერმანულიდან ქართულად თარგმნა არითმეტიკის სახელმძღვანელო, რომელიც თვით მთარგმნელის მიერ გადაწერილია ვერძლი, მხედრული, ლაზური კალიგრაფიით. ნიგინი პატარაა, ნაწერია თეთრ ქაღალდზე, ჩასმულია ტყავგადაკურულ მუყაოს ყდაში და მოიცავს 64 ფურცელს. ეს ავტოგრაფი დატულია კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ინსტიტუტში. საგანაუდოდ, აღნიშნული თარგმანი ხელნაწერებად არ გაუმრავლებიათ. ირკვევა, რომ სახელმძღვანელო თარგმნილია 1736 წელს ვახტანგ VI გარდაცვალებამდე. ნიგინი მნიშვნელოვანი ადგილი ეთმობა არითმეტიკის ეტიმოლოგიას და საგნის შემადგენელი ნაწილების განსაზღვრას. სახელმძღვანელო დატერილია უცხო ტერმინებით და ეს მისი გაუმრავლებლობის ერთ-ერთი მიზეზი უნდა ყოფილიყო.

მოგვიანებით დიმიტრი ციციშვილი რუსულ ენაზე შექმნა ორიგინალური პრაქტიკული გეოდეზიის სახელმძღვანელო. საქმიანი ურთიერთობა ჰქონდა და თანამშრომლობდა მოსკოვში ქართული სტამბის დამაარსებელ ათანასე თბილელთან. დიმიტრი ციციშვილი ეწეოდა მთარგმნელობით

საქმიანობას და გამოსაცემ ქართულ წიგნებს შესაბამის უცხოურ ძეგლებთან ადარებდა.

XIX საუკუნის დასაწყისში მოსკოვში მოღვაწეობდა ქართველი მშენებელი იაგორ ტელიძე (ჩელიძე). იგი იყო მოსკოვის გენერალური მინისტრის (1801 წლიდან), მოსკოვის 1812 წლის ხანძრის შემდეგ შექმნილ მშენებლობის კომისიის მხაზველობით განყოფილების დირექტორი (1817 წლიდან). მან დიდად შეუწყო ხელი დანგრეული მოსკოვის დაგეგმარებასა და აღდგენას. ი. ტელიძემ გამოიგონა ცემენტი, რომელიც წყალში მკვრივდება. მისი მეთოდით მზადდება ცემენტი დღემდე.

მიხეილ გარსევანიშვილი (გარსევანოვი) იყო კავკასიის სამოქალაქო ნაგებობათა და გზატკეცილების მშენებლობის მთავარი ინჟინერი, ხოლო 1883 წლიდან 20 წლის მანძილზე პეტერბურგის გზათა მიწათმფლობელი ინსტიტუტის დირექტორი. მისი ვაჟი საბჭოთა კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი, სახელმწიფო პრემიის ლაურეატი ნიკოლოზ გარსევანიშვილი (1879-1950) სააღმშენებლო და ჰიდროტექნიკის დარგის ბრწყინვალე ნარმომადგენელია. იგი ახალი მეცნიერების — გრუნტების მექანიკის თეორიული საფუძვლების ერთ-ერთი შემქმნელი და ფუძემდებელია მსოფლიოში.

მოსკოვის უნივერსიტეტში მოღვაწეობდა დიდი სპეციალისტი იურისპრუდენციაში, ნამდვილი სახელმწიფო მრჩეველი, სისხლისა და სამოქალაქო სამართლის კათედრის გამგე, ორდინარი პროფესორი, რუსული თეატრის გამოჩენილი მსახიობის სილა ზანდუკელის (სადუნოვი, 1756-1820) უმცროსი ძმა ნიკოლოზ ზანდუკელი, რომელიც ორ-

ჯერ იყო არჩეული ეთიკურ-პოლიტიკური ფაკულტეტის დეკანად და ორჯერ ასრულებდა მოსკოვის უნივერსიტეტის გამგეობის თავმჯდომარის მოვალეობას.

იაგორ ტელიძე (ჩელიძე) რუსეთში XIX საუკუნის დასაწყისის განათლებული მოაზროვნე, გამოჩენილი იურისტი, პროკურორი, სოციალოგი, მართლმსაჯულობის თეორიის დემოკრატიული მიმართულების თვალსაჩინო წარმომადგენელი და დეკაბრისტების ერთ-ერთი იდეური წინამორბედი.

სერგი ლაზარეს ძე ბიბილოვი (ლამქაროვი, ვახტანგ VI-თან ერთად რუსეთში გადასახლებულ ლაზარე გრიგოლის ძე ბიბილოვის შვილი) ეკატერინე II ეპოქის (XVIII ს.) რუსეთის ნიჭიერი დიპლომატი და გამოჩენილი სახელმწიფო მოღვაწე.

XIX საუკუნის მეორე ნახევრის რუსეთის ცნობილი პოლიტიკური მოღვაწე და დიპლომატი ალექსი ნევეროვი რუსეთის საგარეო საქმეთა სამინისტროს აზიის დეპარტამენტში მოღვაწეობდა.

XVIII-XIX საუკუნეებში ქართველი მოგზაური, კომერსანტი და დიპლომატი რაფიელ დანიშვილი იყო არა მხოლოდ საქართველოში, არამედ რუსეთის იმპერიაში პირველი ადამიანი, რომელმაც იმოგზაურა და აღწერა ბირმა (პეგუის სამეფო), ინდოეთის ქალაქები და სხვ. მან 5 მოგზაურობაში გაატარა 28 წელიწადი, ცხენითა და ხომალდით გაიარა დაახლოებით 70 ათასი კილომეტრი. შეისწავლა და აღწერა 10-ზე მეტი სახელმწიფო, მათი ხალხი. მან ქართულ, რუსულ (ქ. მოსკოვი, 1815 წ.) და ფრანგულ ენებზე გამოაქვეყნა თავისი თხზულება „მოგზაურობანი ინდოეთში“; 1970 წელს ქ. მოსკოვში „მოგზაურობანი...“ გამოიცა რუსულ, ჰინდისა და ინგლისურ ენებზე.

დიპლომატი, მოგზაური, მწერალი გიორგი ივანეს ძე ავალიშვილი მუშაობდა რუსეთის საგარეო საქმეთა კოლეგიაში საიდუმლო მრჩევლად. 1819-1820 წლებში მან 7 ქართველ ვაჟაკთან ერთად იმოგზაურა თურქეთში, ეგვიპტესა და პალესტინაში. ეწვია და ესაუბრა ეგვიპტის ფაშა მაჰმედ ალის და სხვა გამოჩენილ სახელმწიფოთა მოღვაწეებს. მოგზაურობის დროს ნახული, განცდილი შთაბეჭდილებანი აღბეჭდა თხზულება „მოგზაურობაში“, რომელსაც დაურთო საკუთარი ხელით შესრულებული გეოგრაფიული რუკა და საინტერესო ადგილების ილუსტრაციები. გავალმისილის ეს ხელნაწერი სათანადო განმარტებით გამოცემა უკლებლივ. ე. მეტრეველის რედაქციით.

ქართული არტილერიის პორუჩიკი მანუჩარ კაჭკაჭიშვილი ერეკლე მეორის დიპლომატიური დავალებით გაიგზავნა აფრიკის ქვეყნებში (1785), იმყოფებოდა ეგვიპტეში, ეთიოპიაში, სუდანში და მოგზაუნდა საინტერესო ცნობები ამ ქვეყნებზე.

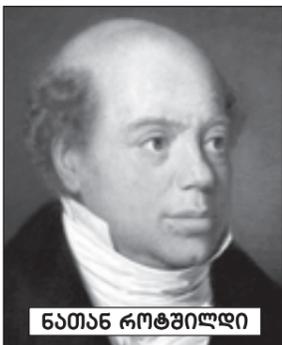

ლუსტიკა ერთ-ერთი გაზეთში წარმოადგინა წერილი სათაურით „გაიყიდება თუ არა ეიფელის კოშკი?“. მასში ავტორი აღწერდა პარიზის სიმბოლოს საზღვარს და ამტკიცებდა, რომ ხელისუფლებას განზრახული ჰქონდა გუსტავ ეიფელის არქიტექტურული შედეგის გაყიდვა. ლუსტიკამ, ისარგებლა რა შექმნილი ვითარებით, გააყალბა დოკუმენტები, რომელთა მიხედვითაც ის უკვე ფოსტისა და ტელეგრაფის სამინისტროს ხელმძღვანელი იყო. შემდეგ წერილები გაუზიარა ლითონებით მოვარჯიშებული უდიდესი კომპანიის წარმომადგენლებს და მათ შორის აუტორი გახდა. ლუსტიკის ავტორი წარმოადგინა დანაშაული — მისი მსხვერპლი შეიქმნა მითაღმართული მრეწველობის წარმომადგენელი ანდრე პუასონი.

ვინ გაყიდა ეიფელის კოშკი და მოატყუა განგსტერი ალ კაპონი

სახელგანთქმული ავარიისტები და მათი საქმეები

აფერებისა და აფერისტების შესახებ ისტორიები ხშირად რომანტიზებულია. მათში არის ყველაფერი: ავანტიურები, ახდენილი ოცნება, ანტისამართლებრივი ქმედებები და უეცარი გამდიდრება, კაშკაშა აღმასვლა და გამანადგურებელი დაცემა.

ნათან როტშილდი

გამდიდრება ნაპოლეონის მარცხით

ქონების მოპოვება და გამდიდრება ტყუილით შეძლო ებრაული წარმოშობის ინგლისელმა ბანკირმა **ნათან როტშილდმა**. მან 1815 წლის ივნისში ისარგებლა ნაპოლეონის დამარცხებით ვატერლოოსთან და ბირჟაზე რამდენიმე ათეული მლნ გირვანქა სტერლინგი დაისაკუთრა.

ნათან როტშილდი ქსოვილების ვაჭრობით გამოიჩინა თავი და ფულს, მაგრამ 1809 წელს, როდესაც ფრანგებმა გადაკეტეს სა-მანის სრუტე, როტშილდის საქმეები უკან უკან წავიდა და იძულებული შეიქმნა, მანჩესტერიდან ლონდონში გადასახლებულიყო. იქ როტშილდმა გახსნა ბანკი. შემოსავლები სტაბილური იყო, თუმცა ქონების რამდენჯერმე გაზრდაში მას დაეხმარა ერთი მოვლენა — ცნობილი ბრძოლა ვატერლოოსთან.

ვატერლოოს ბრძოლაში, თავდაპირველად, უპირატესობა ნაპოლეონის მხარეს იყო და დამკვირვებლები, რომლებიც სამხედრო მოქმედებებს ახლო მანძილიდან აკვირდებოდნენ, სასწრაფოდ გაემგზავრნენ ლონდონში, რათა ეცნობებინათ საფრანგეთის იმპერატორის მოახლოებული გამარჯვება, მაგრამ მალე ვითარება შეიცვალა — ინგლისელებს სულზე მიუხსნრეს პრუსიელმა მეომრებმა, რომელთა წყალობითაც ნაპოლეონი დამარცხდა.

გაგრძელებული ვერსიის მიხედვით, ნათან როტშილდის

კურიერი თვალყურს ადევნებდა ვატერლოოს ბრძოლას და, როდესაც დაინახა, რომ ფრანგები დამარცხდნენ, სასწრაფოდ გაემართა ბელგიის პორტოსტენდესკენ, მაგრამ შტორმის გამო გემები პორტიდან ვერ გადიოდნენ და ბრიტანეთში გადასვლა ვერ მოახერხა. საბოლოოდ როტშილდის კურიერი მოიხიდა მეთევზე, რათა ლა-მანის სრუტე გადაეღებინა (სხვა ვერსიით, ინფორმაციის გადასაცემად საფოსტო მტრედი გამოიყენა).

როტშილდმა ისარგებლა იმით, რომ ლონდონში ჯერ არავინ იცოდა ვატერლოოს ბრძოლის შედეგი და სასწრაფოდ დაიწყო თავისი აქციების გაყიდვა. მას მიზამდეს სხვა ბანკირებმაც და იმ მომენტში, როდესაც აქციების ფასი მინიმუმამდე დაეცა, მათი შესყიდვა ნათან როტშილდმა დაიწყო. ასე ჩაიგდო ხელში დაახლოებით 40 მლნ გირვანქა სტერლინგი, რომელთა მეშვეობითაც ბანკირების დინასტია დააარსა.

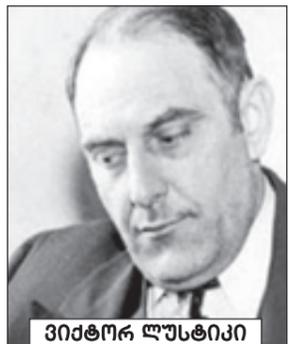
როტშილდის ამ აფერაზე ბევრი კამათობს. ერთი ამბობენ, რომ როტშილდს ვატერლოოში კურიერი არ გაუზიარებია და იქ თვითონ იმყოფებოდა, სხვები ამ ისტორიას გამოგონილს უწოდებენ, მაგრამ ასეა თუ ისე, 1815 წლის მოვლენები საუბრედ დადგინდა უამრავ წიგნს და მოხსენიებულია პრესტიჟულ ენციკლოპედია „ბრიტანიკაში“, ხოლო აშშ-ს ცენტრალური სადაზვერულო-სამართლოს ყოფილი დირექტორმა **ალენ დალესამ** 1960-იან წლებში ნათან როტშილდის ამბავი მოიყვანა საინფორმაციო გაზეთში, რა სარგებლობა შეიძლება მოიტანოს მნიშვნელოვანმა ინფორმაციამ.

ეიფელის კოშკის გაყიდვა და ალ კაპონის მოტყუება

ავსტრიელი **მიტორ ლუსტიკი** 1914 წლამდე ფულს აზარტული თამაშებით გამოიმუშავებდა, მაგრამ პირველი მსოფლიო ომის დაწყების შემდეგ შემოსავლების ახალ წყაროებზე დაფიქრდა. 1920 წელს

მიტორ ლუსტიკი და ალ კაპონი

მიტორ ლუსტიკი

ლუსტიკი აშშ-ში გაემგზავრა, ამბობენ, რომ მისი პირველი მსხვერპლი იყო განგსტერი **ალ კაპონი**. ლუსტიკმა, რომელიც ალ კაპონის წარუდგარ, როგორც გრაფი, განგსტერს 50 ათასი დოლარი გამოართვა იმ პირობით, რომ ორი თვის შემდეგ ამ თანხას გააორმაგებდა. ლუსტიკმა ფული ბანკში დატოვა, თვითონ კი ნიუ-იორკში გაემგზავრა. დატყუებული ვადის გასვლის შემდეგ ის მივიდა ალ კაპონისთან, უთხრა, რომ თანხის გაორმაგების გეგმა ჩაუფლავდა, მოუბოდიშა და 50 ათასი დოლარი დაუბრუნა. ლუსტიკი ისე დამაჯერებლად იქცეოდა, რომ ალ კაპონემ არა მხოლოდ მიუტყუა მას, არამედ 5 ათასი დოლარით დაასაჩუქრა. სწორედ ასე ჰქონდა გათვლილი გაქნილ აფერისტს. მაგრამ ლუსტიკმა სახელი სხვა აფერით გაითქვა.

1925 წელს ჩაივლიდა საფრანგეთში, სადაც თავის პარტნიორ **აინ კოლინსთან** ერთად პარიზის მთავარი სიმბოლოს — ეიფელის კოშკის — გაყიდვით გამდიდრდა. ლუსტიკმა ერთ-ერთ გაზეთში წაიკითხა წერილი სათაურით „გაიყიდება თუ არა ეიფელის კოშკი?“. მასში ავტორი აღწერდა პარიზის სიმბოლოს საზღვარს და ამტკიცებდა, რომ ხელისუფლებას განზრახული ჰქონდა **გუსტავ ეიფელის** არქიტექტურული შედეგის გაყიდვა. ლუსტიკმა, ისარგებლა რა შექმნილი ვითარებით, გააყალბა დოკუმენტები, რომელთა მიხედვითაც ის უკვე ფოსტისა და ტელეგრაფის სამინისტროს ხელმძღვანელი იყო. შემდეგ წერილები გაუზიარა ლითონებით მოვარჯიშებული უდიდესი კომპანიის წარმომადგენლებს და მათ შორის აუტორი გახდა. ლუსტიკის ავტორი წარმოადგინა დანაშაული — მისი მსხვერპლი შეიქმნა მითაღმართული მრეწველობის წარმომადგენელი **ანდრე პუასონი**.

რამდენიმე წლის შემდეგ ლუსტიკმა კვლავ სცადა ამ ტრიუკის გამეორება, მაგრამ ადამიანი, რომლის მოტყუებაც

საც აპირებდა, განზრახვას მიუხედავად აფერის შესახებ პოლიციას აცნობა. ლუსტიკმა აშშ-ში გაქცევით შეძლო ფრანგული მართლმსაჯულებისთვის თავის არიდება, მაგრამ თავისუფალი დიდხანს არ ყოფილა: ამერიკელმა სამართალდამცველებმა დააპატიმრეს და სასამართლოს გადასცეს. ლუსტიკს ყალბი ფულის დამზადებისთვის 15 წლით ალუკვეთეს თავისუფლება.

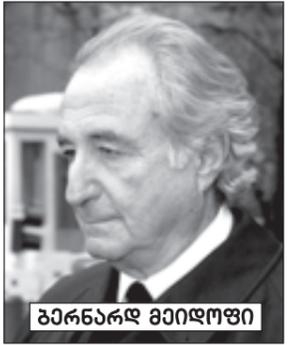
„დიადი თიშთარაშია“

ფარიდინად დემარამ თავის ხანგრძლივ თაღლითურ კარიერაში ათობით ადამიანის როლი ითამაშა — საშუალო განათლების არმქონე თავს ხან ინჟინრად ასაღებდა, ხან ფსიქოლოგად, ხანაც შეერიფის მოადგილედ თუ ადვოკატად, ციხის უფროსიც იყო და ქირურგიც. გაუნათლებლობის მიუხედავად, თავის „მოვალეობებს“ მშვენივრად ართმევდა თავს ემპატიობის, მოხერხებულობისა და შესანიშნავი მეხსიერების წყალობით. ამერიკელმა ფერდინანდ დემარამ სახელი 1950-იან წლებში გაითქვა. ის კორეასთან ომის პერიოდში კანადის

ფარიდინად დემარა

სამეფო ფლოტის ხელმძღვანელს, ექიმ **ჯოზეფ პაირად** წარუდგა და მუშაობა დაიწყო. ერთხელაც ნაღმოსანზე, რომელზეც დემარამ მსახურობდა, 16 დაჭრილი სამხედრო მიყვანეს. სანამ დაჭრილებს საოპერაციოდ ამზადებდნენ, დემარა კაიუტაში ჩაიკეტა და ქირურგიის შესახებ წიგნის კითხვა დაიწყო. დემარამ შეძლო ოპერაციების წარმატებით ჩატარება და დაჭრილების გადაარჩინა. 16 სამხედროს გადაარჩინის ამბავი გაზეთებში დაიბეჭდა. ნამდვილი ჯოზეფ პაირის დედამ, როცა თავისი შვილის ნაცვლად სხვისი ფოტო ნახა, უცხო პირის მიერ შვილის სახელის მითვისებაზე საჯაროდ განაცხადა. მიუხედავად ამისა, დემარას სასამართლოში არ უჩივლეს და ისიც მშვიდად დაბრუნდა ამერიკაში. აქ დემარა კვლავ განაგრძობდა სხვისი სახელით მოქმედებას, მაგრამ დაჭრილი სამხედროების გადარჩენის ამბავმა ისეთი პოპულარობა მოუხვეჭა, რომ სხვა ადამიანად თავის გასაღება ძალიან უჭირდა.

ბერნარდ მიდოფი

საშუალო პირამიდა

ამერიკელი ბიზნესმენის — **ბერნარდ მიდოფის** მოფიქრებულ და განხორციელებულ გეგმას ბევრი უწოდებს საუკუნის აფერს და საქმე, მხოლოდ გავლენიანი ადამიანების დიდად დაზარალებაში კი არა, ბიზნესმენის დამაჯერებელ და ცივისსხლიან მოქმედებაშია.

1960-იან წლებში მიდოფმა პატიოსნად გამოშუშავებული 5 ათასი დოლარით დააარსა საინვესტიციო ფონდი Madoff Investment Securities-ი. კომპანია თავის კლიენტებს დიდ მოგებას პირთავებოდა — წელსინდამ, სულ ცოტა, 10-12%-ს. ინვესტორები ენდნენ მიდოფს, რომელიც უმნიშვნელო რეპუტაციას და ფიქრობდნენ, რომ ის ბირჟაზე ფულს ინსაიდერული ინფორმაციის მოპოვებით გამოიმუშავებდა, მაგრამ ასე არ იყო. კომპანიის ხელმძღვანელი მიდოფი ძველ კლიენტებს იმ ფულს უხდიდა, რომელსაც ახალი ინვესტორებისგან იღებდა. 2008 წელს კი, როცა მსოფლიოში საფინანსო და ეკონომიკური კრიზისი მივიწვარებდა, რამდენიმე მსხვილმა ინვესტორმა ჩადებული ფულის დაბრუნება ერთობლივად მოითხოვა. მიდოფს ფული არ ჰქონდა და პირამიდაც დაინგრა.

მიდოფს 150 წლით ალუკვეთეს თავისუფლება, რადგან მილიონობით მეანბრე აზარალა. ერთმა ფრანგმა ინვესტორმა, რომელმაც მიდოფის კომპანიაში 1,5 მილიარდი დოლარი დააბანდა, მაგრამ გაკოტრდა, თავი მოიკლა. მიდოფის ერთ შვილს 10 წლით პატიმრობა მიუსაჯეს, მეორემ კი ნიუ-იორკში, თავის სახლში, თავი ჩამოიხრჩო.

მოამზადა ლუკა მაისურაძემ

როტშილდმა ისარგებლა იმით, რომ ლონდონში ჯერ არავინ იცოდა ვატერლოოს ბრძოლის შედეგი და სასწრაფოდ დაიწყო თავისი აქციების გაყიდვა. მას მიზამდეს სხვა ბანკირებმაც და იმ მომენტში, როდესაც აქციების ფასი მინიმუმამდე დაეცა, მათი შესყიდვა ნათან როტშილდმა დაიწყო. ასე ჩაიგდო ხელში დაახლოებით 40 მლნ გირვანქა სტერლინგი, რომელთა მეშვეობითაც ბანკირების დინასტია დააარსა.

მაყვალის უნდა მოიპოვოს დღის ყველაზე ბრილ პერიოდში, ჩვეულებრივ — დილით. მოსავლის აღება არ შეიძლება მაშინ, როდესაც ნაყოფი სველია, რადგან ბაიზრადობის განვითარების რისკი. ზაფხულში მოსავლის აღება ყოველდღიურად უნდა ხდებოდეს. გამომცდილი მკარავები ჩვეულებრივ კრეფენ 3,0 კგ-დან — 6,0 კგ-მდე საათში. მაყვალის მალეშეკვადი პროდუქტია და კრეფის შემდეგ მისი ვარგისიანობის ვადა მხოლოდ 3-5 დღეა. ამასთანავე, უნდა გავაძვიროთ დაკრეფიდან რაც შეიძლება მალე და რბილობის ტემპერატურა 0-1° C-მდე უნდა დავიყვანოთ.

საპარტიველო სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიისა და გარემოსდაცვითი მეცნიერებათა აკადემიის „საპარტიველო და მსოფლიოს“ ერთობლივი პროექტი

რუბრიკას უძღვება საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი გომრეზი მარგველაშვილი.

დასასრული. დასაწყისი №21 (397)

დარბაზის სქემა

მაყვლის დარბაზის სქემა და რიგებს შორის რეკომენდებული მანძილი განსხვავებულია ნერგის ტიპის, ფორმირების მეთოდებისა და ხელმისაწვდომი სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის გაბარიტიზაციის გამოყენებით.

ნერგებს შორის მანძილი რიგებში 0,9-1,2 მეტრია. ახალ ღეროებს, რომლებიც ამოდის ვარჯიდან ან ფესვთა სისტემიდან, ეძლევა ბუჩქების უწყვეტი რიგის ჩამოყალიბების შესაძლებლობა. ნახევრად ამართული მაყვლის ჯიშებს შორის დისტანცია რიგში 1,2-1,8 მეტრია. მთავარი ნარგავის ვარჯიდან ამოსული ღეროები მოგვიანებით შეიქმნება ბუჩქების რიგის შესავსებად. მხვიარა მაყვლის ნარგავებს შორის საჭიროა რიგში 2,4 მეტრი დისტანციის შენარჩუნება, რათა შეინარჩუნდეს სათანადო სივრცე. მაყვლის ყველა ტიპისთვის რიგის ცენტრებს შორის მანძილი უნდა იყოს, სულ მცირე, 3,0 მეტრი, და ნაკლებზე შეიძლება — 3,6 მეტრამდე, რაც ხელს შეუწყობს დამუშავებისა და შესასხური ტექნიკის გამოყენებას.

Florican ტიპის ჯიშებში რიგის სიგანე 75-100 სმ-ის ფარგლებში უნდა შეინარჩუნდეს, ხოლო ვეგეტატიური ამონაყარი, რომელიც ბუჩქების რიგის სიგანის 100 სმ-ზე მეტად ვითარდება, უნდა ამოიჭრას. ამასთანავე, უნდა მოცილდეს დაზიანებული, დამჭკნარი ან აშკარად სუსტი ღეროები.

მცენარეთა გასწვლა-ფორმირება

სწორმდგომი და ნახევრად სწორმდგომი მაყვლისთვის პირობდელ ნელს ვარჯიდან გამოზრდილი 6-7 ყველაზე ძლიერი ღერო უნდა შევარჩიოთ და მარჯოს მსგავსად მოვანყობ, ვარჯიდან დამატებით გამოზრდილი ღეროები გავსხლათ, რითაც შევინარჩუნებთ მცენარის ღეროს სათანადო სიმჭიდროვეს და თავიდან ავიცილებთ ჭარბ ზრდას.

მთავარი მცენარის ვარჯიდან განვითარებული ახალი ყლორტი იზრდება უფრო ჰორიზონტალური, ვიდრე ვერტიკალური მიმართულებით. ეს უფრო აშკარაა სწორმდგომი ტიპის ჯიშებში. ამდენად, ღეროების გასამყარებლად და ვერტიკალური ზრდის შესაზრუნებლად საჭიროა საყრდენი სისტემა.

საყრდენი სისტემა

საყრდენი სისტემა გაზრდის მოვლის ოპერაციების ეფექტიანობას, მათ შორის, ხელს შეუწყობს რიგების კულტივაციას, გასხვლის, მცენარეთა დაცვისა და მოსავლის აღების პროცესებს. საჭიროა, რომ ეს სისტემა მოეწყოს ნერგის დარგვისას, ან დარგვიდან მოკლე ხანში. იგი, როგორც წესი, შედგება 2,0 მეტრი სიმაღლის ხის ან ლითონის საყრდენი ბოძებისგან, რომლებიც განთავსებულია

ლია ყოველ 4,0-5,0 მეტრში და ორიარუსიანი სქელი მოთუთიებული მავთულებისგან, რომლებიც რიგის სიგრძეს გასდევს. თითოეული ბოძი ჩასმულია ნიადაგში დაახლოებით 30 სმ-ის სიღრმეზე, ხოლო მინისზედა სიმაღლე დაახლოებით 1,7 მეტრს შეადგენს. ქვედა საყრდენი მავთულები უნდა მივამაგროთ რიგის ბოძებს ნიადაგის დონიდან 75 სმ-ზე. ზედა საყრდენი მავთულები ნიადაგის დონეს 135 სმ-ით უნდა იყოს დაცილებული. საყრდენ სისტემაში თითოეული ნერგი ორივე მავთულზე ცალკეა დამაგრებული.

ბანოყიერება

მცენარის კვება უაღრესად მნიშვნელოვანია მაყვლის ზრდის, მაღალი მოსავლიანობისა და ნაყოფის ხარისხის უზრუნველსაყოფად. ამაზე, თავის მხრივ, გავლენას ახდენს ნიადაგის სტრუქტურა, pH დონე, ორგანული ნივთიერებების პროცენტული შემცველობა. დარგვამდე საჭიროა ნიადაგის ანალიზის ჩატარება, რათა დადგინდეს ყველა მაკრო და მიკრო საკვები ნივთიერება და ნიადაგის pH. სავეგეტაციო პერიოდის განმავლობაში პერიოდულად უნდა ჩატარდეს ფოთლის ანალიზი ყველა საკვებ ნივთიერებაზე და ნვენის ანალიზი N-ის და K-ს შემცველობაზე, რათა უფრო ზუსტად განისაზღვროს მაყვლის განოყიერების საჭიროება. მცენარის სიძლიერე, ღეროს სისქე, ფოთლის ზომა და მისი ფერი მცენარეთა ჯანმრთელობისა და განოყიერების პროგრამის სათანადოობის სასარგებლო მაჩვენებლებია.

მაყვლის განოყიერება შესაძლებელია რამდენიმე მეთოდით:

- 1) ნაკელით, 2) გრანულირებული სასუქით, 3) თხევადი სასუქის შეტანით წვეთოვანი სასუქის სისტემით (fertigation) და 4) მიკროელემენტების ფოთლებზე შეფუთვებით.

მორწყვა

მაყვლის ნორმალური მოსავლის მისაღებად საჭიროა საკმარისი რაოდენობით წყალი. ნინალმდე შემთხვევაში შეიძლება ნაყოფის ზომის წყალი თანაბრად უნდა განაწილდეს მთელი სავეგეტაციო სეზონის განმავლობაში. მაყვლის მორწყვა განსხვავებულია ამინდის, მცენარეთა დარგვის სიხშირისა და სიძლიერის მიხედვით.

მორწყვა უნდა დაიწყოს მაშინ, როდესაც ნიადაგში ხელმისაწვდომი ტენის 50 პროცენტი გამოყენებულია. პიკური გამოყენების შემთხვევაში ეს მოხდება წინა ირიგაციიდან 5-10 დღეში, ნიადაგის ტიპისა და წვიმის ფაქტორების მიხედვით.

მორწყვის სასურველი მეთოდია წვეთოვანი სისტემა. საშუალოდ, მაყვლისთვის საჭიროა 25-38 მმ წყალი კვირაში, წვიმის ან მორწყვის სახით, აყვავებიდან მოსავლის აღების დასრულებამდე. თუმცა, ივნისსა და ივლისში, ნაყოფის

მაყვლის კულტურის აბრკობაქნოლოგია

სათბურში მაყვლის გაყვანა (პოლიეთილენით დაფარული მაღალი გვირაბები გათბობის სისტემის გარეშე) სულ უფრო ხშირად გამოიყენება მსოფლიოში. სათბური ყინვისაგან და დამცველი ფენის გამოყენებით უზრუნველყოფა შეამცირებს დაავადების განვითარებას. აბლაბუდიანი ტიპის, როგორც წესი, მაყვლის მაღალ გვირაბებში ნარმობისას ყველაზე საშიში მავნებელია მასთან ბრძოლა შესაძლებელია მტაცებელი ტიპის, პერსილისის, გაშვებით. დაცულ სტრუქტურებში შეიძლება სწრაფად გაიზარდოს ტიპების რაოდენობა, ამდენად მტაცებელი ტიპების გაყვანა უნდა მოხდეს აბლაბუდა ტიპის შემწვევიდან მოკლე ხანში. ამას გარდა, მაღალ გვირაბებში შეიძლება რთული იყოს ყვავილების დამტვევება, ვინაიდან აქ თავისუფლად ვერ აღწევს ფულტარი. მაღალი გვირაბული ტიპის სათბურებში სკების დადგმით გადაიტვირთება დამტვერვის პრობლემა.

განვითარების პერიოდში, აუცილებელია უფრო მეტი მოცულობა — 38 მმ კვირაში. საჭიროა ვიცოდეთ, რომ სათბურებში მოყვანილ მაყვალს ესაჭიროება მეტი წყალი, ვიდრე ღია გრუნტში გაშენებულს. საერთოდ, არ არის სასურველი florican ტიპის ჯიშების მორწყვა ზაფხულის ბოლოს და შემოდგომაზე, რადგან ეს აფერხებს ზამთრისთვის გაძლიერების უნარს.

მორწყვის ინტენსივობა არ უნდა იყოს ნიადაგის შენოვის უნარზე მაღალი. ჭარბი ირიგაცია არაეკონომიურია, შეიძლება საზიანო იყოს მაყვლისთვის და უნდა მოერიდოთ. ჭარბმა მორწყვამ ასევე შეიძლება გამოიწვიოს ნაკლებად მყარი ნაყოფის ჩამოყალიბება, რომელიც დაკვირვებას და ტრანსპორტირებისას იოლად დაზიანდება. ზემოთქვემო მორწყვის შედეგად შეიძლება გამოიწვიოს საკვები ნივთიერებები, განსაკუთრებით, უშუალოდ ფესვთა ზონის ქვემოთ. ამას გარდა, ნიადაგის ჭარბი ტენიანობა ამცირებს ნიადაგის აერაციას, რამაც შეიძლება გამოიწვიოს ფესვთა პათოლოგიური ზრდა და ფესვთა სერიოზული დაავადებები.

სათბურში ჭარბობა

სათბურში მაყვლის გაყვანა (პოლიეთილენით დაფარული მაღალი გვირაბები გათბობის სისტემის გარეშე) სულ უფრო ხშირად გამოიყენება მსოფლიოში. სათბური ყინვისგან გარკვეულწილად იცავს ნარგავებს, მაგრამ მისი ძირითადი დანიშნულებაა რამდენიმე კვირის განმავლობაში ყოველდღიურად ტემპერატურის მომართვა გარკვეულ ნიშნულამდე. ტემპერატურის კონტროლის გარდა, სათბური უზრუნველყოფს ქარისა და წვიმისგან დაცვას, ნიადაგის გათბობას და, ზოგიერთ შემთხვევაში, მწერების, დაავადებების, მღრღნელებისა და ფრინველისგან დაცვასა და კონტროლს.

სარეგულაციო ბოძები

სარეგულაციო კონკურენციას უწყევს მაყვლის ნარგავებს სინათლის, წყლის და ნიადაგიდან საკვები ნივთიერებების მიღებაში. ისინი შეიძლება წარმოვადგინოთ მწერების დაბლ-

სისტემა არ არის, თუმცა სასურველია, იყოს სათანადოგო პორტატული გათბობის დანადგარი მოულოდნელი ყინვისგან დაცვა.

მოუხედავად იმისა, რომ სათბურებში მოყვანის პროცენტული უზრუნველყოფა, არსებობს რამდენიმე უარყოფითი მხარე, რომლებიც არ ახასიათებს ღია გრუნტში მოყვანას. ესაა დაავადება ნაცარი, რომლის განვითარებაც ხელს უწყობს მშრალი ფოთლები და მაღალი ტენიანობა. მაღალ გვირაბებში არსებობს ეს ორივე პრობლემა. გვირაბში ჰაერის მოძრაობის უზრუნველყოფა შეამცირებს დაავადების განვითარებას.

აბლაბუდიანი ტიპის, როგორც წესი, მაყვლის მაღალ გვირაბებში ნარმობისას ყველაზე საშიში მავნებელია მასთან ბრძოლა შესაძლებელია მტაცებელი ტიპის, პერსილისის, გაშვებით. დაცულ სტრუქტურებში შეიძლება სწრაფად გაიზარდოს ტიპების რაოდენობა, ამდენად მტაცებელი ტიპების გაყვანა უნდა მოხდეს აბლაბუდა ტიპის შემწვევიდან მოკლე ხანში. ამას გარდა, მაღალ გვირაბებში შეიძლება რთული იყოს ყვავილების დამტვევება, ვინაიდან აქ თავისუფლად ვერ აღწევს ფულტარი. მაღალი გვირაბული ტიპის სათბურებში სკების დადგმით გადაიტვირთება დამტვერვის პრობლემა.

მოსავლის აღება

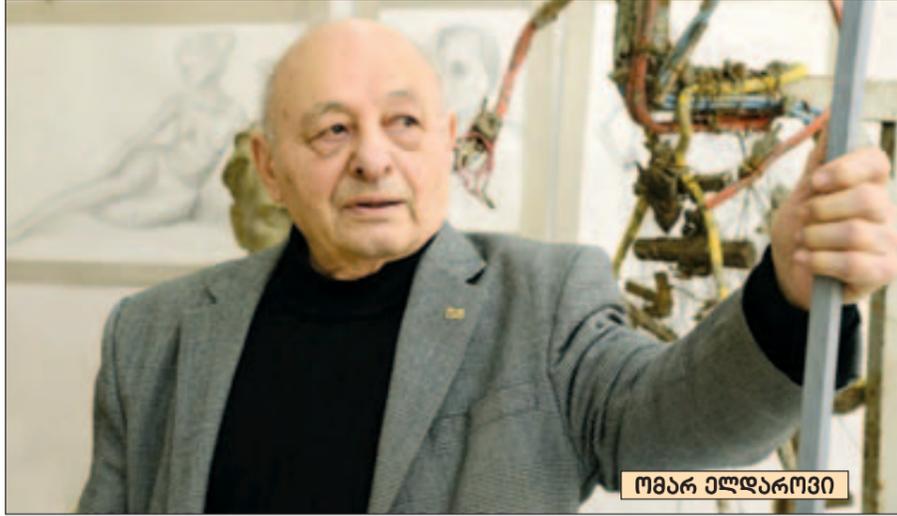
მაყვალი უნდა დაეკრიფოს, როცა ნაყოფი შავია. ფრთხილად უნდა ჩავანყობ კონტინერში. მკრეფავებს ურიგებენ ყუთებს, რომლებიც ჩალაგებულია კონტინერები საცალო ბაზარზე სარეალიზაციოდ. ყუთების გავსების შემდეგ საჭიროა მათი დროულად გადატანა ნაყოფის დასაფასოებელ გადახურულ პუქტში, სადაც ხდება მათი ხელახლა შემონახვა და დაფასობა ბაზარზე გასატანად. კრეფის პერიოდში, მოსავლის ასაღებად საჭირო იქნება ორი მკრეფავი ყოველ 0,1 ჰა ფართობზე (20 მკრეფავი ჰექტარზე). ვეროკაქხერში სავსესობაზე გაემზადებული კენკრის დაკრეფა ჩვეულებრივ ხდება გამჭვირვალე პატარა კონტინერებში, რომლებიც ეტევა დაახლოებით 125-160 გრამში.

მაყვალი უნდა მოიპოვოს დღის ყველაზე გრილ პერიოდში, ჩვეულებრივ — დილით. მოსავლის აღება არ შეიძლება მაშინ, როდესაც ნაყოფი სველია, რადგან მაშინ გაიზრდება ობის განვითარების რისკი. ზაფხულში მოსავლის აღება ყოველდღიურად უნდა ხდებოდეს. გამომცდილი მკრეფავები ჩვეულებრივ კრეფენ 3,0 კგ-დან — 6,0 კგ-მდე საათში. მაყვალი მალეშეკვადი პროდუქტია და კრეფის შემდეგ მისი ვარგისიანობის ვადა მხოლოდ 3-5 დღეა. ამასთანავე, უნდა გავაძვიროთ დაკრეფიდან რაც შეიძლება მალე და რბილობის ტემპერატურა 0-1° C-მდე უნდა დავიყვანოთ.

რეზო ჯაბნიძე, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, პროფესორი;

ნარბიზა ალასანი, ლაგვირა ბორბილაძე, სოფლის მეურნეობის აკადემიური დოქტორები

თბილისში მერაბ მერაბიშვილისა და ომარ ელდაროვის ქანდაკებების ფოტოგამოფანა გაიხსნება

ომარ ელდაროვი

ასოციაცია „კულტურათა დიალოგი XXI“, რომელიც კულტურულ-სამეცნიერო და საგანმანათლებლო პროექტებს ახორციელებს, ხელს უწყობს თვითმყოფადი, მრავალსაუკუნოვანი ქართული კულტურის მიღწევების წარმოჩენას თანამედროვე მსოფლიოში და კულტურათა დაახლოებას.

ამ დღეებში საქართველოს კულტურის ფონდთან, საქართველოს ეროვნულ მუზეუმსა და აზერბაიჯანის ხელოვნების მუზეუმთან ერთად სიმონ ჯანაშიას სახელობის საქართველოს მუზეუმში გაიხსნება ორი მეგობარი ქვეყნის — საქართველოსა და აზერბაიჯანის — სახალხო მხატვრების: **მერაბ მერაბიშვილისა და ომარ ელდაროვის** ქანდაკებების ფოტოგამოფანა.

მერაბ მერაბიშვილი დაიბადა თბილისში, 1931 წელს. 1955 წელს დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო სამხატვრო აკადემია ქანდაკების განხრით. აქტიურად დაიწყო მუ-

შაობა 1959 წლიდან, სამხატვრო აკადემიის ასპირანტურის დამთავრების შემდეგ. 1961 წელს მიენიჭა საბჭოთა კავშირის სამხატვრო აკადემიის ოქროს მედალი. ამავე წლიდან მუშაობდა თბილისის სახელმწიფო სამხატვრო აკადემიაში პედაგოგად, 1978 წლიდან — პროფესორად; 1991-2004 წლებში იყო ხატვის კათედრის გამგე. მონაწილეობდა და გამორჩევა არაერთ ადგილობრივ თუ საერთაშორისო კონკურსში. 1970-იან წლებში გაიმარჯვა მოსკოვში, ზელენოგრადის რაიონში, ლენინის ძეგლის დასადგმელად გამოცხადებულ

საკავშირო (საბჭოთა კავშირი) კონკურსში. 1974 წელს კი მერაბ მერაბიშვილი ბულგარეთში დაჯილდოვდა გ. დიმიტროვის ოქროს მედალით. **1980 წელს მიენიჭა საბჭოთა კავშირის სამხატვრო აკადემიის წევრი**. 1988 წლიდან, ხოლო 2001 წლიდან — აზერბაიჯანის მეცნიერებათა აკადემიის წევრი. ამავე წლიდან ომარ ელდაროვი აზერბაიჯანის სახელმწიფო სამხატვრო აკადემიის რექტორია. ომარ ელდაროვი დაჯილდოებულია ჰეიდარ ალიევის პრიზით, აზერბაიჯანის დიდების ორდენითა და სხვა ჯილდოებით. მისი განსაკუთრებით ცნობილი ნამუშევრებია: ნათაგანი, ფიზული, ნიაზი, მაპათმა განდი, ჰუსეინ ჯავიდი.

მერაბ მერაბიშვილისა და ომარ ელდაროვის ქანდაკებების ფოტოგამოფანის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი და საინტერესო გამოფენის მიზანია ქართველ და აზერბაიჯანელ მხატვართა შემოქმედების პროპაგანდა, ქართველ მხატვართა ნამუშევრების აზერბაიჯანის ხელშეწყობის ხელშეწყობა, საზოგადოების მეტად ჩართვა აღნიშნულ პროცესში, რაც, თავის მხრივ, ასოციაციის „კულტურათა დიალოგი XXI“-ს მნიშვნელოვანი პრიორიტეტია. **მსგავსი გამოფენები ხელს უწყობს საქართველოს პოპულარიზაციას თანამედროვე მსოფლიოში, საერთაშორისო კონტაქტების განმტკიცებას, ჩვენი მრავალსაუკუნოვანი კულტურული მემკვიდრეობისა და თანამედროვე მიღწევების**

გულიკო კონსელია-ჭიბაძე — უკეთილშობილესი ადამიანი, თავის საქმეზე შეყვარებული პროფესიონალი

ორი წელი გავიდა საშინელი ტრაგედიიდან, რომელმაც შეძრა საქართველო. აზერბაიჯანულმა მდინარე ვერემ იმსხვერპლა უდანაშაულო ადამიანების სიცოცხლე, გაანადგურა თბილისის ზოოპარკი და მისი მიმდებარე ტერიტორია.

ტრაგედიამ შეინარა ერთი პატარა ოჯახი, რომელიც ერთგულად ემსახურებოდა ზოოპარკის ჩვილ ცხოველთა განყოფილებას. ყველას კარგად ახსოვს ბატონი **მალხაზ ჭიბაძე** და ქალბატონი **ბულიკო კონსელია-ჭიბაძე**, რომელმაც არაერთი უნიკალური ჯიშის ცხოველი გადარჩინა და გაუზარდა თბილისის ზოოპარკს. იმ საბედისწერო ღამესაც ის თავის მოვალეობას ასრულებდა.

ქალბატონი გულიკო უკეთილშობილესი ადამიანი იყო, თავის საქმეზე შეყვარებული პროფესიონალი. ბევრს ახსოვდა მისი უანგარო სიკეთე და თავმდაბლობა. ქალბატონი გულიკოს ერთ-ერთი ახ-

ლობელი, რომელიც ვეფხვთან უბედური შემთხვევის შემდეგ საავადმყოფოში ესაუბრა მას, იგონებს:

„გულიკო იყო არაჩვეულებრივი ადამიანი. მასთან მრავალი წლის ახლობლობა გვაკავებდა მე და ჩემს ოჯახს. არ შემხვედრია მსგავსი კეთილი და უანგარო გულის პატრონი. მან მთელი თავისი ცხოვრება ცხოველებზე ზრუნვას დაუთმო, მაგრამ ამას, მოვალეობის მოხდის მიზნით კი არა, დიდი სიამოვნებით აკეთებდა. თქვენ ვერ წარმოიდგენთ, როგორი ბედნიერი იყო, როდესაც მიაბარებდნენ ახალალსაზრდელს — საკუთარი შვილივით უყვარდა და უვლიდა. იმ უბედურ შემთხვევის შემდეგ, ვეფხ-

ვმარცხვარე დაგლიჯა, საავადმყოფოში მოვიწახლეთე. საშინელ მდგომარეობაში იყო, მინდოდა, გამემხნეებინა და ვუთხარა, — არ ინერვიულო, ყველაფერი გაივლის-თქო; მან კი მიპასუხა: „არ ვნერვიულობ. რასაც არ ეშველება, იმაზე ნერვიულობა აღარ ღირს, ცხოვრება გრძელდება“.

ეს ჩემთვის სრულიად მოულოდნელი პასუხი იყო და მე ამ

ომარ ელდაროვი დაიბადა დერბენტში, 1927 წელს. 1951 წელს დაამთავრა სანკტ-პეტერბურგის ილია რეპინის სახელობის ფერწერის, ქანდაკებისა და არქიტექტურის ინსტიტუტი. 1946 წლიდან მონაწილეობდა არაერთ ადგილობრივ თუ საერთაშორისო პერსონალურ და ჯგუფურ გამოფენაში. **1962 წელს მიენიჭა აზერბაიჯანის დამსახურებული მხატვრის წოდება**.

1980 წელს დაჯილდოვდა საბჭოთა კავშირის სახელმწიფო პრემიით, 1982 წელს კი — აზერბაიჯანის სახელმწიფო პრემიით ბაქოში პროკოფი ჯაფარიძის მონუმენტის დადგმისთვის; ამავე წელს მიენიჭა აზერბაიჯანის სახალხო მხატვრის წოდება. 1995-2000 წლებში იგი აზერბაიჯანის მილი მეჯლისის დეპუტატი იყო. მოქანდაკე რუსეთის სამხატვრო აკადემიის წევრია 1988 წლიდან, ხოლო 2001 წლიდან — აზერბაიჯანის მეცნიერებათა აკადემიის წევრი. ამავე წლიდან ომარ ელდაროვი აზერბაიჯანის სახელმწიფო სამხატვრო აკადემიის რექტორია. ომარ ელდაროვი დაჯილდოებულია ჰეიდარ ალიევის პრიზით, აზერბაიჯანის დიდების ორდენითა და სხვა ჯილდოებით. მისი განსაკუთრებით ცნობილი ნამუშევრებია: ნათაგანი, ფიზული, ნიაზი, მაპათმა განდი, ჰუსეინ ჯავიდი.

მერაბ მერაბიშვილისა და ომარ ელდაროვის ქანდაკებების ფოტოგამოფანის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი და საინტერესო გამოფენის მიზანია ქართველ და აზერბაიჯანელ მხატვართა შემოქმედების პროპაგანდა, ქართველ მხატვართა ნამუშევრების აზერბაიჯანის ხელშეწყობის ხელშეწყობა, საზოგადოების მეტად ჩართვა აღნიშნულ პროცესში, რაც, თავის მხრივ, ასოციაციის „კულტურათა დიალოგი XXI“-ს მნიშვნელოვანი პრიორიტეტია. **მსგავსი გამოფენები ხელს უწყობს საქართველოს პოპულარიზაციას თანამედროვე მსოფლიოში, საერთაშორისო კონტაქტების განმტკიცებას, ჩვენი მრავალსაუკუნოვანი კულტურული მემკვიდრეობისა და თანამედროვე მიღწევების**

მერაბ მერაბიშვილი

ვართა ნამუშევრების აზერბაიჯანში წარდგენის ხელშეწყობა, საზოგადოების მეტად ჩართვა აღნიშნულ პროცესში, რაც, თავის მხრივ, ასოციაციის „კულტურათა დიალოგი XXI“-ს მნიშვნელოვანი პრიორიტეტია. **მსგავსი გამოფენები ხელს უწყობს საქართველოს პოპულარიზაციას თანამედროვე მსოფლიოში, საერთაშორისო კონტაქტების განმტკიცებას, ჩვენი მრავალსაუკუნოვანი კულტურული მემკვიდრეობისა და თანამედროვე მიღწევების**

პროპაგანდას, სხვა ხალხთა კულტურებთან დაახლოებას და მათი მიღწევების ჩვენებას საქართველოში, შემოქმედებითი ინიციატივების, ნიჭიერი ახალგაზრდების წარმოჩენასა და მხარდაჭერას...

ომარ ელდაროვისა და მერაბ მერაბიშვილის ნამუშევრების ერთობლივი გამოფენა გაიხსნება 16 ივნისს, 17 საათზე, სიმონ ჯანაშიას სახელობის საქართველოს მუზეუმში. ექსპოზიცია ერთ კვირას გაგრძელდება.

ზურაბ ოიკაშვილი

ქველ-სახსართა პათოლოგიისა და გასდოვა-გასუქების ხანგრძლივობა

კოქსარტროზის, ოსტეოქონდროზის, ოსტეოპაროზის, ოსტეოართროზის, რევმატიკული არტროზის, ანკილოზიური სპონდილიტის, პოდაგრული არტრიტისა და პოლიარტრიტის მკურნალობა, დაზიანებული ხრტილისა და გაცივებული ძვლის სტრუქტურის აღდგენა, სითხის დაბალანსება სახსარში, ტკივილების მოხსნა. მკურნალობა საოპერაციო და უშედეგოდ ნაოპერაციებ სახსრებზე უახლესი მეთოდებით.

ზრდის სწრაფი და ეფექტიანი პროგრამები 2-დან 25 წლამდე კურსით 3-5 სმ-ის მომატებით, მალაქეფექტურია გენეტიკური სიდაბლის დროსაც.

გახდობა-გასუქება 5-დან 20კგ-მდე თვეში, მარტივად და უსაფრთხოდ, დიეტების, აკრძალვების, ვარჯიშების გარეშე, ნივთიერებათა ცვლისა და კუჭ-ნაწლავის მონესრიგებით, ქოლესტერინისგან განმედიტით, ყველაფერი — მცენარეული პრეპარატებით, უკურვენების გარეშე.

**ტელ: 599-722-138; 247-58-83
მის: ნაჩითლის №142, I სართ.
კაბინეტი №6. ქალბატონი ქეთევანი**

საქართველო **ესტუბრათი რვენს სანტს**
პოლიტიკა ეკონომიკა საზოგადოება ადამიანის უფლებები ისტორია

<http://www.geworld.ge>

მთავარი რედაქტორი ირაკლი თოდუა
გაზეთი ხელმძღვანელობს თბილისში მდებარე პრესის პრინციპებით.
მისამართი: თბილისი, დავით ბაქრაძის ქ. №6
ტელ.: 234-32-95; e-mail: gazeti@inbox.ru

ISSN 2233-3894
9177223313890091